

תקציר
דו"ח שנתי
2013

אמנסטי מנظمة العفو
אינטרנשיונל הדולية

"מעולם לא דמיינתי... שהמשמעות של להניד את האמת

על מה שקורה יכולה להיות

הליכה על הקו שבין חיים ומוות...

פעמים רבות הרגשתי כאילו פחד

נספג בעצמותי, אבל

תחושת האחריות היא חזקה יותר"

דינה מזא, עיתונאית מהונדורס, מנינת זכויות אדם וחברה בוועדה של
קרובי משפחה של עצורים ונעלמים (COFADEH)

דו"ח אמוסטי אינטרנשיונל לשנת 2013 מתעד את מצב זכויות האדם
במהלך 2012. הדו"ח המלא, הכולל סקירות של 159 מדינות ושטחים,
מציג סקירה גלובלית של התעללויות והפרות זכויות אדם שבוצעו על ידי
בעלי שררה כנגד מי שעמדו אל מול האינטרסים שלהם.

מגיני זכויות אדם, אשר לעתים קרובות חיים הם עצמם במצבים מסוכנים,
נאבקו לפרוץ מבעד לקירות השתיקה והסודיות במטרה לקרוא תיגר על
המפריס. באמצעות בתי המשפט, ברחובות ובאינטרנט, הם נלחמו על
זכותם לחופש ביטוי, זכותם לחופש מאפליה וזכותם לצדק. חלקם שילמו
על כך מחיר כבד. במדינות רבות, הם מתמודדים עם השמצות, מאסר או
אלימות. בעוד ממשלות שילמו מס שפתיים לגבי מחויבותן לזכויות אדם,
הן המשיכו להשתמש בביטחון הלאומי ובחששות לגבי ביטחון הציבור
להצדקת הפרת זכויות אלו.

דו"ח זה מעיד על הצעקה האיתנה והגוברת לצדק. ללא תלות בגבולות
ובהתרסה של הכוחות האדירים שנעו כנגדם, נשים וגברים בכל אזור קמו
לדרוש כבוד לזכויותיהם ולהכריז על הסולידריות שלהם עם בני אדם
אחרים העומדים גם הם בפני דיכוי, אפליה, אלימות וחוסר צדק.
פעולותיהם ומילותיהם מוכיחות, כי תנועת זכויות האדם נוטעת שורשים
חזקים ועמוקים אף יותר, וכי התקווה שהיא מעוררת בקרב מיליוני בני
אדם היא כוח רב עוצמה לשינוי.

התקציר בעברית של הדו"ח השנתי כולל 15 סקירות של מדינות ושטחים הרלוונטיים
לפעילותנו, בנייהן ישראל, השטחים הפלסטינים הכבושים והרשות הפלסטינית.

בשער:

ילד מחכה עם אביו לבגדים חמים ביישוב
לעקורים פנימיים, קאבול, אפגניסטן, פברואר
2012. תברואג ירודה, חוסר בנגישות לטיפול
רפואי והחורף הקשה הובילו למקרי מוות
רבים, בפרט בקרב ילדים.

© AP Photo/Musadeq Sadeq

תוכן עניינים

4	פתח דבר
5	אריתריאה
9	דרום סודן
14	סודן
19	ארה"ב
25	סין
31	איטליה
35	יוון
39	צרפת
43	אירן
49	לוב
55	מצרים
61	סוריה
69	טורקיה
75	ישראל והשטחים הפלסטינים הכבושים
80	הרשות הפלסטינית
85	אמנסטי אינטרנשיונל ישראל

אדם מקהילת הרומה מכין אוכל בואלני 2, קהילת רומה בפיאטרה ניאמץ, רומניה. באוגוסט, הרשות המקומית העבירה כ-500 בני רומה למגורים נפרדים, ללא תשתיות בסיסיות כגון חשמל או קווי תחבורה.

אנשים שבורחים מרצח שיטתי ועריצות בסודן ובאריתריאה, וממשלת ישראל עושה כל שלא ידה כדי להתעלם בבטות ממחויבותה הבינלאומית שהיא עצמה יצרה.

הדו"ח שלפניך מכיל תיאורי זועות: עינויים, הוצאות להורג, הרג שיטתי, כמו גם פגיעות בחופש הביטוי ובשוויון, בזכויות חברתיות, כלכליות ותרבותיות. זועה לא פחות חמורה מכל אלה היא חוסר המעש של מדינות העולם כדי למנוע הפרות אלו. אנו חוזים בהרבה מאוד מלל ובמעט מדי עשייה, הרבה מאוד יחסי ציבור של זכויות אדם ומעט מדי זכויות אדם.

אגנס הלר (2005) כתבה ש"ישנם מאפיינים רבים והגדרות חלקיות של האדם ההגון, אך כולם מציינים מהות אחת: אחריות". הכוונה היא לקבלת אחריות של הפרט למעשיו, למעשים של שאר החברים בחברה ולמעשי החברה כולה. ובכל זאת רובנו - אזרחים בצד שרים וח"כים, מוכיחים השכם וערב ש"אחריות" היא מושג עמום וחלקלק בשיח החברתי בישראל ורובנו מתייחסים להפרות זכויות אדם המתבצעים בשמנו.

אנו קוראים לכל אזרח ואזרחית בישראל, להיות הגונים ואחראיים ולהצטרף למאבק למען ישראל בפרט ועולם בכלל טוב יותר ומכבד זכויות אדם - לא רק כיחסי ציבור.

מדינות העולם ככלל, ובוודאי אלו הדמוקרטיות (או המתימרות להיות), אוהבות לנקוט קו הסברתי התומך בזכויות אדם. זאת, במיוחד ביחס למדיניות השמירה על זכויות אדם של מדינות שאינן הן עצמן.

ניקח לדוגמה את ארצות הברית, אשר מחלקת המדינה שלה מוציאה מדי שנה דו"ח יסודי ומעמיק בנושא זכויות אדם. ברשימת המדינות הנסקרות מופיעה בריטניה ומיד אחריה אורוגוואי, בדילוג על המדינה הבאה שצריכה הייתה לבוא ע"פ ה-א"ב הלועזי - ארצות הברית (בתגובה מעניינת לכך, מוציאה ממשלת סין דו"ח שנתי על יחסה של ארצות הברית לזכויות אדם). ארצות הברית היא חברה קבועה, בכירה ומרכזית במועצת הביטחון של האו"ם. כלי מרכזי אשר נמצא בידיה של מועצת הביטחון הוא בית הדין הפלילי הבינלאומי, אליו היא יכולה, על פי החוק הבינלאומי, להפנות מקרים של הפרות זכויות אדם חמורות. אלא שאותה ארצות הברית לא זו בלבד שאינה מדינה-חברה בבית הדין או אשררה את אמנת רומא המהווה את המנדט של בית הדין, אלא שבספר חוקיה אף מופיע חוק המאפשר לנשיא להורות על פלישה צבאית להאג במידה ויועמד בה לדין איש כוחות ביטחון אמריקאי.

מדיניות צינית כזו של סטנדרטים כפולים של מדינה כלפי חברותיה וכלפי עצמה ניתן גם לראות ביחסה של ישראל לאמנת הפליטים למשל. מדינת ישראל הצעירה הייתה מהיוזמות והתומכות הנלהבות של אמנה זו, אשר נחתמה בשנת 1951. האמנה נוצרה כחלק מלקחייהן של מדינות העולם ממלחמת העולם השנייה, בה הידפקו פליטים ומבקשי מקלט מגרמניה הנאצית על שעריהן של מדינות-שכנות, ונדחו. והנה מידפקים על שעריה של מדינת ישראל

הגיוס לשירות צבאי היה חובה ולעיתים קרובות השירות הוארך ללא הגבלת זמן. ילדים חויבו לעבור הכשרה צבאית. מגויסים שימשו לעבודות כפייה. אלפי אסירי מצפון ואסירים פוליטיים המשיכו להיות מוחזקים במעצר שרירותי בתנאים מחרדיים. עינויים וצורות התעללות אחרות היו נפוצים. לא הותרה פעילות של מפלגות אופוזיציה, כלי תקשורת עצמאיים או ארגוני חברה אזרחית. רק ארבע דתות היו מותרות על ידי המדינה; כל היתר היו אסורות ומאמיניהן נעצרו ונכלאו. אריטריאים המשיכו לברוח מארצם במספרים גבוהים.

רקע

שלטונות אריטריאה*. ממשלת אריטריאה דחתה את המינוי בטענה שבוצע ממניעים פוליטיים.

ביולי, דיווחה קבוצת המעקב של האו"ם על סומליה ואריטריאה, כי אמנם תמיכתה של אריטריאה בארגון אל-שאבא בסומליה פחתה, אך אריטריאה המשיכה לתת מקלט לקבוצות אופוזיציה חמושות ממדינות שכנות, במיוחד אתיופיה. הדו"ח מצא עוד, שפקידים אריטריאים היו מעורבים בהברחת נשק ובני אדם.

בסביבות אמצע השנה, דיווחים הצביעו על כך שהממשלה חילקה רובים לאוכלוסייה האזרחית, מסיבות לא-ידועות.

אסירים פוליטיים ואסירי מצפון

אלפי אסירי מצפון ואסירים פוליטיים נותרו במעצר שרירותי בתנאים מחרדיים. אלו כללו פוליטיקאים, עיתונאים ואנשי דת, כמו גם אנשים שניסו להתחמק משירות צבאי, להימלט מהמדינה או לנוע בתוכה ללא היתר. מספר אסירי מצפון נכלאו ללא כתב אישום למשך למעלה מעשר שנים.

לאסירים מפורסמים לא אושרו ביקורים וברוב המקרים בני משפחותיהם לא ידעו היכן הם מוחזקים או מה מצבם הבריאותי. הממשלה המשיכה לסרב לאשר או להכחיש דיווחים על כך שמספר אסירים מתוב מעצר.

על פי דיווחים, המצב ההומניטרי באריטריאה היה חמור והמשק לא נחלץ מקפאון. יחד עם זאת, מגזר המכרות המשיך להתפתח בזכות העניין של ממשלות וחברות פרטיות זרות במצבורים הגדולים של זהב, אשלג ונחושת במדינה, זאת על אף הסיכון למעורבות בהפרות זכויות אדם עקב השימוש בעבודת כפייה באתרי הכרייה.

אלפי אסירי מצפון ואסירים פוליטיים נותרו במעצר שרירותי בתנאים מחרדיים. אלו כללו פוליטיקאים, עיתונאים ואנשי דת, כמו גם אנשים שניסו להתחמק משירות צבאי, להימלט מהמדינה או לנוע בתוכה ללא היתר. מספר אסירי מצפון נכלאו ללא כתב אישום למשך למעלה מעשר שנים.

במרץ, פלש צבא אתיופיה פעמיים אל מעבר לגבול עם אריטריאה והכריז על התקפות מוצלחות נגד מחנות שבהם, לטענתו, התאמנו קבוצות מורדים אתיופיים. אתיופיה האשימה את אריטריאה בתמיכה בקבוצת מורדים שתקפה בינואר קבוצת תיירים אירופיים. הקבוצה אשר קיבלה על עצמה את האחריות לאותה תקרית טענה, כי אין לה מחנות כלשהם באריטריאה.

ביולי, מינתה מועצת האו"ם לזכויות אדם (UNHRC) דווח מיוחד לענייני אריטריאה, בתגובה למה שתיארה כ"המשך ההפרות הנרחבות והשיטתיות של זכויות אדם... על ידי

● על פי דיווחים, שלושה עיתונאים - דאוויט האבטמיכאל, מאתיווס האבטקאב וסאהלה צנאזאב - שכולם הוחזקו במעצר שרירותי מאז 2011, מתו בשנים האחרונות במעצר. הממשלה סירבה לאשר דיווחים אלו.

חופש דת או אמונה

רק מאמיני הדתות המוכרות - הכנסיות האריתריאית-אורתודוקסית, הרומית-קתולית והלותראנית, וכן האיסלאם - נהנו מחופש פולחן. מאמיני דתות אסורות המשיכו לסבול ממעצרים, מאסרים שרירותיים והתעללויות.

● באפריל, נעצרו עשרה עדי יהווה בעיר ק'ן בגין השתתפותם בהלוויה. בסוף השנה דווח, כי 56 עדי יהווה כלואים בשל אמונתם הדתית.

עינויים וצורות התעללות אחרות

תופעת עינוי האסירים וההתעללות בהם הייתה נפוצה מאוד. אסירים הוכו, נקשרו בתנוחות מכאיבות והושארו בתנאי מזג אוויר קיצוניים, כמו גם הוחזקו בבידוד לפרקי זמן ממושכים. תנאי הכליאה הגיעו לכדי יחס אכזרי, בלתי אנושי או משפיל. אסירים רבים הוחזקו במכולות מתכת או בתאים תת-קרקעיים, לא פעם במדבר, ולפיכך סבלו מתנאי חום וקור קיצוניים. האסירים לא קיבלו די מזון או מי שתייה. במקרים רבים ניתן להם טיפול רפואי בלתי מספיק, אם בכלל.

● על פי דיווחים, העיתונאית יירגאלם פיסהא מְבֶּרֶאקֶטו, שנעצרה בפברואר 2009, אושפזה בינואר תחת שמירה קבועה וללא אפשרות לקבל מבקרים. הסיבה לאשפוז לא נמסרה למשפחתה.

● על פי דיווחים, פטרוס סולומון, שר החוץ לשעבר וחבר בקבוצת G15 - 11 פוליטיקאים בכירים המוחזקים במעצר שרירותי מאז 2001 - אושפז ביולי עקב מחלה קשה. יחד עם זאת, בהעדר טיפול רפואי נאות באריתריאה לא ידוע

מה עלה בגורלו.

דווח על מספר מקרי מוות במעצר.

● באוגוסט, דווח על מותו של עד יהווה, יוהאנס הייל, שנעצר בספטמבר 2008, בכלא מְאָטֶר כתוצאה מחום קיצוני, לאחר שהוחזק מתחת לפני הקרקע מאז אוקטובר 2011. עוד דווח, כי שלושה אחרים שנכלאו עמו נמצאים במצב קריטי. לא ידוע מה עלה בגורלם.

תופעת עינוי האסירים וההתעללות בהם הייתה נפוצה מאוד. אסירים הוכו, נקשרו בתנוחות מכאיבות והושארו בתנאי מזג אוויר קיצוניים, כמו גם הוחזקו בבידוד לפרקי זמן ממושכים. תנאי הכליאה הגיעו לכדי יחס אכזרי, בלתי אנושי או משפיל.

גיוס לצבא

כל הגברים והנשים הבוגרים היו חייבים בשירות לאומי. כל תלמידי התיכון נדרשו להשלים את שנת לימודיהם האחרונה במחנה האימונים סאווא, מדיניות שכללה גם ילדים בגילאי 15. בסאווא, סבלו הילדים מתנאים קשים ומעונשים חמורים על הפרות.

תקופת השירות הלאומי הראשונית של שנה וחצי הוארכה לא פעם עד להודעה חדשה. המגויסים קיבלו שכר זעום, שלא נתן מענה לצרכים הבסיסיים של משפחותיהם והם המשיכו להיות מנוצלים בהיקף רחב לעבודות כפייה בפרויקטים לאומיים, לרבות ייצור חקלאי, או בחברות פרטיות בבעלות הצבא או בכירים במפלגה השלטת. העונשים על התחמקות משירות היו קשים וכללו מעצר שרירותי והתעללויות.

פליטים ומבקשי מקלט

אלפי אריתראים נמלטו מארצם במהלך השנה, בעיקר כדי לחמוק משירות צבאי ללא הגבלת זמן. מדיניות "ירי על מנת להרוג" כוונה כנגד כל מי שנתפס בניסיון לחצות את הגבול לאתיופיה. אנשים שנתפסו בגבול עם סודן נעצרו באופן

שרירותי והוכו קשות. בני משפחתם של מי שהצליחו להימלט ואלצו לשלם קנסות או להסתכן במאסר.

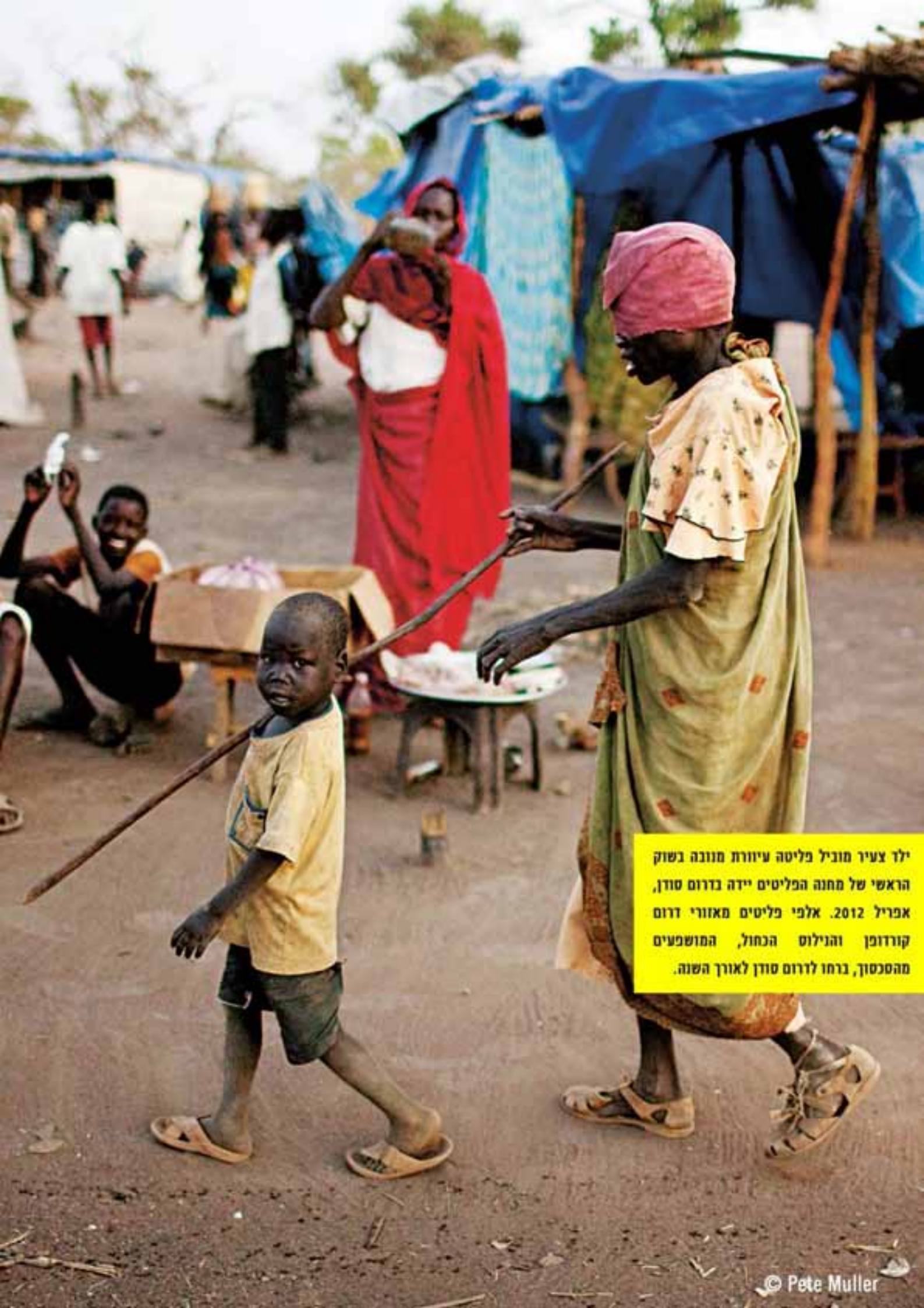
בדו"ח יולי של קבוצת המעקב של האו"ם על סומליה ואריתריאה נכתב, כי בכירים אריתראים, לרבות קצינים בדרגה גבוהה, ניהלו פעילויות להברחת נשק ובני אדם דרך רשתות פליליות בסודן וסיני, שבמצרים. על פי הדו"ח, היקף הפעילות מעיד על מעורבות של ממשלת אריתריאה.

מבקשי מקלט אריתראים שהוחזרו בכפייה היו נתונים בסיכון גבוה למעצר שרירותי ועינויים. יחד עם זאת, מספר מדינות - לרבות מצרים, סודן, שוודיה, אוקראינה ובריטניה - תכננו לבצע החזרה בכפייה לאריתריאה או עשו זאת בפועל.

● ב-24 ביולי, החזירה סודן בכפייה תשעה מבקשי מקלט ופליט אחד לאריתריאה. זאת לאחר שבית משפט סודני הרשיע אותם בהסתננות.

סחר בבני אדם

בדו"ח יולי של קבוצת המעקב של האו"ם על סומליה ואריתריאה נכתב, כי בכירים אריתראים, לרבות קצינים בדרגה גבוהה, ניהלו פעילויות להברחת נשק ובני אדם דרך רשתות פליליות בסודן וסיני, שבמצרים. על פי הדו"ח, היקף הפעילות מעיד על מעורבות של ממשלת אריתריאה.

ילד צעיר מוביל פליטה עיוורת מוונה בשוק הראשי של מחנה הפליטים יידה בדרום סודן, אפריל 2012. אלפי פליטים מאזורי דרום קורדופן והגילוס הכחול, המושפעים מהסכסוך, ברחו לדרום סודן לאורך השנה.

דרום סודן חגגה את שנתה הראשונה כמדינה עצמאית ב-9 ביולי. הסכמים שנחתמו בין דרום סודן לסודן, לאחר השגת העצמאות, לגבי חלוקת הנפט, הסדרי ביטחון, סימון גבולות ומעמד האזור השנוי במחלוקת אב"י, עדיין היו נתונים למשא ומתן בסוף השנה. "צבא השחרור של העם הסודני" (SPLA, הכוחות החמושים של דרום סודן) ומשטרת דרום סודן (SSPS) המשיכו להפר זכויות אדם, כשהם נהנים מחסינות יחסית מעונש. נמשך הזרם הגדול של פליטים וחוזרים מסודן המשיך, זאת בנוסף לעקירה פנימית.

רקע

ולבצע פעילות כלכלית בשתי המדינות. נדרש משא ומתן נוסף על מנת לפתור את המחלוקת על אב"י ולהסכים על הגבול המדויק בין דרום סודן לסודן.

ב-9 בינואר, הוציא הנשיא צו הממנה חברים לוועדת הביקורת החוקתית לאומית, שמונתה על מנת לנסח טיוטה לחוקה קבועה. היא החלה את עבודתה באוגוסט, בעקבות כניסתו לתוקף של חוק הבחירות הלאומיות ב-6 ביולי.

במדינת ג'ונגליי, המשיכה להתרחש שורה של תקיפות, בעיקר בין שתי הקבוצות האתניות לו נואר ומורלה. האו"ם העריך כי מה-23 בדצמבר 2011 עד לפברואר 2012 נהרגו 888 איש. מעל 170,000 נעקרו פנימית בין סוף דצמבר 2011 לאפריל 2012, ונשים וילדים נחטפו, רכוש נבזז ומספרים גבוהים של בקר נגנבו.

במרץ ובאפריל, הממשלה החלה בגישה רבת-ראשים לטיפול בחוסר הביטחון בעקבות האלימות הקהילתית שאירעה ב-2011 ותחילת 2012 במדינת ג'ונגליי. הדבר כלל מבצע ארצי לפירוק נשק אזרחי, מבצע להחזרת השלום, שהושק במרץ לתקופה בלתי מוגדרת. במחוז פיבור, פירוק הנשק האזרחי הושהה בספטמבר עקב התקפות מצד קבוצת מיליציה בהנהגת דויד יאו יאו, אשר ערק בשנית משורות "צבא השחרור של העם הסודני" באפריל 2012.

ועדת החקירה למשבר במדינת ג'ונגליי, שמונתה על מנת לחקור את האחראים לאלימות הקהילתית, נוסדה גם כן בידי הנשיא במרץ. אולם, עד סוף השנה, חברי הוועדה לא הושבעו ולא סופק מימון שיאפשר את עבודתה. באפריל, הושק מחדש תהליך השלום בג'ונגליי.

עד סוף השנה, לא הושגה הסכמה לגבי יישום ההסכמים, שנחתמו לאחר עצמאותה של דרום סודן, בינה לבין סודן. בפברואר, דרום סודן סגרה את ייצור הנפט שלה עקב מחלוקות עם סודן בנוגע לעלויות העברת הנפט, מה שגרם לאובדן 98% מהכנסות דרום סודן. ב-24 באפריל, המועצה לשלום וביטחון של איחוד מדינות אפריקה אימצה מפת דרכים, הכוללת לוחות זמנים ליישום פתרון לבעיות יוצאות דופן. ב-2 במאי, מועצת הביטחון של האו"ם אישרה את מפת הדרכים באמצעות אימוץ החלטה 2046, אשר קראה לשתי המדינות להגיע להסכם כולל לגבי המחלוקות בתוך שלושה חודשים. עקב הסגירה הממושכת של ייצור הנפט, האסיפה החקיקתית הלאומית העבירה ביולי תקציב מצומצם במטרה לקצץ בהוצאות ב-34% עבור השנה הפיננסית 2012/13. ב-27 בספטמבר, דרום סודן וסודן חתמו באדיס אבבה, אתיופיה, על מספר הסכמים כלכליים, מסחריים וביטחוניים. ההסכמים איפשרו את חידוש ייצוא הנפט, ביסוס אזור גבול מפורז והפסקת כל פעולות האיבה. הושג הסכם על עקרונות "ארבע החירויות", המעניק לאזרחי דרום סודן וסודן את החופש להתגורר, לעבור, לקנות ולמכור רכוש,

תנאים של חיילי "צבא השחרור של העם הסודני" משדה הנפט בהגליג/פאנת'או, במטרה ליצור אווירה מתאימה לשיחות עם סודן. הפצצות אוויריות חסרות הבחנה, שיוחסו לפי דיווחים ל"כוחות החמושים של סודן", אירעו במדינות יוניטי וצפון בחר אל-ע'זאל שבדרום סודן באפריל ובמאי ובצפון בחר אל-ע'זאל בנובמבר.

אלימות קהילתית

במדינת ג'ונגליי, המשיכה להתרחש שורה של תקיפות, בעיקר בין שתי הקבוצות האתניות לו נואר ומורלה. האו"ם העריך כי מה-23 בדצמבר 2011 עד לפברואר 2012 נהרגו 888 איש. מעל 170,000 איש נעקרו פנימית בין סוף דצמבר 2011 לאפריל 2012, ונשים וילדים נחטפו, רכוש נבזז ומספרים גבוהים של בקר ונגנו. ב-22 באוגוסט דווח על עימותים במחוז פיבור בין "צבא השחרור של העם הסודני" לקבוצת מיליציה המונהגת בידי אלוף לשעבר ב"צבא השחרור של העם הסודני", דויד יאו יאו. ב-27 באוגוסט, לפחות 24 חיילים נהרגו במארב, שעל פי דיווחים בוצע על ידי אותה קבוצת מיליציה. בגלל איום ההתקפות מצד קבוצתו של דויד יאו יאו, שלח "צבא השחרור של העם הסודני" חיילים נוספים ומשלחת האו"ם לדרום סודן שלחה פקחי כוח-שלום נוספים למחוז פיבור. באוגוסט ובספטמבר, נבזזו שתיים משלוש הקליניקות של "רופאים ללא גבולות" ובכך נמנעה מאוכלוסיית מחוז פיבור גישה לטיפול רפואי.

פשיטות בקר המשיכו לסירוגין במשולש שבין מדינות לייקס, יוניטי ו-וואראפ, לאורך גבולות המדינה. בסוף ינואר ותחילת פברואר, אירעה לחימה בגבול בין מדינות יוניטי ו-וואראפ, ככל הנראה בעקבות כישלון נציגי הממשלה לעמוד בהתחייבותם להחזיר בקר שנבזז במהלך התקפה בספטמבר 2011. על פי דיווחים, למעלה מ-70 איש נהרגו במהלך ההתקפות. ביולי, פרצה לחימה בין שני תתי-שבט הדינקה במדינות לייקס, עם 20 הרוגים ו-20 פצועים. לחימה נוספת במדינת לייקס אירעה בנובמבר, דווח על 12 איש שנהרגו ו-20 שנפצעו.

במרץ, הממשלה חתמה על הסכם עם פטר קוואל צ'ול, מנהיג קבוצת האופוזיציה החמושה "התנועה/הצבא הדמוקרטי/ת של דרום סודן", ובכך החלה תהליך מיוזג מ-1,800 מחברי הקבוצה אל "צבא השחרור של העם הסודני".

ביוני, הנשיא חתם על צו ארעי לפליטים וביולי דרום סודן אישרה את אמנות ג'נבה מ-1949 והפרוטוקולים הנלווים אליהן. אולם, דרום סודן לא הפכה לצד באמנות זכויות אדם בינלאומיות חשובות אחרות, אם כי המדינה נחשבת, תחת החוק הבינלאומי, למחויבת לאמנות להן סודן הייתה צד טרם עצמאותה של דרום סודן.

פערים קריטיים בחקיקה הלאומית פגעו בהגנה על זכויות אדם, לרבות היעדר מערכת חוקית הולמת להסדרת שירות הביטחון הלאומי.

בנובמבר, אחד מנציגי זכויות האדם במשלחת האו"ם לדרום סודן צווה לעזוב את המדינה, דבר המהווה הפרה של מחויבותה החוקית של דרום סודן תחת צ'רטר האו"ם.

כוחות ביטחון הטרידו אנשי תקשורת לאומיים ובינלאומיים, ביצעו מעצרים שרירותיים של עיתונאים ושדרני רדיו, והחרימו ציוד. איומים לסגירת תכניות רדיו, שנחשבו כביקורתיות כלפי הממשלה, הועלו גם כן מצד הרשויות והעיתון היומי היחיד של דרום סודן עמד בפני מכשולים להמשך פרסומו.

סכסוך מזוין

במרץ, הלחימה בין "צבא השחרור של העם הסודני" ל"כוחות החמושים של סודן" התפרצה באזור הגליג/פאנת'או, אזור הפקת-נפט שנוי במחלוקת הנחשב חלק ממדינת דרום קורדופן שבסודן, אך גם נתבע על ידי מדינת יוניטי שבדרום סודן. ב-10 באפריל, דרום סודן תפסה וכבשה את הגליג/פאנת'או וב-15 באפריל, התפשטה הלחימה לאורך הגבול בין שתי המדינות, בקייר אדם שבצפון בחר אל-ע'זאל. ב-20 באפריל הורתה דרום סודן על נסיגה ללא

חופש הביטוי

סביבת העבודה עבור אנשי תקשורת לאומיים ובינלאומיים נותרה מאתגרת. כוחות ביטחון הטרידו אנשי תקשורת לאומיים ובינלאומיים, ביצעו מעצרים שרירותיים של עיתונאים ושדרני רדיו והחרימו ציוד. איומים לסגירת תכניות רדיו, שנחשבו כביקורתיות כלפי הממשלה, הועלו גם כן מצד הרשויות והעיתון היומי היחיד של דרום סודן עמד בפני מכשולים להמשך פרסומו.

● ב-14 במאי, אייאק דייהו אפאר, מגישת רדיו ברומבק, מדינת לייקס, נעצרה על ידי המשטרה והוחזקה ללא הגשת כתב אישום במשך חמישה ימים בגין אירוח תכנית ששאלה "איך יכול הציבור לכבד את המשטרה?" בתחנת רדיו בבעלות המדינה. דווח, כי מתקשרים ביקרו את המשטרה על שירות עלוב והתעלמות משלטון החוק. אייאק דייהו אפאר שוחררה בערבות, למרות שלא הוגש נגדה כתב אישום, והמשטרה איימה להעמיד אותה לדין בעוון "השמצה והכתמת תדמית המשטרה". בתחילת יוני, אלוף סעיד עבדולטיף צ'אוול לום, מפכ"ל המשטרה במדינת לייקס ומי שמאמינים עומד מאחורי מעצרה של אייאק דייהו אפאר, הועבר מתפקידו, על פי דיווחים לאור חלקו במעצרה.

● ב-30 במאי, בוויפאקיו טאבאן קוויץ', עיתונאי פרילנס בבנטיו, מדינת יוניטי, נעצר בידי "צבא השחרור של העם הסודני" והוחזק במעצר בצריפים צבאיים במשך שש שעות בגין כתיבת מאמר בעיתון האינטרנטי סודן טריביון. דווח, כי הוא גם קיבל איומים על חייו מגורמים ממשלתיים. בכתבה נאמר, כי מעל 500 נשים, אשר בעליהן היו חברי "צבא השחרור של העם הסודני" ומתו בקרב, לא קיבלו את מלוא סכום הפיצוי לו היו זכאיות מהממשלה.

היעדר אחריות

חקירה שהחלה באוגוסט 2011 בנוגע להאשמות נגד המנהל לשעבר של חקירות פליליות וביטחון הציבור נותרה פתוחה בסוף השנה. החקירה בחנה עינויים, שחיתות, הקמת מתקני כליאה

לא-חוקיים ואת היעלמותו בכפייה של ג'ון לואיס סילבינו, ארכיטקט במשרד השיכון שנראה לאחרונה ב-25 במרץ 2011.

כוחות ביטחון ובהם "צבא השחרור של העם הסודני", כוחות הביטחון הלאומיים ומשטרת דרום סודן, הטרידו, עצרו, עינו או התעללו בצורות אחרות באנשים, לרבות אנשי או"ם ועמותות.

הפרות שבוצעו בידי "צבא השחרור של העם הסודני" וכוחות הסיוע של משטרת דרום סודן במהלך המבצע הארצי "להחזיר את השלום" שנועד לפירוק הנשק האזרחי, שהושק במרץ, נותרו ברובן ללא התייחסות מצד הממשלה. אלו כללו הוצאות להורג ללא משפט; הכאת גברים, נשים וילדים; הדמיית טביעה; אלימות מינית נגד נשים; ובזיזה בעיירות וכפרים. תועדו שבעה מעצרים הקשורים באופן ישיר להפרות שבוצעו כביכול במהלך המבצע לפירוק הנשק האזרחי. מתוך השבעה הללו, שני חיילים הועמדו לדין עד סוף השנה.

חקירות בנוגע לחטיפות והתעללויות של שני פעילים חברתיים מ"ברית החברה האזרחית של דרום סודן" נותרו פתוחות.

● ב-4 ביולי, דנג אתוואי מאוויר, יו"ר הברית, נחטף ממלונו שבג'ובה. דווח כי הוא הוחזק והוכה במשך שלושה ימים ונחקר לגבי עבודתו על נושאי שחיתות בדרום סודן.

● ב-22 באוקטובר, רינג בולאבוק נחטף והושאר בבית קברות נטוש בג'ובה. לפני החטיפה הוא קיבל איומים להפסיק את עבודתו בתביעה משפטית נגד אלוף צבאי על תפיסת קרקע בג'ובה.

עינויים וצורות התעללות אחרות

כוחות ביטחון ובהם "צבא השחרור של העם הסודני", כוחות הביטחון הלאומיים ומשטרת דרום סודן, הטרידו, עצרו, עינו או התעללו

נוטר במעצר, ללא שהוגש נגדו כתב אישום, במשך למעלה משנה. הוא נעצר ב-4 בנובמבר 2011 במדינת אקוואטוריה המערבית בעוון גיוס לכאורה של אנשים צעירים.

פליטים ועקורים פנימיים

דרום סודנים, אשר חיו בסודן לפני עצמאותה של דרום סודן, המשיכו לחזור, כשההערכה היא כי מעל 120,000 דרום סודנים עשו זאת עד סוף השנה.

פליטים ממדינות דרום קורדופן והנילוס הכחול שבסודן המשיכו להימלט לדרום סודן עקב הסכסוך המתמשך בין "הכוחות החמושים של סודן" לבין קבוצת האופוזיציה החמושה "תנועת השחרור של העם הסודני - צפון". מאפריל עד יוני, גדל מספר הפליטים ביותר מ-50,000 איש במדינות הנילוס העליון ויוניטי בעקבות הלחימה הגוברת והמחסור במזון באזורים המושפעים מהסכסוך. נהירה נוספת של פליטים החלה בנובמבר, עם תחילת העונה היבשה. עד סוף השנה, מעל 180,000 סודנים ביקשו מקלט בדרום סודן.

רוב האנשים מתוך 110,000 איש שנמלטו מאזור אביי השנוי במחלוקת במאי 2011, לאחר ש"הכוחות החמושים של סודן" כבשו את העיר, המשיכו להיות עקורים בדרום סודן ולהסתמך על סיוע הומניטרי. מדינת ג'ונגליי נפגעה בצורה הקשה ביותר מהשיטפון העונתי, כשמעל 259,000 איש נעקרו מבתיהם.

עונש מוות

מעל 200 אסירים נידונו למוות. לפחות שני גברים הוצאו להורג ב-28 באוגוסט בכלא ג'ובה ושלושה גברים בכלא וואו ב-6 בספטמבר.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

אנציני אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בדרום סודן במרץ/אפריל ובאוגוסט/ספטמבר.

בצורות אחרות באנשים, לרבות אנשי או"ם ועמותות לא-ממשלתיות. התקפות נגד עובדים מזרח אפריקאים בדרום סודן התרבו גם הן.

● ב-13 באפריל, טאבית'ה מוסאנגי, מורה קנייתית בבית הספר הבינלאומי ג'ון גראנג, נורתה למוות על ידי כוחות הביטחון כי מוניתה לא עצרה בזמן ששומרים הורידו את דגל המדינה בג'ובה.

● באוגוסט, הרוקח הקנייתי, ג'וזף מאטו, מת לאחר שעונה במעצר משטרתי בטורית, מדינת אקוואטוריה המזרחית, בגלל שלא היה לו, לכאורה, רישיון לנתח.

● ב-31 באוקטובר, תלמידה בת 17 ומוכה נורו על ידי כוחות הביטחון ונפצעו בתיכון בג'ובה, בעקבות מחאות בבית הספר על קניית רכוש בית ספר בידי משקיע פרטי. לפי דיווחים, שוטרים ומאבטחים בלבוש אזרחי נכנסו למתחם בית הספר וירו באש חיה לעבר המפגינים. תלמידים ומורים נעצרו באופן שרירותי בגין השתתפותם בהפגנות ושחררו באותו יום.

מאפריל עד יוני, גדל מספר הפליטים ביותר מ-50,000 איש במדינות הנילוס העליון ויוניטי בעקבות הלחימה הגוברת והמחסור במזון באזורים המושפעים מהסכסוך.

אסירים פוליטיים

חברי קבוצות אופוזיציה חמושות נותרו במעצר ללא גישה לצדק.

● מנהיג האופוזיציה החמושה, גבריאל טנגינייה, ושני סגניו נותרו במעצר בית בבירה, ג'ובה, אליו נשלחו באפריל 2011 בעקבות הלחימה בין כוחותיו לבין "צבא השחרור של העם הסודני" בנילוס העליון וג'ונגליי. עד סוף השנה, לא הוגש נגדם כתב אישום.

● פיטר עבדול רחמן סולה, מנהיג קבוצת האופוזיציה "החזית הדמוקרטית המאוחדת",

● "אנחנו יכולים לברוח מפצצות, אך לא מרעב":
פליטים סודנים בדרום סודן (AFR
65/001/2012)

● דרום סודן: בצל הסכסוך - אספקת נשק
'מתדלקת' הפרות במחוז מאיום, מדינת יוניטי
(AFR 65/002/2012)

● דרום סודן: פירוק קטלני מנשק - התעללויות
הקשורות לפירוק מנשק אזרחי במחוז פיבור,
מדינת ג'ונגליי (AFR 65/005/2012)

הסכמים שנחתמו לאחר השגת העצמאות בנוגע לחלוקת הנפט, אזרחות וסימון גבולות המשיכו להיות נתונים למשא ומתן עם דרום סודן. הסכסוך נמשך במדינות דרפור, דרום קורדופן והנילוס הכחול. כוחות הביטחון הלאומיים וגורמים ממשלתיים נוספים המשיכו לבצע הפרות זכויות אדם נגד מי שנתפסו כמבקרי השלטון בגין מימוש זכותם לחופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות.

רקע

לאחר הכרזת העצמאות גבר המתח בין דרום סודן לסודן בנוגע לנושאים לא-מוסכמים. הפסקת ייצור הנפט בדרום סודן בפברואר, עקב חילוקי דעות עם סודן לגבי דמי העברת הנפט, הובילה להסלמה בסכסוך. עימותים בין שני הצבאות, לרבות הפצצות אוויריות חסרות הבחנה בידי "הכוחות החמושים של סודן" באזורי הגבול של הגליג/פאנת'או וקייר אדם מסוף מרץ עד מאי ונובמבר, הובילו לעקירתם של מאות אנשים. בפברואר, דרום סודן וסודן חתמו על הסכם "אי-אלימות" בנוגע לחילוקי הדעות על גבולותיהן. תזכיר ההבנות כיסה חמישה עקרונות, בהם שני סעיפים המתייחסים ל"אי-פעולות מעבר לגבול" ו"שום תמיכה בבאי כוח". למרות ההסכם, המתחים בגבול נמשכו. ב-24 באפריל, מועצת השלום והביטחון של איחוד מדינות אפריקה אימצה מפת דרכים לפתרון הסוגיות הלא-מוסכמות בין שתי המדינות, אשר מועצת הביטחון של האו"ם אימצה בהחלטה 2046, הקוראת לשתי המדינות להגיע לפשרה בנוגע למחלוקותיהן תוך שלושה חודשים.

הממשלה המשיכה לא לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבינלאומי בנוגע לצווי מעצר שהוצאו נגד הנשיא אל-בשיר ב-2009 וב-2010, כמו גם נגד מושל דרום קורדופן, אחמד חארון, ומנהיג לשעבר במיליצית ג'נג'אווד, עלי מוחמד עלי עבדל-רחמן, ב-2007.

ב-27 בספטמבר, דרום סודן וסודן חתמו באדיס אבבה, אתיופיה, על מספר הסכמים בתחומי סחר, נפט, ביטחון ואזרחות. עם זאת, בסוף השנה טרם הוחל ביישום הסכמים אלו, כמו גם הסכמים נוספים בנוגע למעמד אזור אביי שבמחלוקת והגבול המדויק בין דרום סודן לסודן.

הכחול בין "הכוחות החמושים של סודן" לבין קבוצת האופוזיציה החמושה "תנועת השחרור של העם הסודני - צפון". באפריל ובמאי, הוכרז מצב חירום במספר יישובים במדינות הגובלות עם דרום סודן, ובהם אזורים במדינות דרום קורדופן, הנילוס הלבן וסנר. באוגוסט, ממשלת סודן ו"תנועת השחרור של העם הסודני - צפון" חתמו על שני תזכירי הבנות נפרדים עם הקבוצה המשולשת (האו"ם, איחוד מדינות אפריקה והליגה הערבית), על מנת לאפשר גישה הומניטארית לאוכלוסיות המושפעות מהסכסוך במדינות דרום קורדופן והנילוס הכחול. עם זאת, עד סוף השנה לא הושגה כל התקדמות בהעברת סיוע הומניטרי לאוכלוסיות באזורים הנשלטים על ידי "תנועת השחרור של העם הסודני - צפון".

נמשך הסכסוך המזוין בדרום קורדופן והנילוס

פליטים ומהגרים

פליטים ומבקשי מקלט מאריתריאה הוחזרו בכפייה, למרות מחויבותיה של סודן תחת החוק הבינלאומי לא להחזיר אנשים למצב בו הם יעמדו בפני סכנה אמיתית של הפרות זכויות אדם.

● ביולי, הורשעו תשעה מבקשי מקלט ופליט אחד בכניסה לסודן שלא כדין, ולאחר מכן גורשו בכפייה לאריתריאה.

● ב-11 באוקטובר, גבר אריתריאי בן 24 הוחזר בכפייה לאריתריאה בעקבות החלטת בית הדין בקסאלה. הוא נעצר לאחר שהלך לתחנה משטרה לבקש מקלט.

חופש הביטוי

הממשלה פגעה אנושות בחופש הביטוי, באמצעות שימוש בצורות חדשות של צנזורה, דוגמת החרמת כל העותקים של עיתון שהודפס; מניעת פרסום כתבות או מאמרי דעה; איסור על עיתונאים מסוימים לכתוב עבור עיתונים; והטרדת עורכים במטרה להשפיע על בחירת סיקור החדשות שלהם.

בינואר ופברואר, השלטונות השעו שלושה עיתונים באמצעות הוראות שמקורן בחוק הביטחון הלאומי מ-2010, אשר מאפשרות לכוחות הביטחון הלאומיים להחרים כל פרסום המכיל מידע הנחשב כאיום על הביטחון הלאומי. עותקים של העיתון אל-מידאן הוחרמו בידי השלטונות חמש פעמים במרץ בלבד. ב-2 בינואר, נסגרו שלושה עיתונים - אלוואן, ראי א-שעב ואל תייר.

עיתונאים עמדו בפני מעצרים, עינויים והתעללויות אחרות בידי חברי כוחות הביטחון הלאומיים וגורמי ביטחון אחרים בסודן. רבים עמדו בפני אישומים פליליים וצידום הוחרם, ובכך נמנע מהם לבצע את עבודתם. על מעל 15 עיתונאים עדיין חל איסור כתיבה.

הזמני של האו"ם לאביי לשישה חודשים נוספים תחת החלטה 2047. בעוד שהמנדט של הכוח כלל, מאז תחילתו, מעקב אחר זכויות אדם, לא חלה כל התקדמות בנושא.

הממשלה פגעה אנושות בחופש הביטוי, באמצעות שימוש בצורות חדשות של צנזורה, דוגמת החרמת כל העותקים של עיתון שהודפס; מניעת פרסום כתבות או מאמרי דעה; איסור על עיתונאים מסוימים לכתוב עבור עיתונים; והטרדת עורכים במטרה להשפיע על בחירת סיקור החדשות שלהם.

ב-19 בספטמבר, הזמין הנשיא אל-בשיר עמותות ומפלגות פוליטיות לקחת חלק בפגישת ייעוץ לגבי החוקה. הטקסט כבר נוסח על ידי מפלגת הקונגרס הלאומית ולפי דיווחים לא התקיימו כל התייעצויות לגבי הטיטה טרם פרסומה. כל מפלגות האופוזיציה הראשיות סירבו להצטרף להתייעצויות.

בינואר וביוני פרצו גלי מחאה, כשסטודנטים הפגינו נגד מדיניות הממשלה וצעדי הצנע; אנשי הביטחון הגיבו בכוח מופרז. מאות פעילים נעצרו ורבים עמדו בפני עינויים וצורות התעללות אחרות טרם שחרורם.

צדק בינלאומי

הממשלה המשיכה לא לשתף פעולה עם בית הדין הפלילי הבינלאומי בנוגע לצווי מעצר שהוצאו נגד הנשיא אל-בשיר ב-2009 וב-2010, כמו גם נגד מושל דרום קורדופן, אחמד חארון, ומנהיג לשעבר במיליצית ג'נג'אווייד, עלי מוחמד עלי עבדל-רחמן, ב-2007.

ב-1 במרץ, הוציא בית הדין הפלילי הבינלאומי צו מעצר נגד עבדל-רחים מוחמד חוסיין - שר ההגנה המכהן - בגין 41 סעיפים של פשעים נגד האנושות ופשעי מלחמה שבוצעו לכאורה בהקשר למצב בדרכור.

בהפגנות. רבים נעצרו ללא הגשת כתב אישום, או נשפטו במהרה על התפרעות או הפרעה לסדר הציבורי ונידונו לקנסות או הצלפות. אחרים הוחזקו לתקופה של עד חודשיים והוגש נגדם כתב אישום חמור יותר - לרוב טרור - אך הם לא נשפטו.

מיוני עד אוגוסט, כוחות הביטחון השתמשו באלות, גז מדמיע, כדורי גומי ונשק חי נגד מפגינים לא-אלימים ברובם, וגרמו להרוגים ופצועים. דווח, כי מספר נשים היו נתונות ל"בדיקות בתולין", שהגיעו לכדי עינויים או צורות התעללות אחרות.

כוחות הביטחון הלאומיים עינו או התעללו בצורות אחרות ברבים מאותם עצורים בעקבות הפגנות יוני. אנשי כוחות הביטחון הלאומיים סטרו, היכו באגרופים ובעטו באסירים, והיכו אותם בעזרת צינורות גומי. עצירים הוכרחו לעמוד בחוץ במשך שעות בחום הגבוה בתנחות לחץ. מרבים נמנעו מזון או מים וכן גישה למתקני היגיינה בסיסיים.

● ב-31 ביולי, נהרגו לפחות עשרה אנשים, בעיקר תלמידי תיכון, כאשר שירותי הביטחון והמשטרה הצבאית-למחצה פתחו באש במהלך הפגנה נגד מחירי הדלק והעלויות המחייבה בניילה, דרפור.

● ב-6 וה-7 בדצמבר, גופותיהם של ארבעה סטודנטים דרפורים מאוניברסיטת אל ג'זירה בוואד מדני נמצאו בתעלה בסמוך לאוניברסיטה. הארבעה נעצרו על ידי קציני כוחות הביטחון הלאומיים בעקבות מחאות באוניברסיטה. על פי דיווחים, על גופותיהם היו סימני מכות, מה שמצביע על עינויים או התעללות.

ממשלת סודן המשיכה להטריד את חברי קבוצות האופוזיציה. באוקטובר ובנובמבר, מעל 100 איש, שנחשדו בקשר ל"תנועת השחרור של העם הסודני - צפון", נעצרו בתוך או בסביבת קדוגלי ודילינג שבדרום קורדופן.

● באפריל ובמאי, פייסל מוחמד סאלח, בעל טור ידוע במספר עיתונים במדינה, נעצר ושחרר מספר פעמים לפני שהואשם ב"אי-שיתוף פעולה עם נציג ציבור". פייסל מוחמד סאלח זוכה ב-31 במאי, אך המשיך לעמוד בפני אישומים פליליים על דיווחיו מ-2011 על האונס לכאורה של פעילה על ידי סוכני כוחות הביטחון הלאומיים.

● נג'לה סיד אחמד, וידאו-בלוגרית סודנית המכסה הפרות זכויות אדם בסודן דרך ראיונות עם פעילים וקורבנות הפרות זכויות אדם המועלים ליוטיוב, הוטדה ללא הרף על ידי כוחות הביטחון הלאומיים ואולצה לצאת לגלות.

חופש ההתאגדות וההתאספות

הרשויות המשיכו להטיל הגבלות חמורות על חופש ההתאספות.

הממשלה דיכאה גל הפגנות, אשר החל ב-16 ביוני בתגובה לעליית המחירים והתפתח לתנועת מחאה רחבה שביקשה שינוי פוליטי נרחב יותר. ההפגנות התקיימו בבירה חרטום ובערים אחרות כמו גם עיירות מחוזיות. מיוני עד אוגוסט, השתמשו כוחות הביטחון באלות, גז מדמיע, כדורי גומי ונשק חי נגד מפגינים לא-אלימים ברובם, וגרמו להרוגים ופצועים. דווח, כי מספר נשים היו נתונות ל"בדיקות בתולין", שהגיעו לכדי עינויים או צורות התעללות אחרות. קציני ביטחון בבגדים אזרחיים, שהתפרסו בתוך או ליד בתי חולים, עצרו מי שנחשדו כמפגינים שביקשו לקבל טיפול.

כוחות הביטחון הלאומיים ביצעו גל מעצרים בחברה האזרחית בתגובה להפגנות, עצרו מאות אנשים, ובהם מפגינים, אך גם עורכי דין, צוותי עמותות, רופאים וחברים בתנועות נוער ומפלגות פוליטיות - ללא קשר למעורבותם

עונש מוות

עונשי מוות המשיכו להיגזר. לפחות שתי נשים נידונו למוות בסקילה. בשני המקרים, נמנע מהנשים ייצוג משפטי, הפרה ברורה של זכותן להליך הוגן.

עונשי מוות ניתנו לעיתים קרובות לאחר משפטים שהפרו באופן בוטה את הזכות להגנה. השלטונות המשיכו להשתמש בטקטיקות דחייה על מנת לחתור תחת זכויות הנאשמים לערער.

● במאי וביולי, שתי נשים, ליילה איברהים עיסא ג'ומול בת ה-23 ואינטיסאר שריף עבדאללה בת ה-20, נידונו למוות בסקילה בעוון ניאוף. בשני המקרים, הן הורשעו אך ורק על בסיס הודאותיהן, שהושגו תחת לחץ. שתי הנשים שוחררו לאחר ערעור.

● א-תום חאמד טוטו, מנהיג "התנועה לצדק ולשוויון", עמד בפני הוצאה להורג ממשמשת ובאה. הוא נידון למוות ב-2011 אחרי משפט פגום.

סכסוך מזוין - דרפור

הפרות חמורות של זכויות אדם המשיכו ברחבי דרפור כחלק מהלחימה המתמשכת בין הממשלה לקבוצת אופוזיציה חמושות ואובדן שליטת הממשלה על מיליציות המזוהות עמה. התקפות על אזרחים בידי מיליציות פרו-ממשלתיות, הפצצות אוויריות ובזיזת והריסת רכוש היו נפוצות. "הכוחות החמושים של סודן" המשיכו לבצע הפצצות אוויריות בניגוד לאיסור של האו"ם על טיסות צבאיות בדרפור. בין יולי ונובמבר, המשלחת המשותפת של האו"ם ואיחוד מדינות אפריקה לדרפור העריכה, כי כ-29,020 איש נעקרו מבתיהם בעקבות הלחימה. המשלחת דיווחה, כי היא המשיכה לעמוד בפני מכשולים בביצוע עבודתה בגלל הגבלות השלטונות על תנועת, ועיכובים באישורי, סיוע הומניטרי.

● הכפר חשאבה צפון וסביבתו הותקפו על ידי גברים חמושים בין ה-26 בספטמבר ל-2 באוקטובר. דווח על מעל 250 פצועים.

● ב-2 באוקטובר, נהרגו ארבעה פקחי כוח שמירת שלום מטעם המשלחת המשותפת של האו"ם ואיחוד מדינות אפריקה לדרפור ושמונה נפצעו במארב ליד בסיסם באל-גניינה במערב דרפור.

● ב-17 באוקטובר, קבוצת מיליציה חמושה התקיפה שיירה של המשלחת המשותפת של האו"ם ואיחוד מדינות אפריקה לדרפור, שהייתה בדרכה לחשאבה צפון על מנת לחקור דיווחים על מעשי זוועה שבוצעו באזור. פקח אחד מהמשלחת נהרג ושלושה נוספים נפצעו.

● בליל ה-31 בדצמבר, דווח על הפצצות אוויריות במזרח ג'אבל מארה, שגרמו למותם של חמישה אזרחים ולפציעתם של שניים נוספים בכפר אנגרו רוקה.

נמשכו מעשי האונס והאלימות המינית מצד מיליציות המזוהות עם הממשלה וגורמי ממשלה. היו מספר דיווחים על גברים חמושים שנכנסו בלילה למחנות של עקורים פנימיים במטרה לבזוז רכוש ולאנוס נשים וילדות.

● ב-10 ביולי, מיליציות פרו-ממשלתיות נכנסו למחנה חמידיה בעיירה זלינגיי, שבמרכז דרפור. לפי דיווחים, הם אנסו ארבע נשים, פצעו ארבעה אנשים וחטפו 20 נוספים. אדם אחד, שברח לאחר מכן, טען כי הקבוצה הייתה נתונה לעינויים והתעללויות אחרות.

סכסוך מזוין - דרום קורדופן והנילוס הכחול

נמשך הסכסוך בין "הכוחות החמושים של סודן" ו"התנועה לשחרור העם הסודני - צפון" במדינות דרום קורדופן והנילוס הכחול, אשר פרץ ביוני ובספטמבר 2011. מאוקטובר, גברה הלחימה עם

התקפות חסרות הבחנה, לרבות הפצות אוויריות, שביצעו "הכוחות החמושים של סודן", ופצצות מרגמה שנורו על ידי שני הצדדים באזור קדוגלי שבדרום קורדופן, והביאו למותם ולפציעתם של אזרחים. הפצצות אוויריות חסרות הבחנה של "הכוחות החמושים של סודן" הביאו להרס רכוש ולשיבוש החקלאות. יחד עם מניעת הגישה של סיוע הומניטרי לאזורים בשליטת "התנועה לשחרור העם הסודני - צפון", הביאה הלחימה למעל 200,000 איש המחפשים מקלט בדרום סודן ובאתיופיה.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

● סודן: לא רואים את סיומו של הסכסוך בדרכור
(AFR 54/007/2012)

● על רשויות סודן לסיים את דיכוי ההפגנות
והפעילים (AFR 54/036/2012)

● "אנחנו יכולים לברוח מפצצות, אך לא מרעב":
פליטים סודנים בדרום סודן (65/001/2012)
(AFR

44 גברים הוצאו להורג במהלך השנה ועדיין קיים חשש בנוגע לתנאי כליאה אכזריים. עשרות עצירים נותרו בגואנטנמו במעצר צבאי ללא הגבלת זמן. הליכים טרום-משפטיים המשיכו בשישה תיקים בהם התכוון הממשל לבקש הטלת עונש מוות לאחר משפטים בפני ועדה צבאית. השימוש בכוח קטלני במסגרת המאבק בטרור המשיך לעורר חששות כבדים וכך גם המשך הדיווחים על שימוש בכוח מופרז במהלך אכיפת החוק המקומי.

העמדה לדין של עצירי גואנטנמו

במאי, הוגשו כתבי אישום נגד חמישה עצירי גואנטנמו שהואשמו במעורבות מובילה בהתקפות בארצות הברית ב-11 בספטמבר 2001 - חאלד שיח' מוחמד, ווליד בין-עטאש, רמזי בין אל-שבת, עלי עבד אל-עזיז ומוסטפא אל-חווסאווי - לקראת העמדה לדין בפני ועדה צבאית. משפטיהם של החמישה ומשפטו של עבד אל-רחים אל-נאשירי, אשר נגדו הוגש כתב אישום ב-2011 עם כוונה לבקש גזר דין מוות, לא החלו עד סוף 2012. לפני העברתם לגואנטנמו ב-2006, ששת הגברים הוחזקו בבידוד במשמורת אמריקאית סודית במשך ארבע שנים, במהלכו לפחות שניים מהם עונו.

בסוף 2012, כמעט שלוש שנים לאחר המועד האחרון שקבע הנשיא אובמה לסגירת מתקן המעצר גואנטנמו, 166 גברים עדיין הוחזקו בבסיס זה, רובם ללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין פלילי.

באוגוסט, הוגש כתב אישום נגד אחמד מוחמד אל דארבי, אזרח סעודיה. הוא נעצר בידי הרשויות האזרחיות באזרבייג'ן ביוני 2002 והועבר למשמורת אמריקאית באוגוסט 2002 ולגואנטנמו במרץ 2003. נכון לסוף 2012, האישומים נגדו לא הגיעו לכדי משפט בפני ועדה צבאית.

בפברואר, אזרח פקיסטן מאג'יד קהאן הודה בפני שופט בגואנטנמו באישומים תחת חוק

ביטחון ומלחמה בטרור

מעצרים בגואנטנמו

בסוף 2012, כמעט שלוש שנים לאחר המועד האחרון שקבע הנשיא אובמה לסגירת מתקן המעצר גואנטנמו, 166 גברים עדיין הוחזקו בבסיס זה, רובם ללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין פלילי.

ארבעה גברים הועברו מהבסיס במהלך השנה, שניים מהם הורשעו על ידי ועדה צבאית. שני עצירים אויגורים, שהוחזקו בבסיס ללא כתב אישום או העמדה לדין מאז 2002, הועברו באפריל לאל-סלבדור להתיישבות מחדש.

עדואן פרחאן עבדול לאטיף, אזרח תימן אשר ביטא שוב ושוב את מצוקתו עקב כליאתו ללא הגבלת זמן וללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין, מת במהלך השנה ובכך עלה לתשעה מספר העצירים הידוע על מותם בגואנטנמו מאז ינואר 2002.

במהלך השנה, בית המשפט העליון בארצות הברית סירב לבחון עצומות ממספר עצירים מגואנטנמו, אשר מעצרו אושר על ידי בית הדין לערעורים. בעצומות הועלתה הבקשה, בין היתר, כי בית המשפט העליון ישקול האם פסיקתו מ-2008 בתיק בומדיין נגד בוש - לפיה לעצירים יש את הזכות לערער על חוקיות מעצרו בפני בית דין פדרלי - יושמה באופן המונע מהעצירים את הבחינה ה"משמעותית" שהובטחה.

הוועדות הצבאיות מ-2009. לפי תנאי ההסכם הטרום-משפטי גזר דינו יינתן בפברואר 2016 או לפני כן, לאחר ששיתף פעולה עם רשויות ארצות הברית. לפני שהובא לגואנטמו ב-2006, הוא הוחזק במשמורת אמריקאית סודית ולכאורה עבר עינויים והתעללויות אחרות.

זה הביא לשבעה את מספר המורשעים על ידי ועדה צבאית בגואנטמו. חמישה הודו באשמה בתמורה לאפשרות של שחרור מוקדם מהמשמורת האמריקאית. שניים מהחמישה חזרו הביתה במהלך 2012: איברהים אל קוסי לסודן ביולי, ועומאר חאדר, שהיה במשמורת אמריקאית מאז גיל 15, לקנדה בספטמבר.

באוקטובר, בית משפט פדרלי בארצות הברית הפך את הרשעתו של סלים חמדאן מ-2008 ב"תמיכה חומרית לטרור". בית הדין לערעורים בארצות הברית, פסק כי "תמיכה חומרית לטרור" לא הייתה פשע מלחמה בחוק האמריקאי לפני חקיקת חוק הוועדות הצבאיות.

מתקני מעצר אמריקאים באפגניסטן

ביוני, שופט בית משפט מחוזי בארצות הברית דחה עתירת "הביאס קורפוס", שהוגשה בשם זיא-אור-רחמן, אזרח אפגניסטן אשר הועבר למשמורת אמריקאית צבאית באפגניסטן בדצמבר 2008 ומוחזק מאז ללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין. השופט נעתר לבקשת הממשל האמריקאי וקבע כי בית המשפט חסר סמכות עניינית בתיק.

ב-9 בספטמבר, תחת הסכם שנחתם שישה חודשים קודם לכן, החלו שלטונות אפגניסטן לפקח על העצירים בבסיס חיל האוויר האמריקאי בבאגראם. למרות שעל פי דיווחים, החל מה-9 במרץ שלטונות אפגניסטן לקחו את האחריות על המשמורת של כ-3,000 אזרחי אפגניסטן שהוחזקו בבאגראם, דווח כי מעל 600 עצירים, שנלקחו לבסיס מאז אותו תאריך, נותרו תחת תחום שיפוט הצבא האמריקאי, כמו גם כ-50 בעלי אזרחות לא-אפגנית.

באוקטובר, בית משפט מחוזי בארצות הברית דחה עתירות "הביאס קורפוס" של שלושה בעלי אזרחות לא-אפגנית, שהוחזקו במשמורת אמריקאית בבאגראם. לפי העתירות, אמין אל-באקרי נתפס ב-2002 בתאילנד; רדהא אל-נג'אר נעצר ב-2002 בפקיסטן; ולפי עתירתו של פאדי אל-מקאלה הוא נעצר מחוץ לאפגניסטן ב-2003, אך שלטונות ארצות הברית טענו כי הוא היה באפגניסטן באותו זמן. במאי 2010, בית הדין האמריקאי לערעורים הפך פסיקה של בית המשפט המחוזי מ-2009, וקבע כי שלושת העצירים יוכלו להגיש עתירות ולערער על חוקיות מעצרו. כתוצאה מכך, עורכי דינם של העצירים הגישו עתירות מתוקנות לבית המשפט המחוזי, בהן הוסיפו מידע חדש שלטענתם החליש את פסיקת בית הדין לערעורים. אולם, בית המשפט המחוזי לא הסכים איתם.

ה"הריגה הממוקדת" של חשודים בטרור על ידי ארצות הברית, לרבות בפקיסטן, סומליה ותימן, במיוחד באמצעות השימוש בכלי טיס לא-מאוישים, המשיכה במהלך השנה. מידע זמין, המוגבל בגלל סודיות, הצביע על כך שהמדיניות האמריקאית התירה הוצאות להורג ללא משפט, תוך הפרה של חוק זכויות האדם הבינלאומי.

בנובמבר, שופט בית משפט מחוזי אמריקאי דחה עתירת "הביאס קורפוס" של עציר נוסף הנמצא במשמורת אמריקאית בבאגראם. עמאנטולה, אזרח פקיסטן, הוחזק בבסיס מספר שנים. הוא היה אחד משני גברים שנתפסו על ידי כוחות בריטיים בעירק בפברואר 2004, ומסרו למשמורת אמריקאית והועברו לאפגניסטן. בסוף 2012, שניהם הוחזקו עדיין תחת משמורת אמריקאית בבאגראם ללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין.

חסינות מעונש

השתרש היעדר דין וחשבון על פשעים לפי החוק הבינלאומי, שבוצעו תחת שלטונו של ג'ורג' וו. בוש ביחס לתכנית סוכנות הביון המרכזית (CIA) למעצרים חשאיים.

ב-30 באוגוסט, התובע הכללי של ארצות הברית הודיע על סגירת חקירות פליליות בנוגע למותם של שני אנשים שהיו במשמורת אמריקאית מחוץ לארצות הברית. הוא הצהיר, כי אף אחד לא יעמוד בפני אישומים פליליים בנוגע למותם, שכל הנראה אירע באפגניסטן ב-2002 ובעירק ב-2003. הודעה זו באה לאחר הודעה מיוני 2011, שבה נאמר כי "בחינה ראשונית" שנערכה בנוגע לחקירות בתכנית סוכנות הביון המרכזית הייתה בשלביה הסופיים וכי, מלבד ביחס לשני מקרי המוות, אין צורך בחקירה נוספת.

בית המשפט אישר סעיף הדורש מגורמי אכיפת החוק במדינה לבדוק את מעמד ההגירה של אנשים החשודים כי הם נמצאים במדינה באופן לא-חוקי, זאת על אף ביקורת שהושמעה על ידי קבוצות זכויות אדם, לפיה סעיף זה יעודד "פרופיילינג גזעני".

שימוש בכוח קטלני

ה"הריגה הממוקדת" של חשודים בטרור על ידי ארצות הברית, לרבות בפקיסטן, סומליה ותימן, במיוחד באמצעות השימוש בכלי טיס לא-מאוישים, המשיכה במהלך השנה. מידע זמין, המוגבל בגלל סודיות, הצביע על כך שהמדיניות האמריקאית התירה הוצאות להורג ללא משפט, תוך הפרה של חוק זכויות האדם הבינלאומי, לפי התיאוריה האמריקאית של "מלחמה עולמית" נגד אל-קאעידה וקבוצות הקשורות אליו.

שימוש מופרז בכוח

לפחות 42 איש ב-20 מדינות מתו לאחר שספגו הلم חשמלי מאקדחי טייזר משטרתיים, ובכך עלה ל-540 מספר מקרי המוות הללו מאז 2001. אקדחי טייזר יוחסו כסיבת המוות או כגורם תורם למעל 60 מקרי מוות. רוב ההרוגים לא היו חמושים ולא נראה שהיוו איום מהותי, כאשר חושמלו.

במאי, ארגון הלב האמריקאי פרסם דו"ח, שהציג את ההוכחה המדעית הראשונה, שנבחנה על ידי עמיתים, לכך שאקדחי טייזר יכולים לגרום לדום לב ומוות. המחקר ניתח מידע שכלל דו"חות נתיחה לאחר המוות, רישומים רפואיים ומידע משטרתי משמונה מקרים בהם אנשים איבדו את הכרתם לאחר שחושמלו ע"י אקדח טייזר X26.

● ב-20 ביוני, מקאדם מייסון בן ה-39 מת מחוץ לביתו בת'טפורד, ורמונט, לאחר שחושמל באקדח טייזר על ידי שוטר. בספטמבר, משרד החוקר הרפואי של ניו המפשייר הגיע למסקנה, כי מקאדם מייסון סבל מ"דום לב פתאומי עקב פריקת הנשק החשמלי".

באוקטובר, המחלקה לביטחון לאומי במשרד המפקח הכללי דיווחה, כי היא בוחנת את מדיניות ביקורת הגבולות של ארצות הברית בנוגע לשימוש בכוח קטלני. הבדיקה, שטרם הסתיימה נכון לסוף השנה, באה לאחר סדרת מקרי ירי קטלני על ידי סוכני ביקורת הגבולות לאורך גבול ארה"ב ומקסיקו.

● באוקטובר, חוסה אנטוניו אלנה רודריגז בן ה-16 מת מפצעי ירי. הרשויות האמריקאיות אמרו, כי סוכן ביקורת גבולות מנוגאלס, אריזונה, פתח באש לאחר ששני אנשים, שנחשדו בהברחת סמים, נמלטו מעבר הגבול והחלו לזרוק אבנים. בסוף השנה, המקרה היה תחת חקירה של "הרשות הפדרלית לחקירות" ונציגים מקסיקנים.

● באפריל, הודיעה מחלקת המשפטים האמריקאית, כי לא יונשו כתבי אישום פדרליים פליליים או אזרחיים בנוגע למותו של סרחיו הרננדז גווארקה, בן 15 שנורה בראשו בידי סוכן ביקורת גבולות ב-2010.

תנאי מעצר

שיעור הכליאה נותר ברמות הגבוהות ביותר.

אלפי אסירים ברחבי ארצות הברית נותרו בבידוד בבתי כלא ברמות אבטחה מירבית. הם רותקו

מעמד ההגירה של אנשים החשודים כי הם נמצאים במדינה באופן לא-חוקי, זאת על אף ביקורת שהושמעה על ידי קבוצות זכויות אדם, לפיה סעיף זה יעודד "פרופיילינג גזעני" - קרי, התמקדות באנשים אך ורק על בסיס חזותם או גזעם או מוצאם האתני. בעקבות הפסיקה, בתי משפט פדרליים אישרו חקיקה דומה באלבמה וג'ורג'יה.

הקונגרס לא אישר מחדש את חוק האלימות נגד נשים, הכולל הוראות לטיפול ברמות הגבוהות של אלימות נגד נשים ילידות ולמתן הגנה ושירותים לניצולות אלימות במשפחה.

ריבוי חוקי מדינה הממוקדים במהגרים הציב אותם בסיכון מוגבר של אפליה ומניעת גישה לחינוך ושירותי בריאות חיוניים.

אכיפה מוגברת של ההגירה, לצד מתיחות מסוימות של גבול מקסיקו-ארה"ב, המשיכו לדחוף מהגרים לא-מוסדרים להשתמש במסלולים מסוכנים במיוחד במדבר האמריקאי, מה שהביא למותם של אלפים. הגברת שיתוף הפעולה בין רשויות אכיפת החוק המקומיות לרשויות ההגירה הציבה את הקהילות המתגוררות לאורך גבול מקסיקו-ארה"ב בסכנה של פרופיילינג גזעני על ידי נציגי אכיפת החוק המקומיים והבינלאומיים. מהגרים לא-מוסדרים, שהיו קורבנות לפשעים כגון סחר בבני אדם ואלימות במשפחה, נתקלו בשורה של מכשולים בדרך אל הצדק.

הזכות לבריאות

ביוני, אישר בית המשפט העליון את "חוק הגנת החולה וטיפול בר השגה" (The Affordable Health Care Act), שעבר ב-2010, אשר ירחיב את כיסוי הטיפול הרפואי עד 2014 ליותר מ-30 מיליון איש בארצות הברית, שאין להם ביטוח רפואי. בעוד מספר הוראות בחוק מתייחסות למכשולים בפני השגת טיפול רפואי איכותי לאימהות, כגון מניעה מחברות ביטוח מלגבות

לתאים במשך 24-22 שעות ביום, ללא גישה הולמת לאור טבעי, התעמלות או תכניות שיקום. התנאים במתקנים אלו הפרו סטנדרטים בינלאומיים ובמקרים מסוימים הגיעו לכדי יחס אכזרי, בלתי אנושי או משפיל.

באוקטובר, הוסגרו חמישה גברים מבריטניה לארצות הברית על מנת לעמוד לדין בגין אישומים הקשורים לטרור, לאחר שבית הדין האירופי לזכויות אדם דחה את טענתם שהם יעמדו בפני סכנה אמיתית של עינויים או יחס אכזרי, בלתי אנושי או משפיל אחר אם ייכלאו בכלא הפדרלי ADX בפלורנס, קולורדו. הרשויות האמריקאיות דחו את בקשת אמנסטי אינטרנשיונל לבקר בכלא ADX.

זכויות הילד

ביוני, בתיק מילר נגד אלבמה, בית המשפט העליון הוציא אל מחוץ לחוק את חובת מאסר העולם ללא אפשרות חנינה עבור עבריינים שהיו מתחת לגיל 18 בזמן ביצוע העבירה. הפסיקה באה שנתיים לאחר שבית המשפט אסר על מאסר עולם ללא אפשרות חנינה בעוון פשעים שאינם רצח שבוצעו בידי קטינים מתחת לגיל 18.

ביולי, טרי בראנסטד, מושל איווה, הגיב להחלטה בתיק מילר נגד אלבמה על ידי המתקת עונשם של 38 אסירי עולם ללא אפשרות חנינה, שריצו עונשם באיווה לאחר שהורשעו ברצח מדרגה ראשונה שבוצע כשהיו מתחת לגיל 18, ל-60 שנות מאסר עולם ללא אפשרות חנינה. כל ראייה מקלה, שלא נלקחה בחשבון בזמן המשפט בגלל חובת מאסר העולם ללא אפשרות חנינה, הוזנחה שוב בהמתקת העונש הגורפת של המושל.

זכויות מהגרים

ביוני, פסל בית המשפט העליון חלקים מרכזיים בחוק ההגירה של אריזונה, בהם הוראה שאסרה על מהגרים בלתי-מוסדרים לחפש או להחזיק בעבודה. עם זאת, בית המשפט אישר סעיף הדורש מגורמי אכיפת החוק במדינה לבדוק את הדורש מגורמי אכיפת החוק במדינה לבדוק את

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

פנציגי אמנסטי אינטרנשיונל צפו בהליכי הוועדה הצבאית בגואנטמו במהלך השנה.

● ארצות הברית: "הקונגרס לא קיבל כל החלטה כזו": שלוש זרועות של הממשל, אפס סעדים להפרות במלחמה בטרור (AMR 51/008/2012)

● בשטח עוין: הפרות זכויות אדם במסגרת אכיפת הגירה בדרום-מערב ארצות הברית (AMR 51/018/2012)

● ארצות הברית: בידוד אכזרי - חששות אמנסטי אינטרנשיונל לגבי התנאים בבתי כלא עם אבטחה מקסימלית באריזונה (AMR 51/023/2012)

● ארצות הברית: לבנה נוספת מהחומה (AMR 51/028/2012)

● ארצות הברית: בית המשפט הלא נכון, המקום הלא נכון, העונש הלא נכון (AMR 51/032/2012)

● ארצות הברית: בגידה בזכויות האדם: 20 שנה לאחר שאישררה את האמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות, עקרונות זכויות האדם נדחקו הצידה על ידי תאוריית "מלחמת עולמית" (AMR 51/041/2012)

● ארצות הברית: מדיניות ה"הריגה הממוקדת" מפרה את הזכות לחיים (AMR 51/047/2012)

● ארצות הברית: נוסחה קטלנית - נקודת מבט בינלאומית ביום השנה ה-40 לפורמן נגד ג'ורג'יה (AMR 51/050/2012)

● ארצות הברית: קצה הסיבולת - תנאי המעצר ביחידות הדיור הביטחוני בקליפורניה (AMR 51/060/2012)

מחיר גבוה יותר מנשים לכיסוי רפואי, עדיין נותרו פערים ומכשולים.

חוק האחריות לבריאות אימהית (The Mater-nal Health Accountability Act) עדיין עמד בפני הקונגרס בסוף השנה.

זכויות נשים

חקיקה האוסרת כבילת אסירות בכל שלבי ההיריון הועברה בקליפורניה באוקטובר. זה היה החוק הראשון מסוגו בארצות הברית.

ביוני, נכנסה לתוקפה בוירג'יניה חקיקה הדורשת מנשים לעבור אולטרה-סאונד לפני הפלה.

הקונגרס לא אישר מחדש את חוק האלימות נגד נשים, הכולל הוראות לטיפול ברמות הגבוהות של אלימות נגד נשים ילידות ולמתן הגנה ושירותים לניצולות אלימות במשפחה.

אישור מחדש של חוק הגנת קורבנות סחר, אשר יספק הגנה לאלפי האנשים שנסחרים לתוך ארצות הברית בכל שנה, עדיין התעכב בקונגרס בסוף 2012.

עונש מוות

43 אסירים - כולם גברים - הוצאו להורג בארצות הברית במהלך השנה, כולם בזריקת רעל. 15 מההוצאות להורג בוצעו בטקסס. עד סוף 2012, טקסס הייתה אחראית ל-492 מ-1,320 ההוצאות להורג בארצות הברית מאז 1976, אז אישר בית המשפט העליון חוקים חדשים להוצאה להורג.

באפריל, קונטיקט הפכה למדינה ה-17 בארצות הברית שביטלה את עונש המוות.

בנובמבר, ציבור הבוחרים בקליפורניה דחה ביחס של 53% ל-47% את "הצעה 34", יוזמה שהייתה מבטלת את עונש המוות במדינה וממתיקה מעל 700 עונשי מוות לאסירי עולם ללא אפשרות חנינה.

● ארצות הברית: אחריותיות חד צדדית - עציר
גואנטמו מודה באשמה; פרטי פשעי הממשלה
נגדו נותרים מסווגים כסודיים ביותר
(AMR 51/063/2012)

● ארצות הברית: טקסס - עדיין הגרועה מכולן;
ההוצאה להורג ה-250 תחת המושל הנוכחי
ממששת ובאה (AMR 51/092/2012)

● ארצות הברית: אמת, צדק והדרך האמריקאית?
פרטים על פשעים לפי החוק הבינלאומי עדיין
מוגדרים כסודיים ביותר (AMR 51/099/2012)

סין
ועדת המליצה
לגבי תיקון
חוקת רישיונות
המקצועיים
ב-1997

**נשיא המדינה:
הו ג'ינטאו
ראש הממשלה:
וון ג'יאבאו**

סין
הרפובליקה העממית של סין

שלטונות סין המשיכו לדכא ביד קשה פעילים פוליטיים, מגיני זכויות אדם ופעילים באינטרנט, תוך שימוש בהטרדות, הפחדות, מעצרים שרירותיים והיעלמויות בכפייה. לפחות 130 איש הושמו במעצר או שתנועותיהם הוגבלו באופן אחר, על מנת לדכא ביקורת ולמנוע מחאות לפני חילופי ההנהגה שתוכננו לוועידה ה-18 של המפלגה הקומוניסטית הסינית בנובמבר. רבים לא נהנו מגישה לצדק וכתוצאה מכך חתמו מיליוני אנשים על עצומות בהן הלינו על עוולות וביקשו שיבואו על תיקונן מחוץ למערכת המשפט הרשמית. מוסלמים, בודהיסטים ונוצרים, שקיימו את מנהגי דתם שלא במסגרת מוסדות מוכרים רשמית, וכן מתרגלי פאלון גונג, עונו, הוטרדו, נעצרו באופן שרירותי, נכלאו וסבלו מהגבלות חמורות אחרות על חופש פולחנם. רשויות מקומיות המשיכו להסתמך על מכירת אדמות למימון תמריצים לפרויקטים, שהיו כרוכים בפינויים בכפייה של אלפי תושבים מבתיים או אדמותיהם בכל רחבי המדינה. השלטונות דיווחו, כי בכוונתן להדק עוד יותר את ההליך המשפטי במקרים של עונש מוות; אך על פי כן, אלפים הוצאו להורג.

רקע

עורכי דין שקיבלו על עצמם את הטיפול בתיקים שנויים במחלוקת היו נתונים להטרדות ואיומים מצד השלטונות, ובחלק מהמקרים איבדו את הרישיונות המקצועיים, דבר שצמצם באופן חמור את גישת האזרחים לצדק.

בוועידה ה-18 של המפלגה הקומוניסטית הסינית שהתקיימה בנובמבר, ביצעה המפלגה את חילופי הנבחרים הראשונים מזה עשר שנים בהנהגתה הבכירה. שי ג'ינפינג מונה למנהיג המפלגה ולי קיאנג מונה למספר שתיים בוועדה העליונה ("פוליטבירו") של המפלגה. השניים היו צפויים להחליף את הנשיא הו ג'ינטאו ואת ראש הממשלה וון ג'יאבאו במרץ 2013.

מאות אנשים וחברי ארגונים נידונו לעונשי מאסר ממושכים או נשלחו לחינוך מחדש באמצעות מחנות עבודה (RTL), בעוון מימוש לא-אלים של זכויותיהם לחופש הביטוי וחופש האמונה.

מערכת המשפט

נאשמים בתיקים פליליים סבלו באופן שיטתי מהפרות של זכותם למשפט הוגן או זכויות אחרות, לרבות מניעת גישה לפרקליטיהם ובני משפחתם, מעצרים ממושכים מעבר למגבלות הזמן הקבועות בחוק, ועינויים וצורות התעללות אחרות במעצר. השימוש בעינויים על מנת לחלץ הודאות נמשך בהיקף נרחב.

שלטונות סין המשיכו לעשות שימוש לרעה בחוק הפלילי על מנת להעניש את מבקריהם. מאות אנשים וחברי ארגונים נידונו לעונשי מאסר ממושכים או נשלחו לחינוך מחדש באמצעות מחנות עבודה (RTL), בעוון מימוש לא-אלים של זכויותיהם לחופש הביטוי וחופש האמונה. לעיתים קרובות, אנשים הואשמו ב"איום על ביטחון המדינה", "הסתה לחתירה נגד סמכויות המדינה" ו"הדלפת סודות מדינה", ונידונו לתקופות מאסר ארוכות, במקרים רבים בעקבות העלאת בלוגים לרשת או פרסום מידע, שנחשב רגיש, מחוץ לגבולות המדינה.

תיקונים בחוק הפלילי המנהלי, שהונהגו במרץ ואמורים היו להיכנס לתוקפם ב-1 בינואר 2013, נועדו לחזק את ההגנה על חשודים ונאשמים

מגיני זכויות אדם

המתח בין החברה האזרחית לשלטונות נותר עז. אקדמאים ופעילים פרסמו מספר מכתבים ציבוריים, הקוראים לממשלה ולמנהיגים החדשים לסגור את המחנות לחינוך מחדש ושאר מערכות הכליאה השרירותיות, כגון "בתי הכלא השחורים" ומעצר פסיכיאטרי.

השלטונות הקציבו מעל 70 מיליארד יואן (כ-112 מיליארד דולר) לשמירה על ביטחון הציבור, עלייה של למעלה מ-30 מיליארד יואן בהשוואה ל-2011. הרשויות המחוזיות קראו לרשויות המקומיות "לחזק את העבודה הקהילתית" לקראת חילופי הנברי בהנהגת המפלגה הקומוניסטית. הדבר כלל איסוף מידע מפקחים קהילתיים, אזהרות תכופות למתנגדי המשטר ובני משפחותיהם, וכליאה או השמה במעצרי בית של מתנגדי המשטר, הכל כדרכים להשתקת המחאה.

בסוף 2011 ותחילת 2012, מספר מגיני זכויות אדם שקראו באופן עקבי לרפורמה פוליטית נידונו לעונשי מאסר ממושכים בעוון "הסתה לחתירה נגד סמכויות המדינה" באמצעות מאמרים ושירים שכתבו והפיצו ברבים. עונשי המאסר כללו עשר שנים למנהיג פורום זכויות האדם צ'ן שי והפעיל לי ט'יה מחבל גואיז'ו, תשע שנים לפעיל זכויות אדם צ'ן וניי מחבל סצ'ואן, שבע שנים לחבר המפלגה הדמוקרטית ז'ו יז'ו מחבל ג'יאנג, ובסוף השנה, שמונה שנות מאסר לפעיל האינטרנט צאו האיבו ממחוז ג'יאנגסו, שפתח ברשת קבוצה לדיונים בנושאי משפט חוקתי ודמוקרטיה.

מגיני זכויות אדם הפועלים לקידום זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות נרדפו אף הם. הם היו נתונים למעקב ולהטרדות או הואשמו בעבירות שנוסחו באופן מעורפל.

● פעיל זכויות הדיור משנחאי, פנג ז'נגהו, הושם במעצר בית בסוף פברואר ולא שוחרר עד סוף השנה.

קטינים ועל בעלי מוגבלויות נפשיות. יחד עם זאת, לראשונה הסמיכו התיקונים את המשטרה לעצור לתקופה של עד ששה חודשים חשודים בעבירות מסוימות, לרבות "איום על ביטחון המדינה", מבלי להודיע למשפחת החשוד על מקום או סיבות מעצרו. לפיכך, מדובר בלגליזציה אפשרית של העלמה בכפייה.

השלטונות הפעילו מאות מתקני מעצר, לרבות "בתי כלא שחורים" ומחנות לחינוך מחדש, בהם החזיקו אלפים באופן שרירותי, והשימוש בעינויים - שלעתיים הסתיימו במוות - היה שיטה מבוססת לצורך "תיקון" או הרתעה.

מעצרים ומאסרים שרירותיים

המשטרה שללה, באופן שרירותי, את חירותם של מאות אלפי אנשים באמצעות מעצרים מנהליים, לרבות במחנות עבודה לחינוך מחדש, ללא אפשרות לפנות לבית משפט בלתי תלוי.

השלטונות הפעילו מאות מתקני מעצר, לרבות "בתי כלא שחורים" ומחנות לחינוך מחדש, בהם החזיקו אלפים באופן שרירותי, והשימוש בעינויים - שלעתיים הסתיימו במוות - היה שיטה מבוססת לצורך "תיקון" או הרתעה.

● הפעיל המשפטי העיוור, צ'ן גואנגצ'ונג, מחבל שאנדונג ובני משפחתו עונו והוחזקו במעצר בית במשך שנה וחצי בטרם נמלטו לשגרירות ארה"ב באפריל 2012. במאי, לאחר עימות דיפלומטי, הותר להם לצאת לארה"ב.

● פעיל זכויות האדם ואיכות הסביבה, הז'ו ג'יה, נותר במעצר בית תחת פיקוח מאז שחרורו ביוני 2011. קודם לוועידת המפלגה הקומוניסטית הסינית בנובמבר 2012, המשטרה לביטחון פנים אילצה אותו לצאת מביתו בבייג'ין והחזיקה אותו במלון עד ה-16 בנובמבר.

● פעילת זכויות נשים ודיור, מאו קונג'ונג, שבה ונעצרה בעוון "הפרת הסדר הציבורי" חודש לפני ועידת המפלגה הקומוניסטית ובסופו של דבר הוטל עליה לרצות 18 חודשי חינוך מחדש במחנות עבודה.

● ביולי, לאחר משפטם השני, פעילי זכויות הדיור, עו"ד ני יולאן ובעלה, נידונו ל-30 ול-24 חודשי מאסר, בהתאמה, על כך ש"עוררו סכסוכים וגרמו לבעיות".

● ב-6 ביוני, מתנגד המשטר ופעיל זכויות העובדים הוותיק, לי וואנגיאנג, נמצא מת בבית החולים, ימים ספורים בלבד לאחר שנתן ראיון ששודר בהונג-קונג ובו סיפר על עינויים שעבר, השלטונות טענו כי התאבד בתלייה; יחד עם זאת, רבים מפקפקים בסבירות גירסה זו. לי וואנגיאנג היה עיוור, חירש ולא יכול היה ללכת באופן עצמאי, כתוצאה מעינויים שעבר במהלך מעצרו לאחר דיכוי ההפגנות של 1989. הוא נאסר פעמיים למשך פרק זמן כולל של מעל 21 שנה.

עונש מוות

בתי משפט בסין המשיכו להטיל עונשי מוות לאחר הליכי משפט לא-הוגנים. מספר המוצאים להורג בסין עלה על מניינם בכל העולם גם יחד. הנתונים על עונשי מוות והוצאות להורג עודם מסווגים. לפי החוקים הקיימים בסין, לא קיימים הליכים המאפשרים לנידונים למוות לבקש חנינה או המתקת דין.

● במאי, ביטלו השלטונות את עונש המוות שהוטל על אשת העסקים ווי יינג בעוון "גיוס כספים בדרכי מרמה", על רקע מחלוקת גוברת בסוגיית מיגור עונש המוות בגין עבירות כלכליות.

תיקונים לחוק הפלילי המנהלי יאפשרו לבית המשפט העממי העליון להמתיק עונשי מוות בכל המקרים. הם גם יחייבו להקליט או לצלם חקירות של חשודים הצפויים לעונש מוות או

מאסר עולם. התיקונים יחייבו את בתי המשפט, התובעים והמשטרה לבקש מהסניגוריה הציבורית למנות סניגור לכל החשודים והנאשמים הפליליים הצפויים לעונש מוות או מאסר עולם, שאין ידם משנת לממן ייצוג משפטי. מומחי משפט סינים קראו להבטיח שסיוע משפטי ייוותר בכל שלביו של הליך פלילי העלול להוביל לעונש מוות.

בסוף 2011 ותחילת 2012, מספר מגיני זכויות אדם שקראו באופן עקבי לרפורמה פוליטית נידונו לעונשי מאסר ממושכים בעוון "הסתה לחתירה נגד סמכויות המדינה" באמצעות מאמרים ושירים שכתבו והפיצו ברבים.

בנובמבר, הודיעו השלטונות כי מערכת לתרומת איברים מרצון תיושם בכל רחבי המדינה החל מראשית 2013, על מנת לבטל בהדרגה את ההסתמכות על איברים הנלקחים מגופות אסירים שהוצאו להורג.

זכויות דיור – פינויים בכפייה

פינויים פתאומיים ואלימים היו תופעה נפוצה, ובדרך כלל קדמו להם איומים והטרדות. רק במקרים נדירים התקיימה התייעצות עם התושבים המושפעים. פיצויים, דיור חלופי הולם והיכולת לפנות לסעד משפטי היו מוגבלים ביותר. במקרים רבים, חתמו מנהיגים מושחתים של כפרים על עסקאות עם יזמים פרטיים והעבירו לידיהם אדמות ללא ידיעת התושבים. אלה שהתנגדו לפינויים בכפייה בדרכים לא-אלימות או ביקשו להגן על זכויותיהם בערוצים משפטיים, הסתכנו במעצר, מאסר או העברה למחנות חינוך מחדש. חלקם נקטו בצעדים דרסטיים והעלו עצמם באש או נקטו בצורות שונות של מחאה אלימה.

אכיפת "תקנות 2011 בעניין הפקעת בתים על אדמות ממשלתיות ופיצויים" נותרה חלשה. התקנות אסרו על השימוש באלימות בפינויים מאזורים עירוניים והבטיחו הגנות מוגבלות לבעלי בתים עירוניים העומדים בפני פינוי.

במהלך השנה, לפחות 83 נזירים, נזירות והדיוטות טיבטיים העלו עצמם באש, מה שהביא את המספר הסופי של הצתות-עצמיות באזורי האוכלוסייה הטיבטית בסין ל-95 לכל הפחות מאז פברואר 2009.

● לפחות שלושה גברים נידונו לעונשים של עד שבע וחצי שנות מאסר במקרים נפרדים, בעוון העברת מידע על מקרי הצתה עצמית לארגונים וכלי תקשורת מחוץ למדינה.

רבים מהמעורבים לכאורה במחאות נגד השלטונות הוכו, נעצרו, הועלמו בכפייה או נידונו לעונשים שונים לאחר משפטים לא-הוגנים. ככל הנראה, לפחות שניים מתו מפציעות שנגרמו ממכות שקיבלו משוטרים.

● בינואר, דווח כי כוחות הביטחון ירו על מפגינים טיבטים בשלוש תקריות שונות בחבל סצ'ואן, הרגו לפחות אדם אחד וכצעו רבים אחרים.

בנובמבר, העבירה מועצת המדינה לקונגרס הלאומי העממי הצעות לתיקון "חוק מנהלת האדמות" משנת 1986. התיקונים לחוק צפויים היו להקנות הגנות משפטיות מפני פינוי בכפייה ולהבטיח פיצוי מוגדל למפונים מאזורי הכפר.

● בין אפריל לאוגוסט המשיכו השלטונות להרוס בתים בכפר שיליז'ואנג שבאזור בייג'ין. בכמה מקרים, בוצעו ההריסות בחמש לפנות בוקר ללא הודעה מוקדמת. לא הוצע לתושבים דיור חלופי וחלקם לא קיבלו פיצוי כלשהו על הפסדיהם. התושבים אמרו כי לא התייעצו בהם באמת ובתמים, וכמה מהם טענו כי הוכו ונעצרו לזמן קצר לפני הפינוי.

האזור האוטונומי טיבט

השלטונות המשיכו לדכא את זכויות הטיבטים לקיים ולטפח את תרבותם, כמו גם את זכויותיהם לחופש דת, ביטוי, התאגדות והתאספות לא-אלימה. האפליה הסוציאקונומית נגד אזרחים ממוצא טיבטי נמשכה ללא מעצורים.

אישה בוכה כשביתה נהרס בכפר ינג'י (Yanji), בעיר נואנגזו, מחוז גואנדונג, סין. פינויים פתאומיים ואלימים היו עניין נפוץ, כשברוך כלל קדמו להם איומים והטרדות.

השלטונות השתמשו בקמפיינים "פטריוטיים" ו"חינוך מחדש" בכדי לאלץ טיבטים להכפיש את הדלאי לאמה. פקידי השלטון הגבירו את התערבותם בניהול מנזרים וגירשו נזירים.

השלטונות המשיכו לדכא את זכויות הטיבטים לקיים ולטפח את תרבותם, כמו גם את זכויותיהם לחופש דת, ביטוי, התאגדות והתאספות לא-אלימה. האפליה הסוציאקונומית נגד אזרחים ממוצא טיבטי נמשכה ללא מעצורים.

האזור האוטונומי שינג'יאנג אויגור

השלטונות המשיכו במדיניות "היד הקשה" שלהם, הפלילו את מי שראו כפעילים "דתיים בלתי חוקיים" ו"בדלנים", וכן דיכאו ביטויים לא-אלימים של זהות תרבותית.

● בינואר, דווח בכלי התקשורת כי 16 מתוך 20 אויגורים שהוחזרו בכפייה מקמבודיה בדצמבר 2009 נידונו לעונשי מאסר שנעו בין 16 שנה למאסר עולם.

● במאי, נידונו תשעה אויגורים לעונשי מאסר שנעו בין 6 ל-15 שנה בעוון עיסוק לכאורה ב"פעילויות דתיות לא-חוקיות". ביוני, מת במעצר הילד מירזאהיד בן ה-11, לאחר שנעצר בעוון לימודים ב"בית ספר דתי לא-חוקי".

● ביולי, דיווחו כמה עשרות משפחות לארגונים זרים על חיפושיהם המתמשכים אחר קרובי משפחה הנעדרים מאז פעולות הדיכוי שבעקבות מהומות יולי 2009. הנעדר הצעיר ביותר היה בן 16 בעת היעלמותו.

● פאטיגול, אמו של אימאמט עלי שהיה בן 25 בעת מעצרו, חשפה בפני כלי תקשורת זרים כי היא מחפשת את בנה מאז מעצרו ב-14 ביולי 2009. לדבריה, עצירים לשעבר סיפרו לה כי אימאמט עונה במהלך מעצרו והועבר לבית

חולים באונוסט אותה שנה. מאז לא קיבלה כל חדשות אודותיו.

האזור המנהלי המיוחד הונג קונג

התפתחויות משפטיות ומוסדיות

במרץ, נבחר לאונג צ'ן-יינג לראש הרשות המבצעת הבא של הונג קונג, שלא במישרין על ידי העם אלא על ידי ועדה מסדרת חזקה בת 1,193 חברים. ימים ספורים לפני שנבחר, 220,000 איש הצביעו בבחירות לא-רשמיות במחאה על "הבחירה בחוג מצומצם", שתוצאותיה נתפסה בעיני רבים כמוכתבת בידי שלטונות בייג'ין.

החשש לעצמאות הרשות השיפוטית וגופי שלטון אחרים גבר, כשבספטמבר העיר המזכיר הראשי כי משרד מבקר המדינה והנציבות הבלתי תלויה נגד שחיתות מהווים מכשול משמעותי בפני יישום מדיניות. באוקטובר, מזכיר המשפטים לשעבר מתח ביקורת על שופטי הונג קונג וטען כי אינם מבינים את הקשר בין בייג'ין להונג קונג.

הממשלה תכננה להנהיג חינוך מוסרי ולאומי בבתי הספר היסודיים החל מ-2012. רבים סברו שתכנים אלו הם בבחינת תעמולה פוליטית ודווח, כי התלמידים יקבלו ציונים לא רק על הידע שלהם בנושא אלא גם על הזדהותם הרגשית עם המדינה. ב-29 ביולי, הפגינו מעל 90,000 איש נגד תכנית הלימודים החדשה. לאחר שהממשלה התעלמה בתחילה מדרישות המפגינים, בסוף אוגוסט נאספו מפגינים מול משרדי הממשלה וחלקם פתחו בשביתת רעב. בשיא הקמפיין, דווח כי 100,000 איש הצטרפו למחאה בת שבוע. ב-8 בספטמבר, הודיעה הממשלה כי תכני הלימוד המוצעים יושעו עד להודעה חדשה.

בנובמבר, הגיש המחוקק סיד הו סאו-לאן הצעה לא-מחייבת לסדר היום, שקראה להתייעצות פומבית בנוגע לחוק חדש שיגן על אזרחים מפני אפליה על בסיס נטייה מינית. ההצעה נדחתה.

זכויות מהגרי עבודה

בהונג קונג שהו כ-300,000 מהגרי עבודה, שעל כולם לא חל חוק שכר מינימום. מהגרים אלו שילמו בדרך כלל לסוכנויות הגיוס סכומים בשווי משכורות של שלושה עד ששה חודשים, על אף חוק בהונג קונג המגביל את הסכום שסוכנות יכולה לגבות לעשירית ממשכורת החודש הראשון של העובד. בספטמבר, הועלה שכר המינימום הנפרד למהגרים לצרכי עבודה מ-3,740 ל-3,920 דולר הונג קונג (מ-483 ל-506 דולר ארה"ב, בהתאמה) בחודש, אך עובדים רבים לא קיבלו שכר מינימום זה.

● ב-28 במרץ, הפך בית הדין לערעורים פסיקה קודמת של הערכאה הנמוכה לטובת האזרחית הפיליפינית וואלחוס אבנג'לין באניאו. היא הועסקה כעובדת משק בית בהונג קונג מאז 1986 ותבעה את זכותם של העובדים הזרים לבקש תושבות קבע ואת זכות המגורים. המקרה הועבר לבית הדין לערעורים והדיון בו יתקיים ככל הנראה בתחילת 2013.

האזור המנהלי המיוחד מקאו

ב-29 בפברואר, החליטה ועדת ההיגוי של הקונגרס הלאומי העממי של סין כי ב-2014 לא יתקיימו בחירות ישירות לראש הרשות המבצעת. בחירת ראש הרשות המבצעת תמשיך להיעשות על ידי ועדת הבחירות, שמנתה בבחירות הקודמות 300 חברים, שרק ששה מתוכם נבחרו במישרין. פוליטיקאים תומכי הדמוקרטיה הפצירו בממשלה לשנות את שיטת הבחירות הקיימת, בין היתר על ידי הגדלת שיעור חברי בית המחוקקים הנבחרים ישירות. רוב המשתתפים בסקר דעת קהל מקוון שנערך באפריל ביטאו תמיכה ברפורמה בשיטת הבחירות.

● ב-1 במאי, פיזרה המשטרה הפגנה לא-אלימה בהשתתפות עשרות כתבים שלבשו חולצות שחורות במחאה על הצנזורה העצמית בכלי התקשורת המרכזיים במקאו.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

- עומדים על שלהם: אלפים עומדים בפני פינוי בכפייה בסין (ASA 17/001/2012)

בני הרומה המשיכו להיות מופלים לרעה, מופרדים אתנית במחנות, מפונים בכפייה והותרו ללא קורת גג. השלטונות כשלו כדבר שבשגרה בהגנה על זכויות פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים. ניסיונות להכיר בעינויים כעבירה ולכונן מוסד לאומי ועצמאי לזכויות אדם נכשלו שוב. לא ננקטו צעדים שיטתיים למניעת הפרות זכויות אדם על ידי המשטרה ולהבטחת אחריותיות. אלימות נגד נשים, לרבות רצח, נותרה נפוצה.

אפליה

בני הרומה

המשפט - פעילויות מסוימות שהחלו במהלך מצב החירום יוכלו להיות מושלמות.

הממשלה לא טיפלה כראוי בהפרות זכויות האדם המתמשכות כנגד בני הרומה, במיוחד בכל הנוגע לדיור הולם. כמה מאות בני רומה פונו בכפייה, כשרבים נותרו ללא קורת גג.

הממשלה לא טיפלה כראוי בהפרות זכויות האדם המתמשכות כנגד בני הרומה, במיוחד בכל הנוגע לדיור הולם. כמה מאות בני רומה פונו בכפייה, כשרבים נותרו ללא קורת גג. מחנות מורשים או "נסבלים" המשיכו להיסגר ללא אמצעי הגנה או נהלים חוקיים ראויים. השלטונות לא שיפרו את תנאי המחיה העלובים ביותר ברוב המחנות המורשים. התנאים במחנות הלא-רשמיים היו חמורים אף יותר, עם גישה מועטה למים, תברואה ואנרגיה. הרשויות המקומיות המשיכו למנוע מבני רומה רבים דיור ציבורי, כשהעדיפו במקום זאת להנציח מדיניות של הפרדה גזעית של בני הרומה במחנות.

● ברומה המשיכו הרשויות ליישם את "תכנית הנוודים", אשר הביאה למספר פינויים בכפייה של מחנות לא-רשמיים, "נסבלים" ומורשים, ולהתיישבות מחדש של בני רומה רבים במחנות נפרדים מורשים. תושבי מחנה תור דה קנסי פונו בכפייה בשני מבצעים ב-25 ביולי וב-28 בספטמבר, ללא התייעצות מוקדמת ראויה ולמרות התנגדותן של ארגוני חברה אזרחית, הכנסייה הקתולית והממשלה הלאומית. ביוני, הרשויות המקומיות פתחו מחנה נפרד חדש במיקום מבודד בלה ברבוטה, ליד נמל התעופה קיאמפינו. במרץ, ארגוני חברה אזרחית פתחו בהליכים משפטיים בבית משפט אזרחי ברומה, בבקשה כי יפסוק שהדיור של בני הרומה בלה ברבוטה הוא מפלה. כ-200 תושבים ממחנה תור דה קנסי הועברו ללה ברבוטה.

האסטרטגיה הלאומית להכללת בני הרומה, שהוצגה בפברואר, לא יושמה ברובה. במרץ, ועדת האו"ם למיגור האפליה הגזעית ובספטמבר, מועצת נציבות אירופה לזכויות אדם, חזרו על ביקורתן על כישלון השלטונות לספק פיצויים לבני הרומה, שזכויותיהם הופרו במהלך מצב החירום שהוכרז ב-2008 בהקשר ליישובי ה"נוודים" בחמישה מחוזות איטלקיים, שנוותר בתוקף עד נובמבר 2011, אז הוכרז כלא-חוקי על ידי מועצת המדינה. במקום זאת, בפברואר ערערה הממשלה על פסיקת מועצת המדינה, בטענה כי בית המשפט חרג מגבולות יכולת הבדיקה שלו. בסוף השנה, מקרה זה עמד בפני בית המשפט העליון של איטליה. במאי, מועצת המדינה הכריזה כי - בתלוי בהחלטת בית

● איומים גזעניים, הפחדה והסתה לאלימות נגד בני הרומה התרחשו במאי בעיר פסקארה, לאחר הירצחו של אוהד כדורגל, ככל הנראה על ידי בן

רומה. משפחות מקהילת בני הרומה דיווחו, כי פחדו לצאת ולקחת את הילדים לבית הספר. מעט לאחר תחילת אי השקט, השמיע ראש עיריית פסקארה הערות מפלות נגד בני הרומה, כשהזכיר את הצורך לבחון את גישתם לדיור ציבורי.

פליטים ומבקשי מקלט רבים, בהם קטינים, המשיכו לעמוד בפני מצוקה כלכלית ועוני, ולבקש ממספר בתי משפט במדינות האיחוד האירופי לעצור את החזרתם לאיטליה תחת תקנת דבלין. לעיתים קרובות, כשלו השלטונות במתן מענה לצרכיהם ובהגנה על זכויותיהם.

זכויות לסביות, הומואים, טרנסג'נדרים וביסקסואלים

בית המשפט העליון אישר, כי לזוגות חד-מיניים יש את הזכות לחיי משפחה לרבות, בנוסבות מסוימות, ליחס עקבי לזה של זוגות הטרוסקסואלים ושואים. אולם הוא גם פסק, כי לזוגות חד-מיניים שנישאו מחוץ לאיטליה אין כל מעמד במערכת המשפט האיטלקית.

פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים

פליטים ומבקשי מקלט רבים, בהם קטינים, המשיכו לעמוד בפני מצוקה כלכלית ועוני, ולבקש ממספר בתי משפט במדינות האיחוד האירופי לעצור את החזרתם לאיטליה תחת תקנת דבלין. לעיתים קרובות, כשלו השלטונות לצרכיהם ובהגנה על זכויותיהם.

התנאים במתקני הכליאה למהגרים לא-מוסדרים היו הרבה מתחת לסטנדרטים הבינלאומיים. לפי דיווחים, במקרים רבים הופרו אמצעי ההגנה המשפטיים נגד החזרתם של מהגרים לא-מוסדרים למדינות מוצאם. מהגרי עבודה נוצלו לעיתים קרובות והיו פגיעים להתעללויות, בזמן שגישתם לצדק נותרה לקויה. מדיניות ההגירה של איטליה לא כיבדה את זכויותיהם של המהגרים לעבוד, לתנאי עבודה הוגנים ולצדק.

בספטמבר נציבות מועצת אירופה לזכויות אדם מתחה ביקורת על היחס לפליטים, מבקשי מקלט ומהגרים, לרבות החוסר בנקיטת צעדים לשילוב פליטים והוצאתם ממעגל העוני, תנאי הכליאה המשפילים של מהגרים לא-מוסדרים והסיכון להפרות זכויות אדם העולה מהסכמים עם מדינות דוגמת לוב, מצרים ותוניסיה.

● בפברואר, פסק בית המשפט האירופי לזכויות אדם, כי איטליה הפרה מחויבויות בינלאומיות לזכויות אדם שלא להחזיר אנשים למדינות בהן ייתכן ויעמדו בסיכון של התעללויות, כשדחפה מהגרים ומבקשי מקלט מאפריקה חזרה ללב ים. בתיק הירסי ג'אמעא ואחרים נגד איטליה, בית המשפט בחן את מצוקתם של 24 איש מסומליה ואריתריאה, לצד מעל 200 איש שיורטו בים בידי הרשויות האיטלקיות ב-2009 והוכרחו לחזור ללוב. בספטמבר, מועצת אירופה פתחה בהליכים לבחינת האופן בו איטליה התקדמה בביצוע פסק הדין.

ב-3 באפריל, חתמה איטליה על הסכם חדש עם לוב לגבי הבקרה על הגירה. שלטונות איטליה ביקשו מלוב סיוע בחסימת נהירת המהגרים, אך התעלמו מהעובדה כי מהגרים, פליטים ומבקשי מקלט המשיכו להסתכן בהפרות חמורות של זכויות אדם שם. לוב התחייבה לחזק את ביקורת גבולותיה על מנת למנוע עזיבות מהגרים משטחה, כשאיטליה מספקת הכשרה וציוד במטרה להגביר את הפיקוח בגבול. לא היו אמצעי הגנה יעילים לזכויות אדם. ההסכם לא לקח בחשבון את צרכי המהגרים בהגנה בינלאומית.

ביטחון ומאבק בטרור

ב-19 בספטמבר, אישר בית המשפט העליון במסגרת ערעור את הרשעתם של 22 סוכני סוכנות הביון המרכזית (CIA), בכיר בצבא האמריקאי ושני סוכנים של השירות החשאי באיטליה, בחטיפתו במילאנו בפברואר 2003 של אוסמה מוסטפא חסן נאסר (המוכר בשם "אבו עומאר"), אשר הועבר לאחר מכן למצרים על ידי

משפטי G8 בגוואה

ב-5 ביולי, אישר בית המשפט העליון את כל 25 ההרשעות שניתנו בערעור נגד פקידים ושוטרים, אשר עינו והתעללו במפגינים ב-21 ביולי 2001. פקידים הורשעו בזיוף מסמכי מעצר ונידונו לתקופות מעצר שנעו בין שלוש שנים ושמונה חודשים עד חמש שנים. אולם, בגלל חוק שנועד לצמצם את מספר האסירים, המאפשר להפחית שלוש שנים מגזרי דין, אף אחד לא נכלא, אם כי כולם הושעו מתפקידם לתקופה של חמש שנים. פג תוקפן של הרשעות שניתנו בערעור נגד תשעה פקידים בגין פגיעה פיזית חמורה, כשחוק ההתיישנות נכנס לתוקף לפני סיום הדיון בערעור בבית המשפט, שמשמעותו הייתה גם כי הם לא יושעו מתפקידם. כל השוטרים המורשעים, לרבות אלו שפשעיהם נפלו תחת חוק ההתיישנות, עמדו בפני הליכים משמעתיים.

באוקטובר, הפרלמנט באיטליה אישר את הפרוטוקול האופציונלי של אמנת האו"ם נגד עינויים, אך לא הכניס את העינויים כפשע בחוק הפלילי, כנדרש באמנה.

הרג לא-חוקי

ליקויים בחקירות של מספר מקרי מוות במעצר הביאו לחוסר אחריותיות מצידם של קציני משטרה וסוהרים. עלה חשש, כי לכוחות המשטרה המקומית הוקצו כלי נשק ללא אמצעי ביטחון ראויים וכי נעשה בהם שימוש באופן שאינו עומד בקנה אחד עם החוק הבינלאומי.

● ב-13 בפברואר, מרסלו ולנטינו גומז קורטז, אזרח צ'ילה בן 28, נורה למוות על ידי קצין המשטרה המקומית במילאנו. באוקטובר, הקצין נמצא אשם ברצח מדרגה ראשונה ונידון לעשר שנות מאסר. הקצין ערער על פסק הדין. לאחר התקרית הוא הוצב בתפקידים משרדיים ונשלל ממנו רישיון הנשק.

● במרץ, סוהר נמצא אשם באי-סיוע לאלדו ביאנזינו, שמת בכלא פרוג'ה ב-2007 יומיים לאחר מעצרו, ובזיוף מסמכים. הסוהר נידון ל-18

עומאר), אשר הועבר לאחר מכן למצרים על ידי סוכנות הביון המרכזית, שם ככל הנראה עבר עינויים. האזרחים האמריקאים נשפטו כולם בהיעדרם. בית המשפט העליון הורה גם על עריכת משפט חוזר לשני בכירים בסוכנות המודיעין האיטלקית ושלושה בכירים נוספים בגין מעורבותם בחטיפה. האישומים נגדם בוטלו על ידי בית הדין לערעורים במילאנו בדצמבר 2010 עקב טענות הממשלה, כי אין לחשוף ראיות מרכזיות מכיוון שמדובר ב"סוד מדינה". בית הדין לערעורים במילאנו התבקש לשקול מחדש את היקף ונבולות "סוד המדינה", וכיצד זה ייושם במשפט החוזר.

עוד בספטמבר, פרלמנט האיחוד האירופי קרא לאיטליה ולמדינות נוספות החברות באיחוד לחשוף את כל המידע ההכרחי לגבי כל התכניות החשודות הקשורות לתכנית סוכנות הביון המרכזית למעצרים חשאיים והעברה חשאית של אנשים מחזקתה של מדינה אחת לאחרת בדרכים העוקפות נהלים משפטיים ומונהליים תקינים (מה שמכונה "Rendition"); לחקור ביעילות את התפקיד של הממשלות בפעולות סוכנות הביון המרכזית; ולכבד את הזכות לחופש המידע ולהגיב בהתאם לבקשות גישה למידע.

עינויים וצורות התעללות אחרות

באוקטובר, הפרלמנט באיטליה אישר את הפרוטוקול האופציונלי של אמנת האו"ם נגד עינויים, אך לא הכניס את העינויים כפשע בחוק הפלילי, כנדרש באמנה. לא ננקטו אמצעים שיטתיים למניעת הפרות זכויות אדם על ידי המשטרה, או על מנת להבטיח אחריותיות בגינם. תנאי הכליאה והיחס כלפי עצירים ברבים מבתי הכלא ומתקני הכליאה הנוספים היו בלתי אנושיים והפרו את זכויות העצירים, לרבות לבריאות. באפריל, פרסם הסנאט דו"ח על מצבם של בתי הכלא ומתקני הכליאה למהגרים, בו תועדו צפיפות חמורה וכשלים בקיום כבוד אנושי ומחויבויות בינלאומיות אחרות.

חודשי מאסר על תנאי המשפט חשף כשלים בחקירה המקורית של המוות. המשפחה המשיכה לדרוש את פתיחת תיק החקירה. אלימות נגד נשים וילדות

האלימות נגד נשים נשאה נפוצה, עם כ-112 מקרי רצח שדווחו ב-2012. ביוני, ציינה הדווחת המיוחדת של האו"ם לענייני אלימות נגד נשים, כי על אף שיפורים בחקיקה ובמדיניות, ההרג לא פחת.

● באפריל, שופט ערכאה ראשונה זיכה רופא שהואשם בהריגת אדם, לאחר שרשם טיפול רפואי שגוי עבור ג'יוזפה אובה, שמת זמן קצר לאחר שנעצר על ידי המשטרה בעיר וארזה ב-2008. השופט הורה על קיום חקירה חדשה, שתתמקד בתקופה שבין מעצרו של ג'יוזפה על ידי המשטרה להגעתו לבית החולים. בדיקת זיהוי פלילי שבוצעה בדצמבר 2011 חשפה, כי ייתכן שהקורבן נאנס ועבר התעללות.

אלימות נגד נשים וילדות

האלימות נגד נשים נשאה נפוצה, עם כ-112 מקרי רצח שדווחו ב-2012. ביוני, ציינה הדווחת המיוחדת של האו"ם לענייני אלימות נגד נשים, כי על אף שיפורים בחקיקה ובמדיניות, ההרג לא פחת. המלצותיה כללו: מוסד לאומי עצמאי לזכויות אדם עם מחלקה המוקדשת לזכויות נשים; חוק בנושא אלימות נגד נשים; ותיקון פשע ההגירה הלא-מוסדרת, כך שיבטיח גישה לצדק עבור מהגרות במצבים חריגים.

התפתחויות משפטיות, חוקתיות או מוסדיות

בדצמבר, הפרלמנט אישר באיחור ניכר חקיקה שדרשה לקיים את אמנת רומא של בית הדין הפלילי הבינלאומי, שאיטליה אשררה ב-1999. הוצגו אמצעים להסדרת שיתוף פעולה משפטי עם בית הדין הפלילי הבינלאומי.

גם כן בדצמבר, ועדה פרלמנטרית בחנה הצעת חוק שנועדה ליצור מוסד לאומי לזכויות אדם

והגיעה למסקנה, כי לאור הבחירות הקרבות לפרלמנט, לא ניתן להעביר את הצעת החוק במושב הנוכחי. הצעת החוק כבר עברה דיון פרלמנטרי ארוך בדרג גבוה יותר. גופים בינלאומיים, לרבות הנציב הגבוה לזכויות אדם של האו"ם, השמיע ביקורת נגד איטליה בהזדמנויות רבות, עקב כשלונה להקים מוסד לאומי לזכויות אדם בהתאם לסטנדרטים בינלאומיים.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

● הנציג אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו באיטליה במרץ, אפריל, יוני, ספטמבר, נובמבר ודצמבר.

● S.O.S. אירופה: זכויות אדם ופיקוח על הגירה (EUR 01/013/2012)

● איטליה: מסמך תדרוך לוועדת האו"ם בנושא מיגור אפליה גזעית: המושב ה-80 (EUR 30/001/2012)

● על הקצה: בני רומה, פינויים בכפייה והפרדה באיטליה (EUR 30/010/2012)

● כוח עבודה מנוצל: מהגרי עבודה במגזר החקלאות באיטליה (EUR 30/020/2012)

האשמות בדבר הפרות זכויות אדם בידי המשטרה, לרבות עינויים ושימוש מופרז בכוח, נמשכו לאורך השנה. מהגרים ומבקשי מקלט נתקלו במכשולים בבואם להגיש את בקשותיהם למקלט ולעיתים קרובות נעצרו בתנאים מחפירים. נרשמה עלייה חדה בהיקף פשעי השנאה על רקע גזעני ואתני.

רקע

עינויים וצורות התעללות אחרות

נמשכו ההאשמות בדבר עינויים וצורות התעללות אחרות כלפי יחידים, לרבות חברי קבוצות פגיעות במיוחד כגון מהגרים ומבקשי מקלט שהוחזקו במתקני הגירה. בעיות מערכתיות שהובילו לחסינות מעונש נותרו בעינן, לרבות הימנעות השלטונות לעיתים קרובות מעריכת חקירות מהירות, מעמיקות ונטולות משוא פנים וכישלונם להבטיח את הזכות לסעד משפטי אפקטיבי. ביואר, פסק בית הדין האירופי לזכויות אדם כי אונס באמצעות אלה, שביצע איש משמר החופים במהגר לא-מוסדר במאי 2001, הגיע לכדי עינוי (זונטול נ' יוון). באוגוסט, קבעה ועדת האו"ם לזכויות אדם, כי יוון לא חקרה את תלונתו של צועני יווני ב-1999 בדבר התעללות ואפליה על ידי המשטרה (קטסאריס נ' יוון).

ביוון היה משבר כלכלי והאבטלה הגיעה ל-26.8% באוקטובר. בפברואר ובנובמבר אישר הפרלמנט צעדי צנע נוספים, על רקע הפגנות מחאה באתונה ובערים אחרות. במאי, קבעה הוועדה האירופית לזכויות חברתיות כי חוקי הצנע ביחס לעובדים במגזר הציבורי הפרו כמה מסעיפי האמנה החברתית האירופאית.

בבחירות לפרלמנט שהתקיימו ביוני זכתה מפלגת הימין הקיצוני "השחר הזהוב", המתאפיינת ברטוריקה תוקפנית נגד מהגרים, ב-18 מושבים.

שימוש מופרז בכוח

ב-2012 נמשכו ההאשמות בדבר שימוש מופרז בכוח של המשטרה במהלך פיזור הפגנות.

● באפריל, מספר עיתונאים וצלמים הותקפו על ידי המשטרה לפיזור הפגנות במהלך הפגנות שנערכו באתונה לזכרו של רוקח פנסיונר בן 77 שהתאבד. צלם העיתונות מריוס לולוס סבל משבר חמור בגולגולת לאחר ששוטר חבט בעורפו באלה. אף אחד לא נעצר ולא הוגש כתב אישום בעוון תקיפה זו.

● ב-5 באוגוסט עשתה המשטרה לפיזור הפגנות שימוש מופרז בגז מדמיע ועל פי דיווחים ירתה כדורי גומי וקליעים לא-קטלניים אחרים במישרין על מפגינים לא-אלימים, שמחו נגד מכרות זהב באזור חלקידיקי.

בבחירות לפרלמנט שהתקיימו ביוני, זכתה מפלגת הימין הקיצוני "השחר הזהוב", המתאפיינת ברטוריקה תוקפנית נגד מהגרים, ב-18 מושבים.

● במרץ, חבר מושבעים מעורב בבית דין לערעורים באתונה זיכה שני שוטרים מגרימת נזק גופני, לפי סעיף נגד עינויים בחוק הפלילי, לשני פליטים בתחנת המשטרה אקיוס פנטלימון באתונה בדצמבר 2004. השוטרים הורשעו בערכאה הראשונה.

● באוקטובר, התפרסמו האשמות חמורות על עינויים של 15 מפנינים אנטי-פשיסטים בידי המשטרה במטה המשטרה הכללי באתונה ב-30 בספטמבר. תומכי המפנינים, שנעצרו ב-1 באוקטובר, טענו כי גם הם סבלו בניין המטה מיחס המגיע לכדי עינויים. השלטונות הכחישו את האשמות, אך שופט-חוקר ביקש מהתובע הכללי להגיש כתבי אישום נגד השוטרים שהיו מעורבים בהפרת זכויות האדם של המפנינים.

מבקשי מקלט ומהגרים לא-מוסדרים, לרבות ילדים בלתי מלווים, המשיכו להיות עצורים לפרקי זמן ארוכים.

פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים

על אף הדיווחים על שיפורים בערכאת הערעורים של הליכי קביעת הזכאות למקלט, יוון התקדמה רק במעט לקראת כינון מערכת הוגנת ויעילה. בסוף השנה, שירות המקלט החדש טרם החל לעבד בקשות מקלט עקב מחסור חמור בכוח אדם. המכשולים שעמדו בפני מבקשי מקלט בבואם להגיש בקשות נותרו בעינם. לדוגמא, במטה משטרת המהגרים באטיקה, אתונה, רשמו הרשויות רק כעשרים בקשות בשבוע.

אנשים שניסו להיכנס ליוון מטורקיה דרך נהר אָבְרוס דיווחו, כי הם נהדפו בחזרה לטורקיה על ידי רשויות יוון. בדצמבר הושלמה הקמתה של גדר באורך 10.5 ק"מ לאורך הגבול היבשתי עם טורקיה באזור אברוס. עדיין קיים חשש כבד, שהגדר תמנע מאנשים הזקוקים להגנה בינלאומית מלהגיע לאזור מבטחים וכי הדבר יביא לניסיונות לחצות את הגבול באופן לא-בטוח.

מבקשי מקלט ומהגרים לא-מוסדרים, לרבות ילדים בלתי מלווים, המשיכו להיות עצורים לפרקי זמן ארוכים. באפריל, התירה חקיקה חדשה לעצור מהגרים לא-מוסדרים ומבקשי

מקלט בתואנות כמו חשד לנשיאת מחלות מדבקות כגון איידס. המבצע המשטרתי נגד מהגרים שהחל באוגוסט עורר חשש לאפליה על בסיס מוצא אתני, כמו גם את החשש שהמבצע עצמו רק יגביר את שנאת הזרים במדינה.

באוקטובר, תיקון לחקיקה בנוגע לנהלי טיפול בבקשות למקלט איפשר למשטרה להאריך את פרק הזמן המרבי שבו ניתן להחזיק מבקש מקלט במעצר - שעמד עד אז על שלושה או ששה חודשים - ב-12 חודשים נוספים. תנאי המעצר בתחנות משטרה ומתקני כליאה שונים בהם הוחזקו מהגרים לא-מוסדרים ומבקשי מקלט המשיכו להיות ירודים. התנאים במתקני הכליאה באלניקו שבאתונה היו לא-אנושיים ומחפירים. בין אוגוסט לסוף השנה, דווח כי מבקשי מקלט ומהגרים לא-מוסדרים רבים, לרבות אזרחי סוריה רבים שנמלטו ממלחמת האזרחים בארצם, הוחזקו בתנאים קשים מאוד בתחנות משטרה או נותרו ללא מחסה.

אפליה

פשעי שנאה

מספר ההתקפות על רקע גזעני עלה דרמטית במהלך השנה. באוקטובר, דיווחה "הרשת לתיעוד אלימות גזענית" כי למעלה ממחצית מ-87 המקרים המתועדים היו קשורים לקבוצות ימין קיצוניות, שפעלו באופן מאורגן ומתוכנן. בדצמבר נחתם צו נשיאותי להקמת יחידות משטרה ייעודיות לחקר פשעים על רקע גזעני באתונה ובסלוניקי. עם זאת, הצו לא הקנה הגנה לקורבנות חסרי תעודות מפני מעצר וגירוש במהלך ההליכים הפליליים.

● באוגוסט, דווח על סדרת תקיפות אלימות של מהגרים ומבקשי מקלט, כמו גם של מקומות תפילה לא-רשמיים באתונה ובערים אחרות. ב-13 בחודש, נדקר למוות אזרח עירק. נפתחה חקירה פלילית, אך לא נתפסו חשודים.

● ב-24 בספטמבר, דחה בית משפט באתונה בפעם השביעית את משפטם של שלושה אזרחים

ילדים מקהילת רומה בחינוך היסודי באספרופירגוס.

מספר ההתקפות על רקע גזעני עלה דרמטית במהלך השנה. באוקטובר, דיווחה "הרשת לתיעוד אלימות גזענית" כי למעלה ממחצית מ-87 המקרים המתועדים היו קשורים לקבוצות ימין קיצוניות, שפעלו באופן מאורגן ומתוכנן.

לסביות, הומואים, טרנסג'נדרים וביסקסואלים

בנובמבר, דיווחו פעילי להט"ב על הסלמה בתקריות של אלימות הומופובית באתונה. הקורבנות דיווחו, כי תוקפיהן השתייכו לקבוצות ימין קיצוניות, שכללו על פי החשד גם חברים במפלגת "השחר הזהוב".

סרבני מצפון

רדיפתם של סרבני המצפון נמשכה.

● בפברואר דן בית הדין הצבאי באתונה את אברהם פאוליאסיס בן ה-49, מראשוני סרבני המצפון ביוון, לששה חודשי מאסר ושלוש שנים על תנאי. אברהם פאוליאסיס לא היה חייב עוד בשירות צבאי עפ"י חוק כיוון שעבר את גיל 45.

תנאי כליאה

במהלך השנה, קבע בית הדין האירופי לזכויות אדם, כי יוון הפרה את האמנה האירופית לזכויות אדם בשלושה מקרים, בעוון תנאי כליאה ירודים בבתי הסוהר יואנינה וקורידאלוס וכן במתקן המעצר של מטה משטרת סלוניקי.

חופש הביטוי

חופש הביטוי היה בסכנה בכמה וכמה מקרים.

● בנובמבר, קוסטאס ואקסוואניס, עיתונאי ועורך כתב עת, הועמד לדין באתונה בעוון פגיעה בפרטיות לאחר שפרסם את שמותיהם של 2,000 יוונים שהחזיקו לכאורה בחשבונות בנק פרטיים בשווייץ וקרא לחקירתם בחשד להעלמת מס.

יוונים, ביניהם מועמדת של מפלגת "השחר הזהוב" לפרלמנט. הם הואשמו בהכאת שלושה מבקשי מקלט מאפגניסטן ודקירת אחד מהם ב-2011. היה זה אחד המקרים הבודדים של אלימות על רקע גזעני שבנינם הוגשו כתב אישום.

● באוקטובר, הסיר הפרלמנט את חסינותם של שני חברי פרלמנט ממפלגת "השחר הזהוב" שהיו קשורים לשתי התקפות נגד דוכני שוק של מהגרים בעיירות ראפיונה ומסולונגי ב-9 בספטמבר. בנובמבר, הוגשו כתבי אישום נגד חברי הפרלמנט המעורבים בתקרית במסולונגי.

● ב-3 בנובמבר, הותקפו מהגרים ומבקשי מקלט, כמו גם חנויותיהם ובתיהם, בשכונת אגיוס פאנטליימון באתונה, על פי הדיווח בידי קבוצות ימין קיצוניות.

נשאי איידס

על פי דיווחים, במאי עצרו הרשויות מעל 100 יצאניות לכאורה וכפו עליהן בדיקות איידס. עלו חששות כבדים לסטיגמטיזציה של 29 מהעצורות לאחר שפרטיהן האישיים, לרבות תמונותיהן ותוצאות הבדיקה שלהן, פורסמו בידי המשטרה והוגשו נגדן כתבי אישום בחשד לגרימת נזק גופני חמור במתכוון. בסוף השנה, 12 מהן עדיין היו במעצר והמתינו לפתיחת משפטן.

בני רומה

לפי עמותת "מעקב הלסינקי יוון", ילדים מקהילת רומה המשיכו להיות מופרדים בחינוך, או שהוא נשלל מהם, בעוד משפחות מקהילת רומה פונו או שאיימו עליהן בפינוי מיישוביהן ללא מתן דיור חלופי הולם.

● בדצמבר, פסק בית הדין האירופי לזכויות אדם כי העובדה שהרשויות ביוון לא שילבו ילדים מקהילת רומה באספרופירגוס בחינוך הרגיל מהווה אפליה (סמפני ואחרים נ' יוון). הייתה זו הפעם השנייה שבה נקבע, כי יוון הפרה את האמנה האירופית לזכויות אדם על ידי הפרדת

הוא זוכה לאחר דיון שנמשך יום אחד. לשכת התובע של בתי הדין לערכאה ראשונה באתונה ערערה ותיקו של ואקסוואניס הועבר למשפט בבית הדין לעבירות קלות באתונה.

● באוקטובר, ניסו חברים בקבוצות נוצריות קיצוניות ובמפלגת הימין הקיצוני "השחר הזהוב", לרבות מספר חברי פרלמנט, למנוע את הקרנת הבכורה של המחזה קורפוס כריסטי (Corpus Christi), בכך שהתקיפו ואיימו מילולית על השחקנים והצופים. בנובמבר, הואשמו האנשים שהעלו את ההצגה בחילול הקודש.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

● נציגים של אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו ביוון בינואר, יולי ואוקטובר.

● אלימות משטרתית ביוון: לא רק "מקרים בודדים" (EUR 25/005/2012)

● יוון: סוף הדרך עבור פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים (EUR 25/011/2012)

חקירות בנוגע להאשמות בדבר מקרי מוות במעצר, עינויים וצורות התעללות אחרות על ידי המשטרה נותרו לא-יעילות ולא-מספקות. אלפי בני רומה נותרו חסרי קורת גג לאחר שפוגו בכפייה מיישובים לא-רשמיים. נוהל המסלול המהיר להערכת בקשות מקלט עדיין לא עמד באמות מידה בינלאומיות.

מוות במעצר

לא-מוסדר ממאלי, שמת ב-30 בנובמבר 2010 לאחר שנורה פעמיים באמצעות אקדח הלם חשמלי במהלך מעצרו האלים בקולומב. ב-4 במאי, דרש מגן הזכויות כי יינקטו הליכים משמעותיים נגד השוטרים המעורבים, שלדעתו עשו שימוש לא-מידתי באקדחי ההלם. טרם החל הליך הערעור בתיק.

בחוק הפלילי עדיין אין הגדרה של עינויים העולה בקנה אחד עם אמות מידה בינלאומיות. לא נערכו חקירות מהירות, עצמאיות, נטולות משוא פנים ויעילות של האשמות בדבר התעללות מצד שוטרים ואנשי ביטחון.

● בדצמבר, נסגר התיק בנוגע למוחמד בוקרורו, שמת בתוך ניידת משטרה ב-12 בנובמבר 2009. טרם החל הליך הערעור בתיק. בסוף השנה, ארבעת השוטרים שהיו מעורבים במעצרו בולנטיני עדיין שירתו בתפקידים ולא נדרשו לעבור הליכים משמעותיים.

החקירות במקרים אחרים נמשכו.

● ב-24 בינואר גזר בית הדין הפלילי בעיירה גראס על שלושה משבעת השוטרים, שהיו מעורבים במותו של עבדאל-חכים עג'מי במהלך מעצרו ב-9 במאי 2008, עונשי מאסר על תנאי של ששה, שמונה ו-24 חודשים. אמנסטי אינטרנשיונל הביע חשש, כי גזרי דין אלו אינם תואמים לחומרת העבירה שבוצעה. שלושת השוטרים ערערו על ההחלטה. ארבעה אחרים שהיו מעורבים בתקרית זוכו מכל אשמה.

החששות בנוגע למהירות, יעילות ועצמאות חקירות מקרי המוות של עצורים במשמורת משטרתית נותרו בעינם. נסגרו ארבע חקירות בנוגע למקרים ישנים של מוות במעצר.

● ב-26 בספטמבר הגיע שופט שלום-חוקר למסקנה, כי במקרה של אבו בקארי טאנדיה "אין כל ראיות המטילות על שוטר כלשהו את האחריות לאירועים שהובילו למות הקורבן". טאנדיה נכנס לתרדמת בליל ה-5-6 בדצמבר 2004 בעת שהוחזק בתחנת המשטרה שבקורןזואה ומת ב-24 בינואר 2005. השוטר שהשתמש בטכניקת הריסון, שעל פי החשד הביאה לאבדן הכרתו של טאנדיה, היה עדיין בתפקיד בתחנת משטרה אחרת בסוף השנה. טרם החל הליך הערעור בתיק.

● ב-15 באוקטובר, במקרה של עלי זירי, אלג'יראי בן 69 שמת יומיים לאחר שהוחזק במעצר בתחנת המשטרה אָרְנָן'טואי ביוני 2009, פסק שופט בעיר פּוֹנְטוֹאָז, כי לא התגלו ראיות "למעשי אלימות מכוונים שהיה בהם לגרום למותו של עלי זירי, בין אם במישרין ובין אם בעקיפין". יחד עם זאת, ניתוח לאחר המוות, שנערך באפריל 2011, אישר כי זירי מת כתוצאה מטכניקת הריסון שהופעלה כלפיו ומהכאות חוזרות ונשנות בתקופת מעצרו. השוטרים שהיו מעורבים במעצרו ובהסעתם של עלי זירי וחברו ארזקי קֶרְפֶּאלי מעולם לא נחקרו בידי השופט. טרם החל הליך הערעור בתיק.

● גם כן ב-15 באוקטובר, שופט-חוקר סגר את תיק החקירה בעניינו של מחמדו מאַנְגֶה, מהגר

● לא הושגה התקדמות רבה בחקירת מותו של לאמין דיינג במהלך מעצרו ב-17 ביוני 2007 בפריס. דיינג רוסן על ידי שוטרים ברחוב ולאחר מכן בניידת משטרה, שם איבד את הכרתו ומת כתוצאה מחנק שנגרם מלחץ על ריאותיו.

בני מיעוטים אתניים ודתיים, כמו גם אנשים המשתייכים לקהילת הלהט"ב, המשיכו לסבול מאפליה.

עינויים וצורות התעללות אחרות

בחוק הפלילי עדיין אין הגדרה של עינויים העולה בקנה אחד עם אמות מידה בינלאומיות. לא נערכו חקירות מהירות, עצמאיות, נטולות משוא פנים ויעילות של האשמות בדבר התעללות מצד שוטרים ואנשי ביטחון. ב-19 באפריל, קראה הוועדה האירופאית למניעת עינויים לנקיטת מדיניות של "אפס סובלנות" כלפי התעללות משטרתית ולהגבלת השימוש באקדחי הלם חשמלי.

אפליה

בני מיעוטים אתניים ודתיים, כמו גם אנשים המשתייכים לקהילת הלהט"ב, המשיכו לסבול מאפליה.

בדצמבר, הגיש שר הפנים הצעה לקוד אתי חדש לכוחות הביטחון שמסדיר, בפעם הראשונה, בדיקות זהות וחיפושים גופניים. בספטמבר, הוא התנגד לרעיון של רישום רשמי של כל בדיקות הזהות על מנת להיאבק בתופעת הפרופיילינג הנזעי. מספר ארגוני זכויות אדם המשיכו לתעד בדיקות זהות המבוססות על פרופיילינג אתני.

חוק שנועד לאסור את השימוש בכיסויי פנים נותר בתוקפו. חוקים כאלו מפלים בעקיפין כנגד מוסלמיות הבוחרות ללבוש רעלות המכסות את פניהן. בינואר, אימץ הסנאט חוק שנועד לאסור על עובדים בגני ילדים פרטיים ללבוש ולענווד לבוש וסמלים דתיים ותרבותיים. חוזר שהופץ ב-2011 על ידי משרד החינוך בקדנציה הקודמת

נוטר בתוקף ואסר על נשים הלבושות באופן זה מלהשתתף בטיולים בית-ספריים.

באוגוסט, חוק נגד הטרדות מיניות הגדיר "זהות מינית" כעילה אסורה בחוקים נגד פשעי שנאה ובחקיקה שמטרתה להיאבק באפליה במקום העבודה.

ב-5 באוקטובר, ביטלה מועצת החוקה מספר תקנות מחוק הנוודים משנת 1969. היא הסירה את הדרישה להירשם ברשות מקומית למשך שלוש שנים כתנאי לקבלת זכות הצבעה ולשאת ולחדש מעת לעת את רישומם של נוודים ללא הכנסה קבועה ב"פנקס מעבר". יחד עם זאת, בעלי הכנסה קבועה נדרשו עדיין לשאת "פנקס מעבר" חדש; כל הנוודים נדרשו עדיין להירשם ברשויות מקומיות; וכן נאסר עליהם להוות למעלה מ-3% מתושבי הרשות.

ב-7 בנובמבר, אימצה מועצת השרים הצעת חוק בנושא נישואים חד-מיניים, שהייתה אמורה להיבחן באסיפה הלאומית החל מינואר 2013.

פינויים בכפייה

נמשך פירוקם של מחנות ובתים מאולתרים שאוכלסו על ידי בני הרומה במסגרת פינויים בכפייה במהלך השנה. על פי אומדני עמותות, 9,040 בני רומה פונו בכפייה בכל רחבי צרפת בתשעת החודשים הראשונים של השנה.

ב-26 באוגוסט, פרסמה הממשלה חוזר בין-משרדי ובו הנחיות לא מחייבות לפרפקטים (נציגי השלטון המרכזי במחוזות) לגבי האופן בו יש לתכנן ולבצע פינויים ולסייע למפונים. יחד עם זאת, אמצעי הגנה בינלאומיים מפני פינויים בכפייה עדיין לא הובאו בחשבון ברמה המקומית בעת ביצוע צווי הגירוש.

פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים

נוהל המסלול המהיר לגבי מבקשי מקלט נותר בתוקף, למרות שאינו מגן כראוי על זכויות היסוד

האופציונאלי של האמנה הבינלאומית בדבר זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות (ICESCR).

ביקורים/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

הנציגים של אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בצרפת בפברואר, מאי, יוני, אוגוסט, ספטמבר ונובמבר.

● בחירה ודעות קדומות: אפליית מוסלמים באירופה (EUR 01/001/2012)

● הוועדה האירופאית למניעת עינויים קוראת ל"אפס סובלנות" כלפי התעללות (EUR 21/005/2012)

● מגורשים: פינויים בכפייה של בני רומה ממחוז איל-דה-פרנס (EUR 21/012/2012)

שלהם, ועדיין לא הייתה זכות לערער בפני בית הדין הלאומי ולבקש השעיית הליכים אחרים.

נוהל המסלול המהיר לגבי מבקשי מקלט נותר בתוקף, למרות שאינו מגן כיאות על זכויות היסוד שלהם, ועדיין לא הייתה זכות לערער בפני בית הדין הלאומי ולבקש השעיית הליכים אחרים.

ב-26 במרץ, ביטלה מועצת המדינה את החלטת משרד ההגנה על פליטים וחסרי מדינה (OFPRA) מאפריל 2011 להוסיף את אלבניה וקוסובו לרשימת מדינות המוצא הבטוחות למבקשי מקלט. ב-3 באוקטובר, ניתנה מועצת המדינה את המשרד על היעדר הערכות אישיות בבדיקת בקשות של מבקשי מקלט, שטביעות אצבעותיהם נראו כאילו שונו באופן יזום.

ב-7 ביולי, פרסמה הממשלה חוזר שהמליץ להעביר משפחות של מהגרים לא-מוסדרים עם ילדים למעצר בית נוקשה במקום למרכזי כליאה.

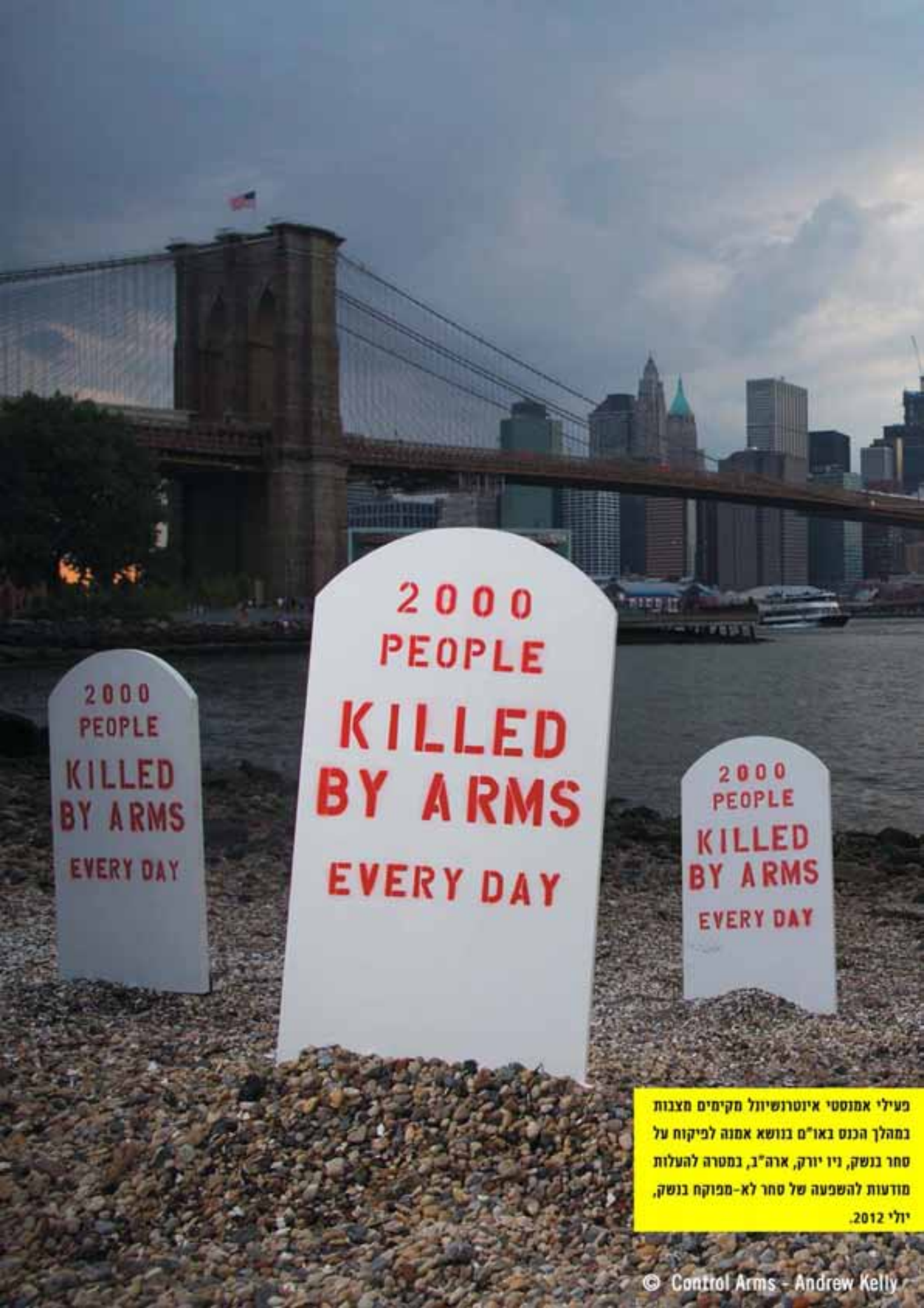
ב-11 ביולי, מנעה ועדת האו"ם בנושא עינויים את גירושה של אזרחית סומליה שהוחזקה ב"אזור עיכוב" בנמל התעופה רואסי שרל דה-גול. בקשתה למקלט וערעורה נדחו תוך שבוע, למרות שסוכנות הפליטים של האו"ם (UNHCR) מתנגדת לגירוש לאזורים מסוימים בסומליה.

בדצמבר, אימץ הפרלמנט חוק המתקן את נוהל הכניסה והשהייה של זרים ואת חוק המקלט, המבטל את מה שנקרא "עבירת סולידריות".

לפי החוק, תמיכה בשהייתו של זר לא-מוסדר אינה עוד עבירה שעושה קנס או מאסר, כל עוד האדם שסיפק את התמיכה לא קיבל פיצוי ישיר או עקיף.

התפתחויות משפטיות, חוקתיות ומוסדיות

בדצמבר, חתמה צרפת על הפרוטוקול

פעילי אמנסטי אינטרנשיונל מקימים מצבות במהלך הכנס באו"ם בנושא אמה לפיקוח על סחר בנשק, ניו יורק, ארה"ב, במטרה להעלות מודעות להשפעה של סחר לא-מפוקח בנשק, יולי 2012.

השלטונות המשיכו להטיל מגבלות קשות על חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות. מתנגדי המשטר ומגיני זכויות אדם, בהם פעילים למען זכויות מיעוטים וזכויות נשים, נעצרו באופן שרירותי, הושמו בבידוד, נכלאו לאחר משפטים לא-הוגנים ונאסר עליהם לצאת מגבולות המדינה. היו עשרות אסירי מצפון ואסירים פוליטיים. עינויים והתעללויות אחרות היו נפוצים ובוצעו תוך חסינות מעונש. נשים, מיעוטים דתיים ואתניים, וחברים בקהילת הלהט"ב היו נתונים לאפליה בחוק ובמעשה. המשיך השימוש בעונשים המשפטיים האכזריים של הלקאות וקטיעת איברים. מקורות רשמיים אישרו ביצוען של 314 הוצאות להורג, אבל בפועל תועדו 544. המספר האמיתי עשוי להיות גבוה משמעותית.

רקע

על אונס בנסיבות מסוימות. הם לא אסרו על הטלת עונש מוות על עבריינים קטינים ואף לא על הוצאות להורג בסקילה.

בדצמבר, האסיפה הכללית של האו"ם העבירה החלטה המפצירה בממשלה לשפר את זכויות האדם באירן.

התכנית הגרעינית של אירן המשיכה לגרום למתח בינלאומי. האו"ם, האיחוד האירופי וממשלות מסוימות, בהן ארצות הברית, שמרו על הסנקציות ובמקרים מסוימים הטילו סנקציות נוספות, לרבות הטלת איסורי נסיעה על חשודים בהפרות זכויות אדם. חוסר הביטחון התזונתי והמצוקה הכלכלית גדלו.

חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות

השלטונות שמרו על ההגבלות החמורות על חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות. הם נקטו בצעדים ליצירת אינטרנט לאומי הנתון לשליטתם, עקבו באופן שוטף אחר שיחות טלפון, חסמו אתרי אינטרנט, שיבשו שידורים זרים ונקטו בצעדים חריפים נגד מי שהתבטאו נגדם. עובדי תקשורת ובלוגרים הוטרדו ונעצרו. סטודנטים אקטיביסטים וחברי קבוצות מיעוט נכלאו או הוטרדו, כשעל חלקם נאסר לרכוש השכלה גבוהה. עשרות אסירי מצפון, שנעצרו בשנים קודמות, נותרו בכלא ונוספים נידונו למאסר ב-2012.

● בספטמבר, שיבא נזאר אהרי, עיתונאית, פעילת זכויות אדם וחברה בוועדת הכתבים לזכויות אדם, החלה לרצות תקופת מאסר של ארבע שנים. באוקטובר, היא ושמונה אסירות מצפון אחרות החלו לשבות רעב במחאה על התעללות לכאורה של הסוהרים בהן בכלא אבין שבטהרן.

תיקונים לחוק העונשין, שאושרו על ידי הפרלמנט בפברואר, המשיכו לאפשר עונשים אכזריים, לא-אנושיים ומשפילים, ועונשים שאינם מבוססים על חוק מעוגן, וסיפקו חסינות מעונש על אונס בנסיבות מסוימות. הם לא אסרו על הטלת עונש מוות על עבריינים קטינים ואף לא על הוצאות להורג בסקילה.

נפסלו אלפי מועמדים פוטנציאליים לבחירות לפרלמנט במרץ.

גם כן במרץ, מנדט הדווח המיוחד של האו"ם החוקר את נושא זכויות האדם באירן חודש לשנה אחת. הוא ומזכ"ל האו"ם הגישו דו"חות שזיהו הפרות נרחבות של זכויות אדם, בהן אי-דבקות בשלטון החוק וחסינות מעונש.

תיקונים לחוק העונשין, שאושרו על ידי הפרלמנט בפברואר, המשיכו לאפשר עונשים אכזריים, לא-אנושיים ומשפילים שאינם מבוססים על חוק מעוגן, וסיפקו חסינות מעונש

האדם "האימהות של לאלה פארק", נידונה בערעור לשישה חודשי מאסר לאחר שהורשעה באיום על הביטחון הלאומי על ידי "הקמת קבוצת האימהות האבלות" ו"הפצת תעמולה נגד המערכת". היא נידונה גם ל-42 חודשי מאסר על תנאי. היא עדיין הייתה חופשיה בסוף השנה.

מבקרי ויריבי הממשלה נעצרו באופן שרירותי ונכלאו על ידי כוחות הביטחון. הם הוחזקו בבידוד למשך תקופות ארוכות ונמנע מהם טיפול רפואי. רבים עונו או עברו התעללויות אחרות. עשרות נידונו למאסר אחרי משפטים לא-הוגנים.

● באוגוסט, הבלוגר חוסיין רוני מאלקי היה בין עשרות עובדי הסיוע ופעילי זכויות האדם שנעצרו במחנה לקורבנות רעידת האדמה במחוז מזרח-אזרבייג'ן. הוא אסיר מצפון לשעבר שהוטלו עליו 15 שנות מאסר ב-2010 ושוחרר מסיבות רפואיות שבעה שבועות קודם לכן, לאחר ששילם דמי ערבות גבוהים. לדבריו הוא עונה לאחר מעצרו במתקן של משרד המודיעין בתבריז. הוא שוחרר בנובמבר.

מגיני זכויות אדם

מגיני זכויות אדם, לרבות עורכי דין, חברי איגודים מקצועיים, פעילי זכויות מיעוטים ופעילות זכויות נשים, המשיכו לעמוד בפני הטרדות, מעצרים ומאסרים שרירותיים, וכליאה לאחר משפטים לא-הוגנים. רבים, בהם מספר נאשמים לאחר משפטים לא-הוגנים בשנים קודמות, היו אסירי מצפון. השלטונות הטרדו באופן מתמיד את משפחות הפעילים.

● מוחמד סאדיק קאבודבנד, עיתונאי ומייסד ארגון זכויות האדם של כורדיסטן, המשיך לרצות מאסר של 10 שנים וחצי בגלל עבודתו העיתונאית ופעילותו בתחום זכויות האדם. הוא שבת רעב במאי וביולי במחאה על סירוב השלטונות לאפשר לו גישה לבנו החולה מאוד, מה שגרם להידרדרות בבריאותו שלו. נמנע ממנו טיפול רפואי הולם.

● עבאס חוסרבי פרסאני, סטודנט באוניברסיטת איספהאן, נעצר ב-21 ביוני לאחר שהביע ביקורת על השלטונות בספר ובבלוג שלו, ואולץ "להודות" באישומים ובהם "פעולה נגד הביטחון הלאומי באמצעות פרסום שקרים ונרימת אי-שקט ציבורי", "העלבת המנהיג העליון" ו"חברות בקבוצת אופוזיציה בעלת קשרים לישראל". הוא שוחרר לאחר 20 יום, אך נמנע ממנו להמשיך את לימודיו באוניברסיטה. בסוף השנה הוא חיכה לתחילת המשפט.

עשרות חברי האיגודים המקצועיים העצמאיים נותרו במאסר בגלל פעולותיהם הלא-אלימות במסגרת האיגודים.

● רזה שאהאבי, גזבר באיגוד עובדי האוטובוסים העצור מאז 2010, גילה בפברואר שהוא נידון למאסר של שש שנים על "התאספות וקנוניה" נגד "ביטחון המדינה" ו"הפצת תעמולה נגד המערכת". דווח, כי הוא נמצא במצב בריאותי רעוע שנגרם כתוצאה מעינויים ומניעת טיפול רפואי מהיר.

מעצרים ומאסרים שרירותיים

מבקרי ויריבי הממשלה נעצרו באופן שרירותי ונכלאו על ידי כוחות הביטחון. הם הוחזקו בבידוד למשך תקופות ארוכות ונמנע מהם טיפול רפואי. רבים עונו או עברו התעללויות אחרות. עשרות נידונו למאסר אחרי משפטים לא-הוגנים.

עשרות מבקרים לא-אלימים של הממשלה, שנעצרו בהקשר למחאות ההמוניות ב-2009-2011, נותרו במאסר או במעצר בית במשך השנה. רבים היו אסירי מצפון.

● מנהיגי האופוזיציה, מהדי כרובי ומיר חוסיין מוסאווי, ואשתו של מוסאווי, זהרה ראהנאווארד, נותרו במעצר בית שהוטל עליהם ללא צו בפברואר 2011.

● ביולי, מנסורה בהקיש, חברה בעמותת זכויות

אלוהים ושחיתות על פני האדמה". הם כבר היו במעצר במשך שנה בגלל פעילותם בשם קהילת האחוואזי הערבייה. דווח על לפחות ארבעה שעונו ונמנעה מהם גישה לעורך דין. ערעור שהוגש טרם נידון בסוף השנה.

עינויים וצורות התעלות אחרות

כוחות הביטחון המשיכו לענות ולהתעלל באסירים תוך שהם נהנים מחסיונות מעונש. שיטות נפוצות שדווחו כללו מכות, הוצאות מדומות להורג, אימים, מאסר בחללים קטנים ומניעת טיפול רפואי הולם.

● סעיד סדחי, עובד בחנות שנידון למוות על עבירות סמים, עונה בכלא אבין, לאחר שהוצאתו המתוכננת להורג נדחתה עקב מחאות בינלאומיות. הוא נתלה ב-22 באוקטובר.

לפחות שמונה מקרי מוות במעצר עשויים היו להיגרם כתוצאה מעינויים, אך אף מקרה לא נחקר באופן עצמאי.

● סאטר בהשטי, בלוגר, מת במעצר של משטרת הסייבר בנובמבר, לאחר שהתלונן כי עבר עינויים. הצהרות סותרות של גורמים רשמיים העמידו בסימן שאלה את אובייקטיביות החקירה המשפטית. משפחתו נרדפה על ידי כוחות הביטחון כדי שתשמור על שתיקה.

אפליה נגד נשים

נשים עמדו בפני אפליה בחוק ובמעשה, בכל הנוגע לנישואין וגירושין, ירושה, משמורת על ילדים, אזרחות ויציאה מהמדינה. נשים שהפרו את קוד הלבוש המחייב עמדו בפני גירוש מהאוניברסיטה. חלק ממוסדות ההשכלה הגבוהה החלו בהפרדה מגדרית או הגבילו או אסרו על נשים ללמוד מקצועות מסוימים.

הצעת חוק להגנת המשפחה, אשר תגדיל את האפליה, עדיין נדונה. טיוטת חוק העונשין לא התייחסה לאפליה קיימת ושמרה, לדוגמה, על

● נסרין סותודה, עורכת דין אשר ייצגה בעבר את כלת פרס נובל לשלום שירין עבאדי, המשיכה לרצות את שש שנות המאסר שהוטלו עליה ב-2011 בעוון "הפצת תעמולה נגד המערכת" ו"חברות בקבוצה לא-חוקית שמטרתה לפגוע בביטחון הלאומי". היא אסירת מצפון מאז 2010 וסיימה שביבת רעב בת 49 יום בדצמבר, לאחר שהשלטונות הסכימו להסיר מגבלות נגד בתה בת ה-13.

● עורכי הדין מוחמד עלי דאדקה, עבדולפתח סולטני ומוחמד סייפזאדה, מייסדים-שותפים של המרכז למגני זכויות אדם (CHRD), אשר סגירתו נכפתה בסוף 2008, הוחזקו כאסירי מצפון בסוף השנה. ליור המרכז, נארג'ס מוחמדי, הוענקה חופשת מחלה זמנית מהכלא ביולי. בנובמבר, אישתו של עבדולפתח סולטני נידונה לשנת מאסר על תנאי ונאסר עליה לעזוב את אירן במשך חמש שנים, עקב פרס זכויות אדם שהוענק לבעלה.

כוחות הביטחון המשיכו לענות ולהתעלל באסירים תוך שהם נהנים מחסיונות מעונש. שיטות נפוצות שדווחו כללו מכות, הוצאות מדומות להורג, אימים, מאסר בחללים קטנים ומניעת טיפול רפואי הולם.

משפטים לא-הוגנים

חשודים פוליטיים ואחרים המשיכו לעמוד בפני משפטים לא-הוגנים בעליל בבתי משפט מהפכניים ופיליניים. לעיתים קרובות הם עמדו בפני אישומים בניסוח מעורפל, שלא הגיעו לכדי עבירות פליליות מוכרות, והורשעו, לעיתים בהיעדר סנגוריהם, על בסיס "הודאות" או מידע אחר שהושג לכאורה תחת עינויים. בתי משפט קיבלו "הודאות" שכאלו כראיות, מבלי לחקור כיצד הן הושגו.

● מוחמד עלי אמורי וארבעה חברים אחרים של המיעוט הערבי אחוואזי נידונו למוות ביולי בעקבות אישומים מעורפלים, בהם "שנאת

כך שעדות אישה שווה לחצי מערכה של עדות של גבר.

● באוקטובר, בהארה חדיית, מאהסה אמרדי ושבע נשים אחרות המוחזקות בכלא אבין החלו לשבות רעב במחאה על חיפוש גוף משפילים וסילוק חפצים אישיים על ידי הסוהרים. כתוצאה מכך, 33 אסירות פוליטיות חתמו על מכתב ציבורי המכנה חיפושים שכאלה בחלל הגוף התעללות מינית ודרשו התנצלות מבכירים בכלא והתחייבות כי הן לא תהיינה נתונות להתעללויות נוספות.

זכויות לסביות, הומואים, טרנסג'נדרים וביסקסואלים

קהילת הלהט"ב המשיכה לעמוד בפני אפליה בחוק ובמעשה.

אפליה – מיעוטים אתניים

חברי מיעוטים אתניים, לרבות ערבים אחוואזים, אזרבייג'נים, בלוצ'ים, כורדים וטורקים, הופלו בחוק ובמעשה, כשנמנעה מהם גישה לתעסוקה, חינוך וזכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות אחרות בהשוואה לאירנים אחרים. השימוש בשפות מיעוט במשרדי ממשלה ולצורך לימוד בבתי ספר נותר אסור. אקטיביסטים שפעלו למען זכויות מיעוטים עמדו בפני איומים, מעצרים ומאסרים מצד המדינה.

● ג'באר יבארי ולפחות 24 ערבים אחוואזים אחרים נעצרו באפריל במהלך הפגנות לציון מחאת 2005 נגד האפליה.

השלטונות לא הגנו כראוי על פליטים אפגנים מפני התקפות והכריחו את חלקם לעזוב את אירן. באיספהאן, הרשויות המקומיות אסרו על אזרחים אפגנים להיכנס לפארק עירוני.

פעילים אזרבייג'נים העבירו ביקורת על תגובת שלטונות אירן לרעידת האדמה שהתרחשה בקאראדאח, מזרח אזרבייג'ן, ב-11 באוגוסט, תיארו אותה כאיטית ולא-ראויה והאשימו אותם

בהמעטה בערכו של ההרס שנגרם ובמספר האנשים שקיפחו את חייהם, בעודם כולאים חלק מאלו שעזרו במאמצי הסיוע. בספטמבר, 16 פעילים בני-מיעוטים נידונו לששה חודשי מאסר על תנאי בעוון עבירות הקשורות לביטחון בהקשר לעבודת הסיוע שלהם.

נשים עמדו בפני אפליה בחוק ובמעשה, בכל הנוגע לנישואין וגירושין, ירושה, משמורת על ילדים, אזרחות ויציאה מהמדינה. נשים שהפרו את קוד הלבוש המחייב עמדו בפני גירוש מהאוניברסיטה.

חופש דת

השלטונות הפלו לרעה מיעוטים לא-שיעים, לרבות קהילות מוסלמיות אחרות, אנשי דת שיעים המתנגדים לשלטון, חברים במסדרי דת סופים ואמונת אהל-א חאק, ומיעוטים דתיים והתאגדויות פילוסופיות אחרות, לרבות אנשים שהמירו דתם מאיסלאם לנצרות. רדיפת הבהאים החריפה; הבהאים עברו דמוניזציה ציבורית על ידי נציגי המדינה וכלי תקשורת בשליטת המדינה.

● איש הדת המוסלמי המתנגד לשלטון, סיד חוסיין קזמיני בורוג'רדי, המשיך לרצות 11 שנות מאסר שנגזרו עליו ב-2007. השלטונות זימנו עשרה מחסידיו לתשאול באפריל, מאי ודצמבר, אם כי לא ידוע על הגשת כתב אישום נגד מי מהם.

● באוגוסט, עצרו השלטונות לפחות 19 מוסלמים סונים במחוז קוזסטן ו-13 במערב אזרבייג'ן, ככל הנראה בגלל אמונותיהם. שמונה נוספים נעצרו בכורדיסטן באוקטובר. לא ידוע האם הוגש כתב אישום נגד מי מהם או האם מישהו מהם עמד בפני תשאול נוסף.

● הכומר יוסף נדרחאני, שנעצר ב-2009, נידון למוות לאחר שבית המשפט הרשיע אותו בכפירה ב-2010. בית המשפט העליון אישר את גזר הדין, אך הרשעתו בוטלה כשהתיק הופנה להנחייתו של המנהיג העליון. הוא שוחרר בספטמבר לאחר

שריצה שלוש שנות מאסר בעוון הספה לנצרות בפני מוסלמים.

● לפחות 117 בהאים - שנשללה מהם הזכות לקיים את מצוות דתם - נאסרו בגלל אמונותיהם. שבעה מנהיגים קהילתיים, שנעצרו ב-2009, המשיכו לרצות 20 שנות מאסר שהוטלו עליהם בעוון "ריגול עבור ישראל" ו"העלבת קדושות דתיות".

עדיין ניתן היה להטיל עונש מוות בגין מקרים של רצח, אונס, שימוש בנשק חם במהלך ביצוע פשע, ריגול, כפירה, יחסים מחוץ-לנישואין ויחסים בין בני/ות אותו מין.

עונשים אכזריים, לא-אנושיים או משפילים

גזרי דין של הלקאות וקטיעת איברים המשיכו להינתן ולהתבצע.

● דווח, כי סיאמק גהאדרי, עיתונאי ובלוגר, ו-13 אסירים פוליטיים אחרים הולקו באוגוסט בכלא אבין. הוא נידון לארבע שנות מאסר ו-60 מלקות בגין "העלבת הנשיא" ו"הפצת שקרים" לכאורה, בין היתר כי פרסם ראיונות עם חברי קהילת הלהט"ב בבלוג שלו ב-2007.

עונש מוות

מאות אנשים נידונו למוות. מקורות רשמיים אישרו ביצוען של 314 הוצאות להורג. מקורות לא-רשמיים אמינים טענו, כי בוצעו לפחות 230 הוצאות להורג נוספות, רבות מהן תחת מעטה חשאיות, מה שמביא את הסך הכל ל-544. המספר האמיתי עשוי להיות גבוה משמעותית, ולעבור את ה-600.

מתוך ההוצאות להורג שאושרו רשמית, 71% היו בגין עבירות הקשורות לסמים, לאחר משפטים לא-הוגנים. רבים היו מקהילות עניות שנדחקו לשוליים, בהם אזרחים אפגנים. עדיין ניתן היה

להטיל עונש מוות בגין מקרים של רצח, אונס, שימוש בנשק חם במהלך ביצוע פשע, ריגול, כפירה, יחסים מחוץ-לנישואין ויחסים בין בני/ות אותו מין.

היו לפחות 63 הוצאות להורג פומביות. לא ידוע על הוצאות להורג בסקילה, אבל לפחות עשרה אנשים נותרו תחת גזר דין של הוצאה להורג בסקילה.

● במאי, אללחברדי אחמדפוראזר, מוסלמי סוני המשתייך למיעוט האזרבייג'ני, הוצא להורג בעוון עבירות סמים שביצע לכאורה. ייתכן כי משפטו היה לא-הוגן.

● אמיר חקמאטי, בעל אזרחות אירנית ואמריקאית, נידון למוות בינואר לאחר שהורשע בריגול. "הודאתו" לכאורה שודרה בטלוויזיה הממלכתית. במרץ, בית המשפט העליון הפך את גזר הדין. הוא נותר בכלא בהמתנה למשפט חוזר.

● למשפחתו של חאמיד גאסמי-שאל, בעל אזרחות קנדית ואירנית, נאמר באפריל כי הוצאתו להורג ממשמשת ובאה, על אף שבסוף השנה היא טרם בוצעה. הוא הוחזק בבידוד במשך 18 חודשים, ללא גישה לעורך דין, ונידון למוות בדצמבר 2008 לאחר משפט לא-הוגן בו הואשם ב"שנאת אלוהים", "ריגול" ו"שיתוף פעולה עם קבוצת אופוזיציה לא-חוקית".

● שלושה חברי המיעוט הכורדי הוצאו להורג ב-20 בספטמבר בכלא המרכזי של אורומייח בגלל פעילותם הפוליטית.

● בדצמבר, השוה השלטונות את עונש המוות שהוטל על תושב קנדה, סעיד מאלקפור, בעוון "העלבת וחילול האיסלאם" לאחר שתוכנה להעלאת תמונות לאינטרנט שהוא פיתח שימשה אנשים אחרים, ללא ידיעתו, לפרסום תמונות פורנוגרפיות. סעיד מאלקפור מוחזק במעצר מאז אוקטובר 2008; טענותיו לגבי עינויים לא נחקרו מעולם.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

מאז 1979, לא הורשה אמנסטי אינטרנשיונל לבקר באירן כדי לקיים מחקר זכויות אדם. לעיתים נדירות הגיבו השלטונות לתכתובת מצד הארגון.

● "הצטוינו למחוץ אותך": הרחבת דיכוי ההתנגדות באירן (MDE 13/002/2012)

מיליציות חמושות המשיכו לבצע הפרות חמורות של זכויות אדם, לרבות מעצרים ומאסרים שרירותיים, עינויים והרג לא-חוקי, תוך שהן נהנות מחסינות מעונש. אלפי אנשים, שנחשדו כתומכים או לוחמים לשעבר בממשלתו של מועמר קדאפי, שהודח ב-2011, נותרו כלואים מבלי שהוגש נגדם כתב אישום או שהועמדו למשפט וללא סעד. רובם הוכו או עברו התעללויות אחרות במעצר; עשרות מתו לאחר עינויים. עשרות אלפי אנשים, שפוננו בכפייה מבתיים באזורים שנתפשו כתומכי מועמר קדאפי ב-2011, נותרו עקורים פנימיים ועמדו בפני סכנה של התקפות נקמה והתעללויות אחרות. אזרחים זרים לא-מוסדרים עמדו בפני מעצרים שרירותיים, כליאה לזמן בלתי-מוגבל, ניצול ועינויים או צורות התעללות אחרות. עימותים מזוינים לא-סדירים בין מיליציות ברחבי המדינה הביאו למאות הרוגים; בין הקורבנות היו ילדים ואזרחים אחרים שלא היו מעורבים בלחימה. החסינות מעונש נותרה כשהייתה, הן עבור הפרות חמורות של זכויות אדם שבוצעו בעבר והן עבור התעללויות מתמשכות על ידי מיליציות חמושות. נשים המשיכו להיות מופלות בחוק ובמעשה. עונש המוות נותר בתוקף; לא בוצעו הוצאות להורג.

רקע

מיליציות חמושות המשיכו לתקוף או לחטוף חשודים בתמיכה או לחימה עבור ממשלתו של קדאפי, כשלקחו אותם מבתיים, מקומות עבודתם, מהרחובות או ממחסומים. רבים הוכו במקום ובתיים ובזזו וניזוקו.

ב-7 ביולי, בחרו אזרחי לוב קונגרס לאומי כללי (GNC) בן 200 חברים, עליו הוטל לחוקק חוקים, להכין את הבחירות הפרלמנטריות הבאות, למנות ממשלה ואולי אף לפקח על תהליך הכנת טיוטת החוקה הראשונה של המדינה מזה 40 שנה. מועצת המעבר הלאומית (NTC), אשר נוסדה ב-2 במרץ 2011 והובילה את האופוזיציה למועמר קדאפי, העבירה באופן רשמי את סמכויותיה לידי הקונגרס הלאומי הכללי ב-8 באוגוסט 2012.

במועצת זכויות האדם במרץ, דיווחה נציבות האו"ם לחקירת לוב, כי כוחות שני הצדדים, תומכי קדאפי ומתנגדיו, ביצעו פשעי מלחמה, פשעים נגד האנושות והפרות זכויות אדם במהלך העימות ב-2011 וכי המיליציות החמושות ביצעו הפרות חמורות של זכויות אדם, לרבות מעצרים שרירותיים ועינויים, לאחר שהלחימה הסתיימה. אף על פי כן, ממשלת לוב דחתה את הכללת המעקב אחר זכויות אדם וכל התייחסות להפרות מתמשכות בהחלטת מועצת זכויות האדם בנוגע ל"סיוע ללוב בתחום זכויות האדם".

מיליציות חמושות הרסו אתרים דתיים סופים, לרבות בטריפולי ובזליטן באוגוסט; לא ידוע על עצורים או נאשמים בגין התקפות אלו. הפצצות

ממשלות לאורך השנים כשלו בריסון מאות מיליציות חמושות, שמילאו את הוואקום הביטחוני שהגיע לאחר נפילתה של ממשלת קדאפי ב-2011. מיליציות רבות המשיכו לפעול מעל החוק, סירבו להתפרק מנשקן או להצטרף למשטרה או לצבא. מאמצים לשילוב לוחמים, שפעלו בעבר נגד קדאפי, בוועדת הביטחון העליונה (SSC) של משרד הפנים, לדוגמה, היו נטולי כל בדיקה שיטתית לסילוק מבצעי עינויים או פשעים אחרים תחת החוק הבינלאומי, ובכך תרמו פוטנציאלית להתעללויות נוספות.

והתקפות אחרות, בייחוד בבנגאזי, היו מכוונות לעבר בניינים ממשלתיים, לרבות בתי משפט ותחנות משטרה, כמו גם נציגויות דיפלומטיות וארגונים בינלאומיים.

ב-11 בספטמבר, שגריר ארצות הברית, ג'ון כריסטופר סטיבנס, ושלושה אזרחים אמריקאים נוספים נהרגו בהתקפה על הקונסוליה האמריקאית בבנגאזי. ממשלת לוב ניתנה את המתקפה והכריזה על מעצרים, אך איש לא הועמד לדין עד סוף השנה.

עצירים רבים היו נתונים להכאות ממושכות עם צינורות, קתות רובים, כבלים חשמליים, צינורות מים או חגורות, לעיתים קרובות כשהם תלויים בתנוחות מעוותות.

מעצרים ומאסרים שרירותיים

במאי, העבירה מועצת המעבר הלאומית את חוק 38 לגבי תהליכים הנוגעים לתקופת המעבר, המעניק לשרי הפנים וההגנה עד 60 יום להפנות מקרים של עצירים המוחזקים בידי מיליציות חמושות לתובעים אזרחיים או צבאיים. למרות זאת, אלפי אנשים שתמכו או לחמו לכאורה עבור ממשלתו של קדאפי נותרו תחת משמורת המיליציות וגופים ביטחוניים רשמיים למחצה. על אף שיותר מ-30 בתי כלא הועברו באופן רשמי למשטרת בתי המשפט, ובדצמבר גיבש משרד המשפטים אסטרטגיה להמשך השליטה בפועל על אסירים, אנשי המיליציות המשיכו לעבוד כסוהרים או כמנהלים בבתי כלא רבים. נגד רוב העצירים שהוחזקו בהקשר לעימות המזוין ב-2011 לא הוגשו כתבי אישום והם לא הועמדו לדין עד סוף 2012. מחלקם נמנעו ביקורי משפחות; מעט מאוד קיבלו גישה לעורכי דין.

מיליציות חמושות המשיכו לתקוף או לחטוף חשודים בתמיכה או לחימה עבור ממשלתו של קדאפי, כשלקחו אותם מבתיהם, מקומות עבודתם, מהרחובות או ממחסומים. רבים הוכו במקום ובתייהם נבזזו וניזוקו. חברי קהילות שנחשבו לתומכי מועמר קדאפי, בעיקר

סווארנאס, היו פגיעים במיוחד. עצירים הועברו לעיתים קרובות ממקום כליאה זמני אחד לאחר, לפני שהועברו לבתי כלא רשמיים או רשמיים-למחצה או למתקני כליאה, אז יכלו קרובי משפחתם לגלות היכן הם נמצאים. גורלם ומקום הימצאותם של חלק מהאנשים שנחטפו על ידי מיליציות נותרו בלתי ידועים.

● באשיר עבדאללה באדאווי, ראש מחלקת החקירות הפליליות של טריפולי לשעבר, ובנו, חוסאם באשיר עבדאללה בן ה-19, נחטפו בידי אנשי מיליציה חמושים ב-13 באפריל ליד ביתם שבטריפולי. חוסאם באשיר עבדאללה שוחרר לאחר חמישה ימים, אך מיקומו של אביו עדיין לא ידוע, למרות מאמצי משפחתו לאתר אותו.

עינויים וצורות התעלות אחרות

עינויים והתעללויות אחרות נותרו נפוצים, בייחוד במתקני כליאה הנשלטים על ידי מיליציות, ושימשו להענשת עצירים ולחילוף "הודאות". עצירים היו פגיעים במיוחד במהלך המעצר, בימים הראשונים של כליאתם ובמהלך החקירה. רבים חתמו על "הודאות" תחת עינויים או לחץ. סעיף 2 בחוק 38 מ-2012 העניק משקל משפטי לרשומות חקירה של מיליציות חמושות, בשיקול דעתם של השופטים.

עצירים רבים היו נתונים להכאות ממושכות עם צינורות, קתות רובים, כבלים חשמליים, צינורות מים או חגורות, לעיתים קרובות כשהם תלויים בתנוחות מעוותות. חלקם עונו במכות חשמל, כוויות סיגריות או מתכת לוחטת, שפיכת מים רותחים, אוימו ברצח או אונס והיו נתונים להוצאות מדומות להורג. עשרות עצירים מתו בעודם בידי המיליציות, ועדת הביטחון העליונה ובתי כלא רשמיים, בנסיבות המרמזות כי עינויים תרמו או גרמו למותם.

● טארק מילאד יוסף אל-ריפאי, שוטר לשעבר בטאוורגאן, מת ב-19 באוגוסט לאחר שנלקח מכלא וודה לתשאול אצל ועדת הביטחון העליונה

השלטונות מינו ועדות לנילוי עובדות על מנת שיחקרו עימותים מזוינים מסוימים, אך עד סוף השנה לא פורסם אפילו ממצא אחד שלהן, איש מהעבריינים לא הועמד לדין ואף קורבן לא קיבל פיצוי.

המיליציות החמושות והמשטרה המשיכו לעצור באופן שרירותי אזרחים זרים לא-מוסדרים, לרבות אנשים הזקוקים להגנה בינלאומית, בגלל "עבירות" לכאורה הקשורות להגירה, כגון כניסה למדינה "באופן לא-מוסדר".

פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים

למרות הבטחות שהופיעו בהצהרה החוקתית של לוב, שפורסמה באוגוסט 2011, להכיר בזכות לבקש וליהנות ממקלט, הממשלה לא אישרה את אמות האו"ם לפליטים, לא חתמה על מזכר הבנות עם נציבות האו"ם לפליטים, סוכנות האו"ם לפליטים, או אימצה חקיקה רלוונטית.

המיליציות החמושות והמשטרה המשיכו לעצור באופן שרירותי אזרחים זרים לא-מוסדרים, לרבות אנשים הזקוקים להגנה בינלאומית, בגלל "עבירות" לכאורה הקשורות להגירה, כגון כניסה למדינה "באופן לא-מוסדר". בסוף השנה, אלפים היו כלואים ללא הגבלת זמן בתנאים צפופים ולא-היגייניים במתקני כליאה ועמדו בפני גירוש. לא היו להם אמצעים לערער על חוקיות מעצרם או הטיפול והתנאים שהם מקבלים. החשודים בהגירה לא-מוסדרת עמדו באופן קבוע בפני התעללות מילולית, מכות והתעללויות אחרות, שבמקרים מסוימים הגיעו לכדי עינויים, במעצר. לפחות שני אזרחים זרים מתו במעצר מידי המיליציות.

● ב-13 בספטמבר, קבוצה של נשים ניגרות שהוחזקו במתקן הכליאה טווישה בטריפולי ספגו הכאות ממושכות באמצעות צינורות וחפצים אחרים מידי כ-11 גברים בבגדים אזרחיים. מספר נשים קיבלו מכות חשמל.

במיסראתה. הוא נחטף מביתו בטריפולי באוקטובר 2011 על ידי אנשי מיליציה חמושים ממיסראתה. קרובי משפחתו מצאו את גופתו החבולה בחדר מתים במיסראתה; דו"ח זיהוי פלילי הצביע על כך שמותו נגרם ממכות. משפחתו הגישה תלונה לשלטונות, אך לא נפתחה כל חקירה ראויה בנושא.

● ביולי, משפחתו של אחמד עלי ג'ומה מצאה את גופתו בחדר מתים בטריפולי מספר ימים לאחר שזומן לתשאול על ידי המועצה הצבאית אבו סלים. דו"ח זיהוי פלילי זיהה "חבורות רבות על הגוף, הראש, פלג הגוף העליון, הגפיים ואזור החלציים" והגיע למסקנה כי הוא "הוכה למוות". איש לא הועמד לדין על מותו.

עימותים מזוינים

עימותים לא-סדירים בין מיליציות חמושות הביאו למותם ולפציעתם של עוברי אורח ותושבים, כמו גם לוחמים. עימותים שכאלו היו נפוצים והתרחשו בקופרא בפברואר, אפריל ויוני, בסבהא במרץ, בנאפוסה/אזור ההרים המערבי ביוני, ברק א-שאט בספטמבר, ובבאני ווליד באוקטובר. לוחמי מיליציה השתמשו בכלי נשק דוגמת טילי גראד, מרגמות ומקלעים נגד מטוסים באזורי מגורים, גרמו לנפגעים ולנזק או להרס רכוש. ביוני, דווח כי מיליציות חמושות השתמשו בזרחן לבן בסגייגה למרות האיום שנשקף לתושבים.

בעקבות שבועות של מצור והתקפות חמושות של הצבא והמיליציות על באני ווליד, שהסתיימו ב-24 באוקטובר, אמרו נציגים רשמיים כי 22 איש נהרגו, אם כי מאמינים שהמספר הכולל האמיתי גבוה יותר. בין המתים היו תושבי באני ווליד שלא היו מעורבים בלחימה, בהם ילדים. לדוגמה, מוחמד מוסטפה מוחמד פאת'אללה בן ה-9 מת מפציעות רסיסים, שנגרמו כאשר ביתו הופצץ ב-10 באוקטובר. ב-30 באוקטובר, שר ההגנה דאז, אוסאמה ג'וויילי, טען כי הצבא לא שלט במצב ובהתעללויות הנרחבות שבוצעו כביכול על ידי המיליציות.

השלטונות לא נקטו בצעד כלשהו נגד הנגרים האחראים.

השלטונות לא ביצעו חקירות משמעותיות בנוגע לטענות על פשעי מלחמה והפרות חמורות של זכויות אדם, לרבות עינויים והרג לא-חוקי, שבוצעו על ידי מיליציות חמושות במהלך ולאחר העימות המזוין.

עקורים פנימיים

השלטונות לא נקטו בצעדים ממשיים על מנת לאפשר את חזרתן בטוחה לבתייהן של קהילות שלמות שנעקרו בכפייה במהלך העימות ב-2011, בהם תושבי טווארחה, משאשיה, ג'וואליש ואזורים אחרים שנתפשו כתומכי מועמר קדאפי. מיליציות חמושות זרעו הרס נוסף באזורים אלו, על מנת להפוך אותם ללא ראויים למגורים ועצרו אנשים מקהילות אלו באופן שרירותי והתעללו בהם, במיוחד באנשים מטווארחה.

● ארבעה גברים מטווארחה נעצרו בשדה התעופה טריפולי ב-6 במאי כשהגיעו בטיסה מבנגאזי. לקרוב משפחה שהתלווה אליהם נאמר, כי הם ישוחררו במהרה, אך נכון לסוף השנה הם עדיין היו עצורים ללא משפט במישראל.

דווח, כי כ-58,000 איש היו עקורים פנימיים בסוף השנה; אלפים אוכלסו במחנות בעלי משאבים עלובים בטרפולי ובנגאזי.

חסינות מעונש

השלטונות נשבעו לחקור הפרות חמורות של זכויות אדם שבוצעו תחת משטרו של מועמר קדאפי ויזמו חקירות של מספר בכירים לשעבר ונאמני קדאפי לכאורה, אך לא נקטו בצעדים כלשהם לחקירת הפרות מתמשכות על ידי מיליציות חמושות או להבאת האחראים להן לדין.

במאי, מועצת המעבר הלאומית העבירה את חוק 17 לייסוד ועדה לבירור עובדות ופיוס. לא ברור

אם תפקיד הוועדה התייחס רק לפשעים שבוצעו בידי המשטר הקודם או גם לאלו שבוצעו בידי אחרים. בסוף השנה, לא היה ידוע על חקירה שבוצעה על ידי הוועדה.

חוק 35 בנוגע לחנייה, שאושר במאי על ידי מועצת המעבר הלאומית, לא עמד בקנה אחד עם התחייבויותיה של לוב תחת החוק הבינלאומי לחקור טענות לפשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה, היעלמויות בכפייה והוצאות להורג ללא משפט, ולהעמיד לדין את המבצעים.

חוק 38 מ-2012 העניק חסינות גורפת לאנשי מיליציה על פעולות שנחשבו ככאלו שבוצעו במטרה ל"הגנה על מהפכת ה-17 בפברואר".

השלטונות לא ביצעו חקירות משמעותיות בנוגע לטענות על פשעי מלחמה והפרות חמורות של זכויות אדם, לרבות עינויים והרג לא-חוקי, שבוצעו על ידי מיליציות חמושות במהלך ולאחר העימות המזוין. לא נחשף כל ממצא רשמי בהקשר להוצאות להורג ללא משפט של מועמר קדאפי, בנו מותאסים, ומי שהיו לכאורה נאמני וחילי קדאפי אחרים לאחר לכידתם ב-2011.

שלטונות לוב סירבו למסור את סייף אל-איסלם קדאפי ועבדאללה אל-סנוסי, שהוסגרו ממאוריטניה ללוב ב-5 בספטמבר, לבית הדין הפלילי הבינלאומי (ICC) על מנת שיעמדו לדין בגין אישומים בשני סעיפים של פשעים נגד האנושות. ביוני, ארבעה אנשי צוות בית הדין הפלילי הבינלאומי נכלאו למעל שלושה שבועות על ידי מיליציות בזינתאן, לאחר שהואשמו בהפרת הביטחון הלאומי. בסוף השנה, הלשכה הקדם-משפטית של בית הדין הפלילי הבינלאומי טרם פסקה על ערעור הקבילות שהוגש על ידי ממשלת לוב ב-1 במאי, לשפוט את סייף אל-איסלם קדאפי תחת תחום השיפוט של לוב ולא של בית הדין הפלילי הבינלאומי.

חופש הביטוי

גדל משמעותית מספר גופי התקשורת וקבוצות

החברה האזרחית. מבקרי המיליציות החמושות, בהם עיתונאים לובים וזרים, עמדו בפני איומים, הפחדה, הטרדה וכליאה, מה שהוביל לצנזורה-עצמית.

מערכת המשפט

מערכת המשפט נותרה כמעט משותקת וחסרת יכולת לעבד את אלפי התיקים שנותרו פתוחים, בזמן שתחנות משטרה ובתי משפט נותרו סגורים בחלקים מהמדינה. חלק מהדיונים בנוגע לתיקים בעלי פרופיל גבוה, דוגמת זה נגד אבו זייד דורדה, ראש אגף המודיעין בסוכנות לביטחון החוץ לשעבר, החלו ונדחו, עקב חשש בנוגע לכיבוד הבטחות להליך הוגן.

תובעים, חוקרים פליליים, חברי משטרת בתי המשפט ועורכי דין המגינים על אנשים המואשמים בלחימה או בתמיכה במועמר קדאפי, עמדו בפני הפחדה, איומים ואלימות מצד מיליציות חמושות.

● באוגוסט 2012, הופיע פוסטר באזור מיסראתה, שציין את שמם של 34 עורכי דין המייצגים נאמנים לכאורה של קדאפי והוקיעם. הפוסטר האשים את עורכי הדין ב"חיפוש להשגת כסף ולהבטחת שחרורה של הפסולת [dregs] הוא כינוי נפוץ לנאמני קדאפי] על חשבון דמם של קדושים, פצועים ונעדרים". הפוסטר הוסר בעקבות הפגנות של התאגדות עורכי הדין ואחרים, אך חלק מ-34 עורכי הדין קיבלו איומים אנונימיים.

לא ננקטה כל פעולה לשינוי מערכת המשפט וליישום מנגנון בדיקה שיטתי במטרה לסלק שופטים המעורבים במשפטים לא-הוגנים, כליאה שרירותית והפרות אחרות של זכויות אדם במהלך עידן קדאפי.

עונש מוות

עונש המוות נותר בתוקף עבור מגוון רחב של פשעים. בנובמבר, לפחות חמישה אנשים נידונו למוות שלא בנוכחותם. ב-2012 לא בוצעו הוצאות להורג.

● ב-25 באוגוסט, נאביל שבאני, מנהל תחנת הטלוויזיה אל-אסמא, נחקר במשך מספר שעות על ידי ועדת הביטחון העליונה בטריפולי לגבי סיקורה של אל-אסמא את הרס אתרי הדת הסופים בטריפולי. הוא שוחרר ללא שהוגש נגדו כתב אישום.

● ב-19 ביולי, העיתונאית הפרילנסרית הבריטית, שרון וורד, נעצרה על ידי חברי מיליציה חמושים בטריפולי לאחר שצילמה במחנה האקדמיה הימית ג'נזור, שם מצאו מחסה עקורים פנימיים תושבי טווארחה. היא נעצרה מחדש ב-21 ביולי ואולצה לעזוב את המדינה ב-24 ביולי. חלק מצידה הוחרם.

ביוני, פסק בית המשפט העליון כי חוק 37 מ-2012, אשר הגדיר את "האדרת קדאפי" כעבירה פלילית והציב הגבלות מופרזות על חופש הביטוי, הוא לא-חוקתי.

בנובמבר, אישר הקונגרס הלאומי הכללי את חוק 65 להסדרת הפגנות, שהטיל הגבלות מופרזות על הזכות להתאספות לא-אלימה.

זכויות נשים

נשים המשיכו להיות מופלות בחוק ובמעשה.

שתי נשים מונו לממשלה הזמנית של עלי זידאן. 33 נשים נבחרו לקונגרס הלאומי הכללי בן ה-200 חברים, 32 מרשימות מפלגתיות ומועמדת עצמאית אחת מבאני ווליד. במהלך טקס העברת השלטון לקונגרס הלאומי הכללי ב-8 באוגוסט, מגישה הוכרחה לעזוב את הבמה כי לא לבשה רעלה.

בפברואר, הפגנות קטנות בטריפולי ובנגאזי, שקראו לשוויון וגינו הטרדה מינית ואלימות נגד

הרג לא-חוקי

עשרות גורמים ביטחוניים, בהם כאלו מממשלת קדאפי הקודמת, נורו למוות או היו יעד למטעני חבלה במזרח לוב, בייחוד בבנגאזי ודרנה, במה שנראה כהרג ממניעים פוליטיים. לא נערכו חקירות משמעותיות.

● ב-30 באוקטובר, חאלד אל-סאפי אל-עאדלי, חבר בוועדת המהפכה של קדאפי, נורה למוות בדרנה על ידי מתנקשים לא-מזוהים.

נאט"ו

לא פורסמו כל ממצאים בנוגע לנפגעים אזרחיים כתוצאה מההתקפות האוויריות של נאט"ו נגד כוחות קדאפי ב-2011. נאט"ו טענה כי נושא פיצוי הקורבנות נמצא באחריות שלטונות לוב.

ביקורי/ד"וחות אמנסטי אינטרנשיונל

● נציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בלוב בינואר/פברואר, מאי/יוני ואוגוסט/ספטמבר.

● לוב: הקורבנות הנשכחים של התקפות נאט"ו (MDE 19/003/2012)

● לוב: שלטון החוק או שלטון המיליציות? (MDE 19/012/2012)

● לוב: 10 צעדים לזכויות אדם: מניפסט זכויות האדם של אמנסטי אינטרנשיונל עבור לוב (MDE 19/017/2012)

● "אנחנו זרים, אין לנו זכויות". מצוקת הפליטים, מבקשי המקלט והמהגרים בלוב (MDE 19/020/2012)

מצד יום + חובות
החוקר מוסרי
המחוקק המשפטי
היועץ המשפטי

נשיא המדינה:
מוחמד מורסי
ראש הממשלה:
הישאם קנדיל

מצרים
הרפובליקה הערבית של מצרים

המחאות נגד השלטון הצבאי הביאו למותם של לפחות 28 מפגינים מידי כוחות הביטחון בקהיר ובסואץ. המשטרה לפיזור הפגנות והצבא השתמשו בכוח מופרז לפיזור מפגינים, שטענו לאחר מכן כי עונו או סבלו מצורות אחרות של התעללות במעצר. מחאות, לעיתים אלימות, של מתנגדי הנשיא ותומכיו התרחשו בנובמבר ובדצמבר. משפטים לא-הוגנים של בתי המשפט העליונים לביטחון המדינה (בשעת חירום) נמשכו וכוחות הביטחון המשיכו לפעול מעל לחוק. הנשיא לשעבר, חוסני מובארכ, ושר הפנים לשעבר נידונו למאסר עולם בעוון הרג מפגינים במהלך ההתקוממות של 2011; רבים מהחשודים האחרים זוכו. אף אחד מחברי המועצה העליונה של הכוחות המזוינים לא הועמד לדין על הפרות שבוצעו בתקופת שלטונה. הנשיא מוחמד מורסי הקים ועדה לחקירת הפרות שבוצעו בין ינואר 2011 ליוני 2012. הוא העניק חנינות למספר אזרחים שנשפטו בבתי דין צבאיים וכן חנינה כללית על עבירות שביצעו מפגינים במהלך ההפגנות נגד השלטון הצבאי. האפליה נגד בני מיעוטים דתיים נמשכה בעינה. עיתונאים ופעילים הועמדו לדין על "העלבת הנשיא" וחילול הקודש. נשים סבלו מאפליה בחוק ובמעשה, כמו גם מהטרדות מיניות בהיקף נרחב. אלפי משפחות המשיכו להתגורר ב"אזורים לא בטוחים" ביישובים לא-רשמיים (שכונות עוני), בעוד שאלפים נוספים היו נתונים לאיום של פינוי בכפייה. דווח, כי מהגרים נורו למוות על ידי כוחות הביטחון כשניסו לחצות את הגבול לישראל או נוצלו לרעה על ידי סוחרים בבני אדם בחצי האי סיני. לפחות 91 איש נידונו למוות. לא ידוע האם בוצעו הוצאות להורג.

רקע

מנוגדות לחוקה. ב-17 ביוני, ימים ספורים לפני שנודעו תוצאות הבחירות לנשיאות, הרחיבה המועצה במידה רבה את סמכויותיה והגבילה את אלו של הממשל הנכנס. ב-12 באוגוסט, הודיע הנשיא הנבחר מורסי כי ביטל את הסמכויות החדשות של המועצה וכי ראש המועצה מוחמד טנטאווי עומד לפרוש. ההודעה באה בעקבות תקיפה של קבוצה חמושה בסיני בה נהרגו 16 חיילים. בתגובה לתקיפה, הטילו השלטונות סנקציות ביטחוניות באזור.

לא יושמה אף רפורמה פוליטית או משפטית במטרה לשים קץ לעינויים תחת שלטון המועצה העליונה של הכוחות המזוינים או ממשל הנשיא מורסי.

ב-22 בנובמבר, הוציא הנשיא מורסי צו ולפיו בתי המשפט יהיו מנועים מערעור על החלטותיו או מקבלת תביעה משפטית כלשהי נגד האסיפה המכוננת. הנשיא מורסי גם הוציא חוק חדש

פרלמנט נבחר חדש התכנס לראשונה ב-23 בינואר. במרץ, מינה הפרלמנט אסיפה מכוננת בת 100 חברים לניסוח חוקתה החדשה של מצרים. האסיפה המכוננת נשלטה בידי מפלגות איסלאמיות וביקורת נמתחה על העובדה שכללה רק שש נשים וששה נוצרים קופטים. האסיפה המכוננת הושעתה על ידי בית דין מנהלי ב-10 באפריל לאחר עתירה משפטית. במאי, עם תום מצב החירום בן 31 השנים, ניסו השלטונות לשמר בידיהם כמה סמכויות חריגות; ב-13 ביוני, הסמך משרד המשפטים קציני צבא ומודיעין לבצע מעצרים, אך בית דין מנהלי ביטל עד מהרה את המהלך. ביוני, מינה הפרלמנט אסיפה מכוננת חדשה, שנתקלה בעתירות חדשות והוחרמה יותר ויותר על ידי מפלגות האופוזיציה, החברה האזרחית והכנסייה הנוצרית הקופטית. ב-16 ביוני, פירקה המועצה העליונה של הכוחות המזוינים את הפרלמנט, בעקבות פסיקה של בית המשפט החוקתי העליון ולפיה הבחירות היו

ודכאני ל"הגנת המהפכה", החליף את התובע הראשי והורה על חקירות ותביעות חדשות במקרי מוות של מפגינים. האסיפה המכוננת השלימה את ניסוח טיוטת החוקה ב-30 בנובמבר.

ביולי ובאוגוסט, חנן הנשיא מורסי כ-700 איש ובאוקטובר הורה על חנינה כללית לעבירות שבוצעו כחלק מ"התמיכה במהפכה" בשנים 2011 ו-2012.

הצו וטיוטת החוקה עוררו הפגנות מחאה כלל-ארציות, כמו גם שביתת שופטים, וכן תקריות אלימות בין תומכי הנשיא למתנגדיו. ב-5-6 בדצמבר נהרגו לפחות עשרה איש בהתנגשויות מחוץ לארמון הנשיאות בקהיר. בתגובה לאי-השקט, ביטל הנשיא מורסי באופן חלקי את הצו מה-8 בדצמבר. בהמשך, נכנסה לתוקפה החוקה החדשה לאחר שאושרה במשאל עם בסוף דצמבר.

עינויים וצורות התעללות אחרות

לא יושמה אף רפורמה פוליטית או משפטית במטרה לשים קץ לעינויים תחת שלטון המועצה העליונה של הכוחות המזוינים או ממשל הנשיא מורסי. מועצת העם דנה בהחמרת העונשים על עינויים, אך לא הנהיגה עונשים כאלו לפני פירוקה. עינויים וצורות התעללות אחרות נמשכו וכוחות הביטחון פעלו תוך חסינות מעונש. עמותה אחת תיעדה 88 מקרי עינויים או צורות התעללות אחרות על ידי המשטרה במהלך 100 הימים הראשונים לשלטונו של הנשיא מורסי. מפגינים שנעצרו בידי המשטרה לפיזור הפגנות או הצבא סבלו ממכות קשות ושוקים חשמליים במהלך מעצרם, בין היתר בכלא טורה שמדרום לקהיר, שם סבלו העצירים גם מצפיפות-יתר, ביגוד לא-מספק והיעדר טיפול רפואי. מספר מפגינים סיפרו, כי נחטפו והובלו לאתרים לא-ידועים, שם סבלו משוקים חשמליים והתעללות מינית, על מנת שימסרו מידע על מעורבותם בהפגנות.

● ג'ורג' ראמזי נאח'לה נעצר בקהיר ב-6 בפברואר. לדבריו, שוטרים לפיזור הפגנות קשרו את ידיו ורגליו אל אחוריו של רכב משוריין וגררו אותו לאט לאורך הכביש בזמן שאחרים היכו אותו באלות. הוא הוכה שוב במשרד הפנים, שם גם קיבל מכות חשמל. זרועו השבורה לא טופלה והוא נאלץ לשבת בשפיפה ביחד עם 13 עצירים אחרים במשך מספר שעות. בכלא טוטה הוא הוכה בכבלי חשמל והותקף מילולית. בעקבות שביתת רעב בת שלושה ימים, הוא שוחרר ב-25 במרץ.

● עבד-אל-חלים קַנַש נעצר בידי חיילים ב-4 במאי במהלך הפגנה בכיכר עבאסייה שבקהיר. לדבריו, החיילים היכו אותו קשות במוטות באורך שני מטר ובאלות חשמליות, ולאחר מכן הסיעו אותו ביחד עם 40 איש אחרים לאזור הצבאי S28 בקהיר. הוא הובא בפני תובעים צבאיים ולאחר מכן הועבר לכלא טורה, שם הוכה עם הגעתו בצינורות ובמקלות. הוא שוחרר חמישה ימים לאחר מכן.

משפטים לא-הוגנים

החוקה החדשה התירה העמדתם לדין של אזרחים בבתי דין צבאיים, שהם לא-הוגנים מעצם הווייתם. באפריל 2012, תיקנה מועצת העם את חוק המשפט הצבאי ושללה מהנשיא את סמכותו להעביר אזרחים למשפט צבאי. עם זאת, היא הותירה על כנם סעיפים המסמיכים בתי משפט צבאיים להעמיד אזרחים למשפט. ביולי, מינה הנשיא מורסי ועדה לבדיקת מקרים של אזרחים שנשפטו בבתי דין צבאיים, כמו גם אחרים שהוחזקו בידי משרד הפנים וכן "מהפכנים" שנכלאו בהליך משפטי רגיל. ביולי ואוגוסט, חנן הנשיא מורסי כ-700 איש על סמך המלצות הוועדה ובאוקטובר הורה על חנינה כללית לעבירות שבוצעו כחלק מ"התמיכה במהפכה" בשנים 2011 ו-2012. עם זאת, הצו לא הבטיח משפט הוגן לכ-1,100 אזרחים שנשלחו לכלא על ידי בתי דין צבאיים בעוון עבירות פליליות אחרות.

למרות שמצב החירום הסתיים בסוף מאי, כמה תיקים הובאו עדיין לשיפוטם של בתי דין לשעת חירום, לרבות מקרים של עבירות הקשורות לטרור, מחאות ואלימות קהילתית.

● ב-4 במאי עצר הצבא את מחמוד מוחמד אמין ביחד עם כ-300 מפגינים אחרים שמחו בכיכר עבאסייה, קהיר, נגד השלטון הצבאי. הם הועברו לידי התביעה הצבאית, בגין עבירות כגון "תקיפת אנשי צבא" ו"הפרת הסדר הציבורי". ב-20 במאי פתחו מחמוד מוחמד אמין ועצירים אחרים בשביתת רעב במחאה נגד העמדתם לדין בבתי דין צבאיים. הוא שוחרר ב-19 ביוני עד למשפטו, אך ההאשמות נגדו בוטלו בכפוף לחנינה הנשיאותית באוקטובר.

שימוש מופרז בכוח

הפגנות המחאה בתחילת 2012 הופנו בעיקר נגד השלטון הצבאי. בעקבות היבחרו של הנשיא מורסי, נערכו הפגנות הן בידי תומכיו והן בידי מתנגדיו. נוכחותם של כוחות הביטחון כמעט שלא הייתה מורגשת, במיוחד במהלך ההפגנות הגדולות בכיכר תחריר, אך בכמה מקרים הם התנגשו עם המפגינים. לא בוצעה רפורמה כלשהי במשטרה והשלטונות השתמשו בשיטות שהזכירו את עידן מובארכ, לרבות שימוש בכוח מופרז של כוחות הביטחון נגד המפגינים. המשטרה לפיזור הפגנות השתמשה בכוח מופרז שלא לצורך, כולל בנשק חם וגז מדמיע מתוצרת ארה"ב.

● כוחות הביטחון השתמשו בכוח קטלני ללא אזהרה מוקדמת על מנת לפזר מפגינים והרגו 16 מפגינים בקהיר ובסואץ בין ה-2 ל-6 בפברואר. ההפגנות פרצו בתגובה להרג כ-70 מאוהדי קבוצת הכדורגל אל-אהלי על ידי גברים בלבוש אזרחי במהלך משחק בפורט סעיד, לעיני כוחות הביטחון שלא מנעו את האלימות.

● בין ה-28 באפריל ל-4 במאי נהרגו לפחות 12 איש על ידי גברים בלבוש אזרחי במהלך שביתת-שבת בכיכר עבאסייה בקהיר, במחאה

על הליך הבחירות לנשיאות. כוחות הביטחון לא התערבו, מה שמרמז על כך שהגברים פעלו בהוראת הצבא או בהסכמתו.

● ב-20 בנובמבר, דווח על מותו של מפגין קטין בשם ג'אבר סלאח ג'אבר מירי כוחות הביטחון בסמוך למשרד הפנים בקהיר.

לא בוצעה רפורמה כלשהי במשטרה והשלטונות השתמשו בשיטות שהזכירו את עידן מובארכ, לרבות שימוש בכוח מופרז של כוחות הביטחון נגד המפגינים. המשטרה לפיזור הפגנות השתמשה בכוח מופרז שלא לצורך, כולל בנשק חם וגז מדמיע מתוצרת ארה"ב.

חסינות מעונש

ביוני, בצעד היסטורי למאבק בחסינות מעונש, נמצאו הנשיא לשעבר מובארכ ושר הפנים לשעבר, חביב אל-עדלי, אחראים למותם ולפציעתם של מפגינים במהלך ההתקוממות של 2011 ונידונו למאסר עולם. יחד עם זאת, זוכו ששה בכירים בכוחות הביטחון. התביעה טענה כי היעדר הראיות נגדם נבע מחוסר שיתוף פעולה מצד המודיעין הכללי ומשרד הפנים.

רוב השוטרים, שהועמדו לדין בקשר להרג מפגינים במהלך ההתקוממות של 2011, זוכו. בתי המשפט פסקו לרוב, כי המשטרה השתמשה בכוח קטלני מוצדק, או כי הראיות אינן מספקות. מאות קורבנות ההתקוממות ובני משפחותיהם עדיין לא זכו לצדק ואמת.

באוקטובר, זוכו כל הנאשמים במשפט "קרב הגמלים" שעסק בהתנגשויות בין תומכי מובארכ ומתנגדיו בכיכר תחריר בפברואר 2011. בעקבות זאת, טענו גורמים בתביעה הכללית כי התיק ייפתח מחדש.

אף איש צבא לא הועמד לדין בקשר למעשי הרג או עינויים במהלך ההפגנות ברחוב מוחמד מחמוד ומול משרדי הקבינט בנובמבר ובדצמבר

2011. תחת זאת, שופטים-חוקרים אזרחיים העמידו לדין את המפגינים בעוון מעשי אלימות לכאורה. הנאשמים שהשתתפו בהפגנות ברחוב מוחמד מחמוד קיבלו חנינה, אך המשפט בנוגע להפגנות מול משרדי הקבינט נמשך. רק שוטר אחד מהמשטרה לפיזור הגנות הועמד לדין בעוון הפרות שביצע במהלך ההפגנות ברחוב מוחמד מחמוד. נכון לסוף השנה, משפטו נמשך.

ביוני, בצעד היסטורי למאבק בחסינות מעונש, נמצאו הנשיא לשעבר מובארכ ושר הפנים לשעבר, חביב אל-עדלי, אחראים למותם ולפציעתם של מפגינים במהלך ההתקוממות של 2011 ונידונו למאסר עולם. יחד עם זאת, זוכו ששה בכירים בכוחות הביטחון.

בספטמבר, דן בית דין צבאי שני חיילים לשנתיים מאסר כל אחד וחייל שלישי לשלוש שנות מאסר, בעוון "הרג בשוגג", לאחר שדרסו באמצעות רכב משוריין 14 מפגינים קופטים באוקטובר 2011 במאסברו, קהיר. חקירות של שופטים-אזרחיים במקרי מותם של 13 אחרים לא הובילו לזיהוי האחראים למותם. איש מחברי המועצה העליונה של הכוחות המזוינים לא הועמד לדין על הרג מפגינים במהלך שלטונם בן 17 החודשים.

ביולי, הקים הנשיא מורסי ועדת בדיקה, שהורכבה מפקידי מדינה, פעילי חברה אזרחית ונציגי משפחות הקורבנות, לזיהוי האחראים למותם ופציעתם של מפגינים במהלך ההתקוממות של 2011 ושלטון המועצה העליונה.

לא ננקטו צעדים כלשהם כדי לאפשר צדק, אמת או פיצוי לקורבנות הפרות החמורות של זכויות אדם, לרבות עינויים, שבוצעו במהלך 30 שנות שלטונו של מובארכ.

חופש הביטוי וההתאגדות

במהלך השנה התנהלו חקירות והוגשו כתבי אישום פליליים בעוון חילול הקודש והעלבת

פקידי ציבור. סעיפים חדשים בחוקה הגבילו את חופש הביטוי ואסרו העלבת בני אדם או נביאי דת. הצעות חוק הגבילו את חופש ההתאגדות והטילו כללי דיכוי על רישום עמותות ומימוןן בכסף זר.

● אסיר המצפון, הבלוגר מייקל נביל סנד, שוחרר ב-24 בינואר כחלק מחנינה רחבה יותר של המועצה העליונה של הכוחות המזוינים. הוא נאסר באפריל 2011 לאחר משפט לא-הוגן בבית דין צבאי בעוון מתיחת ביקורת על הצבא והתנגדות לשירות צבאי.

● באוגוסט, הועמד לדין עורך העיתון אל-דוסתור, אסלאם עפיפי, בעוון פרסום מידע כוזב ה"מעליב את הנשיא". נכון לסוף השנה, המשפט טרם הסתיים.

● באוקטובר, מנחה הטלוויזיה תאופיק עוכאשה נקנס ונידון לארבעה חודשי מאסר בעוון "העלבת הנשיא". הוא עודנו חופשי וממתין לדין בערעורו.

● אסיר המצפון אלבר סאבר עייד נעצר ב-13 בספטמבר, לאחר שאנשים שצרו על ביתו האשימו אותו בקידום הסרט השנוי במחלוקת *תמימות המוסלמים*. בדצמבר, הוא נדון לשלוש שנות מאסר בעוון "ביזוי הדת" על סמך סרטונים וטקסטים שהעלה לרשת, אך שוחרר בערבות עד לדין בערעורו.

● בפברואר, נפתח משפטם של 43 מעובדי חמישה ארגונים בינלאומיים, בעוון קבלת מימון זר ללא אישור הממשלה ופעילות לא-חוקית לכאורה. רובם נשפטו בהעדרם והמשפט נמשך נכון לסוף השנה.

זכויות נשים

החוקה החדשה אסרה על אפליה בין אזרחי מצרים, אך לא אסרה מפורשות על אפליית נשים והתייחסה תחת זאת לחובותיהן כעקרות בית. נשים נדחקו לשוליים במוסדות הפוליטיים החדשים. בטרם פוזרה, רק 12 מתוך 508 חברי

לעתים להתנגשויות אלימות. במקרים כאלו, כוחות הביטחון לא הגנו כיאות על הקופטים מפני התקיפות.

סעיפים חדשים בחוקה הגבילו את חופש הביטוי ואסרו העלבת בני אדם או נביאי דת. הצעות חוק הגבילו את חופש ההתאגדות והטילו כללי דיכוי על רישום עמותות ומימוןן בכסף זר.

● בסוף ינואר, שלוש משפחות קופטיות מהכפר שרבאט, שבאלכסנדריה, פונו בכפייה מבתיהן על ידי מוסלמים שחשדו בגבר קופטי, כי הוא מחזיק בתמונות "לא-צנועות" של נשים מוסלמיות. המונים תקפו בתים ועסקים של קופטים. ב"מפגשי סולחה" כפריים הוחלט שהגבר הקופטי ומשפחתו הרחבה, כמו גם חמש משפחות קופטיות שכנות, יעזבו את הכפר ומיטלטליהן יימכרו מטעמן. המשטרה לא התערבה על מנת להגן על הקופטים מפני התקיפות או הפינוי בכפייה. בעקבות ביקור משלחת פרלמנטרית, הותר רק לחמש המשפחות הקופטיות, שלא היו קשורות לסכסוך המקורי, לשוב.

הזכות לדיור הולם – פינוי בכפייה

החוקה אמנם אישרה את הזכות לדיור הולם, אך לא אסרה מפורשות על פינויים בכפייה. מכיוון שכך, עדיין אין בחוק ובמדיניות המצרית ערבויות כלשהן כנגד פינוי בכפייה.

המרכז הממשלתי לפיתוח יישובים לא-רשמיים (ISDF) העריך, כי כ-11,500 בתים, רובם בקהיר, ממוקמים ב"אזורים לא-בטוחים" ומהווים סכנה מיידית לחיי היושבים בהם, דבר המחייב פינוי מידי. המרכז גם ייעד לפינוי 120,000 בתים נוספים ב"אזורים לא-בטוחים" עד 2017. על פי דיווחים, המרכז בחן את האפשרויות לשדרוג שכונות העוני ומתן בתים חלופיים בסמוך לקיימים.

מועצת העם היו נשים. רק שבע נשים נכללו באסיפה המכוננת השנייה. הנשים הודרו במידה רבה מהקבינט המצרי, שמונה על ידי הנשיא מורסי, ואף אישה לא מונתה כמושלת. נשים גם סבלו מהדרה ברשות השופטת. לא הייתה התייחסות לחוקים ושיטות עבודה מפלים בתחומי נישואין, גירושין, ירושה ומשמורת על הילדים.

דוות, כי מספר נשים הוטרו או הותקפו מינית במהלך הפגנות ההמונים, בין היתר בכיכר תחריר. ביוני, משתתפות בצעדה נגד הטרדות מיניות הוטרו והותקפו מינית בידי גברים. בספטמבר, גבר ירה למוות באישה ברחוב אסיוט, ככל הנראה לאחר שהתנגדה להטרדותיו המיניות. לאחר חופשת חג הקורבן באוקטובר הודיעו השלטונות, כי קיבלו למעלה מ-1,000 תלונות על הטרדות מיניות. איש מאנשי כוחות הביטחון לא הועמד לדין על אלימות מינית או מגדרית נגד עצירות במהלך ההפגנות נגד המועצה העליונה של הכוחות המזוינים ב-2011.

● במרץ, זיכה בית דין צבאי רופא צבאי שנחשד בכפיית "בדיקות בתולין" על מפגנות.

אפליה

החוקה החדשה לא אסרה מפורשות על אפליה גזעית, העלולה לפגוע בבני מיעוטים כגון הנובים. החוקה הבטיחה את חופש הדת, אך הגבילה אותו לדתות המוכרות רשמית כ"שמימיות", באופן שחושף את הבהאים והמוסלמים השיעים לאפליה אפשרית. החוקה כללה חוקי מעמד אישי נפרדים לנוצרים ויהודים, כמו גם את הזכות לניהול ענייני הדת וההנהגה הדתית, אך לא עבור מיעוטים דתיים אחרים.

החוק המצרי היקשה על נוצרים קופטים לבנות או לתקן כנסיות, כיוון שהוא חייב אישורים רשמיים שקשה להשיגם. חלק מהעבודות לבניית כנסיות שובשו בידי מוסלמים שכנים, דבר שגרם

● ברוטליות לאל עונש וללא בדיקה: חסינות מעונש על הרג ועינוי מפגינים שביצע צבא מצרים (MDE 12/017/2012)

● סוכנים של דיכוי: משטרת מצרים והטיעון לרפורמה (MDE 12/029/2012)

● מצרים: הנשיא החדש חייב להשיב את שלטון החוק על כנו ולמשול למען כולם (PRE 01/316/2012)

● החוקה החדשה של מצרים מגבילה חירויות היסוד ומתעלמת מזכויות נשים (PRE 01/590/2012)

בכירים במשרד השיכון אמרו, כי תכנית "קהיר 2050" נבחנה מחדש וחלק מהפרויקטים שהיו מצריכים פינוי המוני בוטלו. גובשה תכנית מתאר עירונית חדשה, "מצרים 2052", אך הדבר נעשה ללא התייעצות עם תושבי היישובים הלא-רשמיים.

● באוגוסט, התנגשה המשטרה עם תושבי השכונה הלא-רשמית רמלת בולאק במרכז קהיר, לאחר ששוטר הרג על פי החשד את אחד התושבים. לאחר מכן, פשטה המשטרה על שכונת העוני מספר פעמים, עצרה גברים ואילצה רבים מהגברים תושבי המקום להימלט מהאזור. התושבים טענו, כי המשטרה איימה להמשיך בצעדי הפחדה כאלה עד שיפנו את האזור. שכונת רמלת בולאק מיועדת להריסה.

פליטים ומהגרים

כוחות הביטחון המצריים המשיכו לירות במהגרים, פליטים ומבקשי מקלט שביקשו לחצות את גבולה של מצרים עם ישראל והרגו לפחות שמונה אנשים. לפי דיווחים, סוחרים בבני אדם סחטו והתעללו בפליטים, מבקשי מקלט ומהגרים שחצו את חצי האי סיני בדרכם לישראל.

עונש מוות

לפחות 91 איש נידונו למוות, בין היתר לאחר משפטים לא-הוגנים בבתי דין לשעת חירום. לא ידוע האם בוצעו להורג.

● בספטמבר, גזר בית דין לשעת חירום על 14 איש עונש מוות, לרבות שמונה בהיעדרם, בעוון תקיפה שגרמה למותם של ששה אנשים. הם הורשעו גם בהשתייכות לארגון ג'יהאדיסטי.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

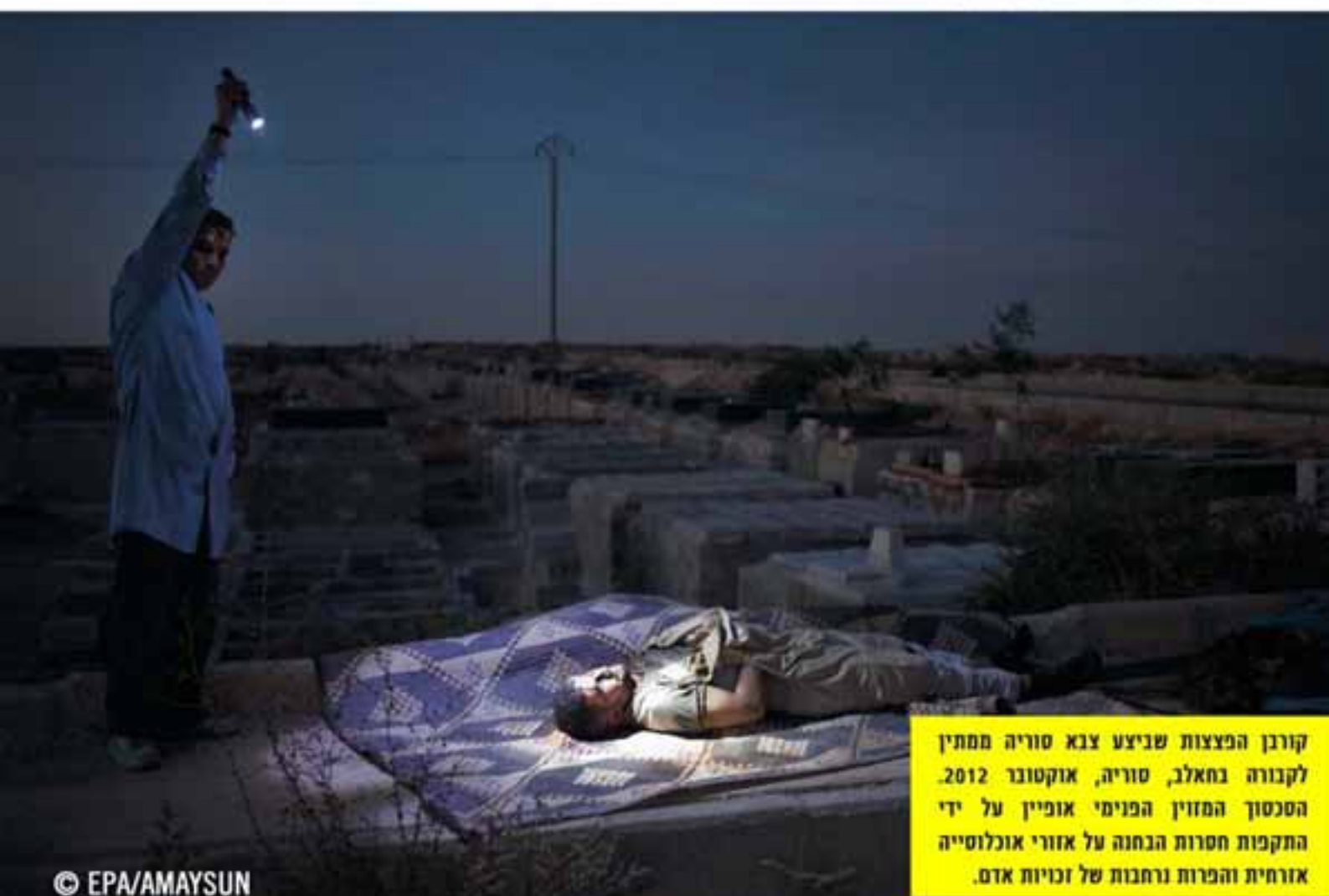
אנציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו במצרים מספר פעמים ב-2012 לצורך תחקירים.

סוריה
הפובליקה הערבית של סוריה
הפובליקה הערבית של סוריה
הפובליקה הערבית של סוריה

נשיא המדינה:
בשאר אל-אסד
ראש הממשלה:
נוואל אל-חאלקי
מבית ביטחון בסומחה, אזורי אסד של 2012
הכרזת מדינה, אזורי אסד של 2012

סוריה
הפובליקה הערבית של סוריה

הסכסוך המזוין הפנימי בין כוחות המשטר ומתנגדיו, הכוללים את צבא סוריה החופשית (FSA) וקבוצות אופוזיציה חמושות אחרות, התאפיין בהפרות חמורות של זכויות אדם, פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות. כוחות המשטר, שהיו אחראים לרובן הגדול של ההפרות, ביצעו התקפות חסרות הבחנה נגד אזורים מיושבים באמצעות מטוסים, פגזי ארטילריה, פצצות מרגמה, נשק תבערה ופצצות מצרר. ביחד עם מיליציות מסייעות, הם עצרו אלפי אנשים, לרבות ילדים, שרבים מהם הועלמו בכפייה. עינויים וצורות אחרות של התעללות כלפי עצירים היו דבר שבשגרה; דווח, כי לפחות 550 איש מתו במעצר, רבים מהם לאחר שעונו. אחרים הוצאו להורג ללא משפט. צלפי כוחות הביטחון המשיכו לירות במפגינים לא-אלימים נגד המשטר ובאנשים שהשתתפו בהלוויות. עובדי בריאות שטיפלו בפצועים הותקפו אך הם במתכוון. אחראים להפרות חמורות של זכויות אדם בהווה ובעבר נהנו מחסינות מעונש. ארגונים חמושים הנלחמים נגד המשטר ביצעו גם הם הפרות חמורות של זכויות אדם, לרבות פשעי מלחמה. הם עינו חיילים ולוחמי מיליציות ו/או הוציאו אותם להורג מיד לאחר שנפלו בשבי, וכן ביצעו הפצצות חסרות הבחנה בהן נהרגו או נפצעו אזרחים. מאות אלפים נאלצו לברוח מבתיהם; האו"ם מעריך, כי למעלה משני מיליון איש נעקרו פנימית וחיים בתנאי מצוקה קשה בתוך גבולות סוריה, וכי מאז תחילת הסכסוך קרוב ל-600,000 איש נמלטו כפליטים למדינות שכנות, שגם בהן תנאי המחיה קשים במקרים רבים. לא ניתן היה לאשר האם הוטלו עונשי מוות או אם בוצעו הוצאות להורג.

קורבן הפצצות שביצע צבא סוריה ממתין לקבורה בחאלב, סוריה, אוקטובר 2012. הסכסוך המזוין הפנימי אופיין על ידי התקפות חסרות הבחנה על אזורי אוכלוסייה אזרחית והפרות נרחבות של זכויות אדם.

למעצר והעמדה לא-הוגנת לדין של פעילים פוליטיים ואחרים בעוון אישומים עמומים של ביצוע "מעשי טרור" בפני בית דין חדש למאבק בטרור, שהחל לפעול בספטמבר.

ב-18 ביולי אירע פיגוע בדמשק עליו נטל אחריות צבא סוריה החופשית; בפיגוע נהרגו שר ההגנה וסגנו, עוזר סגן הנשיא וראש המועצה לביטחון לאומי. יומיים לאחר מכן, פתחו קבוצות אופוזיציה חמושות במתקפה שהרחיבה את הסכסוך המזוין לחאלב, דמשק ומקומות אחרים.

בספטמבר, האריכה מועצת האו"ם לזכויות אדם את תוקף המנדט של ועדת חקירה בינלאומית עצמאית שהוקמה ב-2011. הוועדה דיווחה בפברואר ובאוגוסט, כי כוחות המשטר ביצעו פשעים נגד האנושות, פשעי מלחמה והפרות חמורות של זכויות אדם, בעוד שפשעי מלחמה שביצעו כוחות האופוזיציה החמושים לא השתוו ב"חומרתם, תדירותם והיקפם" לאלו שביצעו כוחות המשטר.

השלטונות המשיכו למנוע את כניסתן לסוריה של המועצה לזכויות האדם ושל ועדת החקירה. הם גם הגבילו את כניסתם של כלי תקשורת בינלאומיים וארגונים עצמאיים בינלאומיים לזכויות אדם, אם כי נציגיהם הצליחו להיכנס לאזורים מסוימים, לרבות מספר אזורים שבשליטת כוחות אופוזיציה חמושים.

בינואר ובאוקטובר הכריז המשטר על חנינות כלליות, אך לא היה ברור כמה מאלו שנעצרו באופן שרירותי אכן שוחררו.

בנובמבר, התאחדו קבוצות אופוזיציה שונות במסגרת "הקואליציה הלאומית של כוחות ההתנגדות והמהפכה בסוריה", ובהמשך זו זכתה בהכרה בינלאומית גוברת כנציגה הלגיטימית הבלעדית של העם הסורי.

ארה"ב והליגה הערבית המשיכו להטיל סנקציות על סוריה ובמקביל קראו שוב ושוב לנשיא אסד

הסכסוך המזוין הפנימי התנהל בחלקים נרחבים מסוריה וגרם לאלפי נפגעים בקרב האוכלוסייה האזרחית. התקפות אוויריות חסרות הבחנה, התקפות ארטילריה ומרגמות, הפצצות, הוצאות להורג ללא משפט ועל המקום, איומים, חטיפות ולקיחת בני ערובה הפכו לתופעות נפוצות.

בינואר, השעתה הליגה הערבית את פעילות משלחתה למעקב אחר יישום התחייבויות המשטר הסורי להסיג את הכוחות החמושים מהערים, לשים קץ לאלימות ולשחרר אסירים. בדומה לכך, משלחת הפקחים של האו"ם בסוריה, שהוקמה באפריל במטרה לעקוב אחר ולסייע ביישום תכניתו של קופי ענאן, השליח המיוחד המשותף של האו"ם והליגה הערבית, חדלה לפעול ב-19 באוגוסט, כשמעשי האלימות נמשכו. הפדרציה הרוסית וסין הטילו פעמיים וטו על החלטות של מועצת הביטחון של האו"ם, שנועדו להתמודד עם המצב בסוריה. באוגוסט, החליף הדיפלומט האלג'יראי הוותיק לחדאר בראהימי את קופי ענאן, אך עד סוף השנה לא עלה בידיו להשיג התקדמות כלשהי לקראת פתרון פוליטי מוסכם לסכסוך.

בנוסף להטלה חופשית של פצצות לא-מונחות ממטוסים, ירו כוחות הביטחון מרגמות, ארטילריה, נשק תבערה וטילים בשכונות מגורים. הם השתמשו גם בנשק האסור עפ"י החוק הבינלאומי, לרבות מוקשים נגד אדם ופצצות מצרר, וכן בזזו, הרסו ושרפו באופן שיטתי רכוש ולעתים גם גופות.

בפברואר, קיים המשטר משאל עם על חוקה חדשה, ששמה קץ למונופול השלטוני הממושך של מפלגת הבעת', אך לא נתנה מענה לדרישות האופוזיציה לרפורמות פוליטיות מקיפות. הבחירות לפרלמנט התקיימו 90 יום לאחר מכן.

המשטר המשיך לייחס מקרים רבים של הרג מפגינים ל"כנופיות חמושות" עלומות והעביר חוק חדש למאבק בטרור ביולי. חוק זה שימש

לפרוש מתפקידו. האיחוד האירופי הרחיב את הסנקציות הממוקדות שלו נגד גורמים במשטר הסורי.

פשעים תחת החוק הבינלאומי

כוחות המשטר והמיליציות המסייעות להם ביצעו פשעי מלחמה בעת שהשתוללו בערים, עיירות וכפרים שנחשבו למעוזי ההתנגדות באזורים שונים בסוריה, לרבות חומס, אַן־ליב, חאמה, דמשק וחאלב. הם ביצעו התקפות חסרות הבחנה בהן נהרגו או נפצעו אלפי אזרחים. רבים ממקרי המוות נבעו מהשימוש הפסול שעשה המשטר בכלי נשק לא-מדויקים, המיועדים לשדה הקרב, באזורי מגורים אזרחיים המאוכלסים בצפיפות. בנוסף להטלה חופשית של פצצות לא-מונחות ממטוסים, ירו כוחות הביטחון מרגמות, ארטילריה, נשק תבערה וטילים בשכונות מגורים. הם השתמשו גם בנשק האסור עפ"י החוק הבינלאומי, לרבות מוקשים נגד אדם ופצצות מצרר, וכן בזזו, הרסו ושרפו באופן שיטתי רכוש ולעתים גם גופות.

● ביולי, חסן וריאן אל-באחרי, בני 11 ו-8 בהתאמה, אמם סאלחה ואביהם נאסאן נהרגו ביחד עם שניים משכניהם כשניתם במעראת א-נועמן נפגע מפגז מרגמה שנורה על ידי כוחות המשטר.

● 21 אזרחים נהרגו ורבים נוספים נפצעו כשמטוסי חיל האוויר פגעו בשוק בכפר אַן־ב-28 באוגוסט. בין ההרוגים היו פתיחה פארס עלי א-שייח', אמא לתשעה, והנערים מוחמד וג'ומעה א-סווייד.

הפרות שבוצעו על ידי קבוצות אופוזיציה חמושות

קבוצות חמושות שלחמו נגד כוחות המשטר, לרבות מספר קבוצות הקשורות לצבא סוריה החופשית, ביצעו הפרות חמורות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי המגיעות לכדי פשעי מלחמה. הקורבנות היו ברובם ידועים או חשודים

כחיילים או אנשי מיליציה בשירות המשטר, שעונו או הוצאו להורג במזורז לאחר תפיסתם או לאחר שנערכו להם "משפטים" בבתי דין מאולתרים ולא-הוגנים. הקבוצות החמושות גם תקפו באופן ממוקד עיתונאים שעבדו בכלי תקשורת פרו-ממשלתיים וכן משפחות של חשודים בהשתייכות למיליציות של המשטר. קבוצות חמושות איימו על אזרחים וחטפו אותם, לעיתים דרשו כופר תמורת שחרורם, ובחלק מהמקרים החזיקו אנשים כבני ערובה, לרבות חיילים ואזרחי לבנון ואירן שנפלו לידיהם בקרב. הם ביצעו פיגועי התאבדות והתקפות אחרות, ולעתים ירו בכלי נשק לא-מדויקים, כגון ארטילריה ומרגמות, בשכונות מאוכלסות בצפיפות וכן השתמשו בנשק חסר-הבחנה מעצם הגדרתו, כגון מוקשים נגד אדם, והכינו או אחסנו תחמושת וחומרי נפץ בבנייני מגורים, תוך סיכון היושבים בהם. נעשה שימוש בילדים לצרכים צבאיים, לרוב בתפקידי סיוע ולא לחימה. עד סוף השנה, דווח על נטייה גוברת של קבוצות האופוזיציה החמושות לאיים על קהילות מיעוטים שנחשבו לתומכות משטר אסד ולתקוף אותן.

קבוצות חמושות שלחמו נגד כוחות המשטר, לרבות מספר קבוצות הקשורות לצבא סוריה החופשית, ביצעו הפרות חמורות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי המגיעות לכדי פשעי מלחמה.

● נכון לסוף השנה, טרם שוחררו תשעה מתוך 11 המוסלמים השיעים הלבנונים, שנלקחו כבני ערובה על ידי הארגון החמוש "חטיבת הסער הצפוני" בעת שנסעו מאירן ללבנון ב-22 במאי.

● ב-31 ביולי, לאחר קרבות עזים, תפסה הקבוצה החמושה "חטיבת האיחוד" 14 מבני שבט אל-בַּרִי המוסלמי הסוני הפרו-ממשלתי. בסרטון וידאו ניתן היה לראות כיצד עונו בני הערובה עד שלפחות שלושה מהם, לרבות מנהיג השבט, עלי זיין אל-עבדין אל-ברי, נורו למוות. דובר צבא

סוריה החופשית נינה את ההרג והודיע על פתיחת חקירה. לא ידוע על חקירה שהתנהלה.

כוחות המשטר והמיליציות שלצדם השתמשו דרך קבע בכוח קטלני ומופרז על מנת לדכא הפגנות לא-אלימות שקראו להפלת המשטר.

חופש הביטוי - התקפות על עיתונאים

כל הצדדים תקפו עיתונאים במתכוון; כוחות המשטר גם תקפו אזרחים-עיתונאים. לפחות 11 נהרגו במתקפות שכוונו ככל הנראה במיוחד נגד עיתונאים, בעוד שאחרים נעצרו או נלקחו כבני ערובה. עיתונאים אחרים נהרגו כתוצאה מהפגזות חסרות הבחנה או חילופי אש.

● ב-22 בפברואר, נהרגו העיתונאית האמריקאית מארי קולווין והצלם הצרפתי רמי אושליק, כשכוחות המשטר הפגזו בניין בחומס. עיתונאים ששרדו טענו, כי הבניין הותקף במתכוון כיוון ששימש כמרכז תקשורת. באותו יום נהרג מרסיסים האזרח-עיתונאי הסורי ראמי א-סיד, שדיווח מחומס.

● מאיה נאסר, כתב סורי של הערוץ האירני הממשלתי Press TV, נורה למוות, ככל הנראה על ידי צלפי האופוזיציה, בעת שדיווח על התקפה נגד מטה צבא סוריה בדמשק ב-26 בספטמבר. עמיתו חוסיין מוקטאדה מרשת החדשות האירנית אל-עלאם נפצע באותה תקרית. לפני כן, אוימו השניים על ידי כוחות האופוזיציה.

● עלי מחמוד עות'מן, פעיל במרכז התקשורת בחומס, נעצר בביתו ב-24 במרץ לאחר שהופיע בטלוויזיה הממלכתית באפריל. עד סוף השנה לא קיבלה משפחתו מהמשטר כל מידע אודות מקום הימצאו.

● מאזן דרוויש, ראש המרכז הסורי לתקשורת ולחופש ביטוי, וארבעה עובדים אחרים במרכז -

עבד א-רחמן חמאדה, חוסיין ע'ארי, מנסור אל-עומארי וחני א-זיתאני - הוחזקו בבידוד לאחר מעצם בידי אנשי מודיעין חיל האוויר בדמשק ב-16 בפברואר; נכון לסוף השנה, הם עדיין במעצר. 11 אחרים שנעצרו במקביל שוחררו, למרות ששבעה מהם הורשעו מאוחר יותר בבית דין צבאי ב"אחזקת חומרים אסורים בכוונה להפיצם".

הוצאות להורג ללא משפט על ידי כוחות המשטר והמיליציות המסייעות להם

כוחות המשטר והמיליציות הפועלות לצדם הוציאו להורג במקום לוחמי אופוזיציה ואזרחים שבויים, לעתים במספרים גדולים, במהלך פשיטות צבאיות באזורים שתושביהם נתפשו כמי שתומכים באופוזיציה. לא פעם נמצאו ההרוגים כשידיהם קשורות מאחורי גבם ועם פצעי ירי מרובים בפלג גופם העליון. חלק מהגופות נשרפו.

● ב-23 במרץ, שלושה אחים - יוסף, בילאל וטלאל חאג' חוסיין, כולם פועלי בניין בשנות העשרים לחייהם - הוצאו מביתם בסארמין, פרוור של אדלב, על ידי חיילים. הם הוציאו אותם להורג בו במקום לעיני אמם ואחיותיהם ולאחר מכן העלו את גופותיהם באש.

● עשרות בני אדם, לרבות אזרחים רבים שלא היו מעורבים בלחימה, הוצאו להורג במקום במהלך פשיטה צבאית על הכפר חולה, שבקרבת חומס, ב-25 במאי. על אף הכחשות המשטר, ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית קבעה כי "למעלה מ-100 אזרחים, כמעט מחציתם ילדים" נהרגו שם מידי חיילי המשטר ואנשי המיליציות שלצדם.

שימוש מופרז בכוח על ידי כוחות המשטר והמיליציות המסייעות להם

כוחות המשטר והמיליציות שלצדם השתמשו דרך קבע בכוח קטלני ומופרז על מנת לדכא הפגנות לא-אלימות שקראו להפלת המשטר.

● על פי דיווחים, אוסאמה אל-חאבאלי נעצר בגבול ב-18 באוגוסט על ידי המודיעין הצבאי הסורי, בעת שחזר הביתה מטיפול רפואי בלבנון. לבני משפחתו נודע שהוא ענה, אך הם לא קיבלו כל מידע רשמי לגבי מה עלה בגורלו.

דיכוי מתנגדי המשטר

חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות היו נתונים עדיין להגבלות ממשלתיות חמורות. כוחות הביטחון ואנשי המיליציות של המשטר עצרו אלפים במהלך הפגנות, פשיטות על בתים וחיפושים מבית לבית במהלך הדיכוי הצבאי. מאות ואולי אלפי אנשים הוחזקו בבידוד בתנאים המגיעים לכדי היעלמויות בכפייה, לא פעם במרכזי כליאה סודיים ולעתים מאולתרים, שם סבלו רבים מהם מהתעללויות ועינויים, שבוצעו תוך חסינות מעונש. העצורים כללו פעילים פוליטיים ופעילי זכויות אדם, עיתונאים, בלוגרים, עובדים הומניטריים ואימאמים. חלקם הורשעו ונידונו לעונשי מאסר לאחר משפטים לא-הוגנים, לרבות בבתי משפט צבאיים ומיוחדים.

● פרקליט זכויות האדם הידוע, ח'ליל מְקְתוּק, וחברו מוחמד ת'את'א נעדרים מאז ה-2 באוקטובר, כאשר עברו במחסומים של כוחות הביטחון בדמשק. למשפחותיהם נמסר, כי הם מוחזקים בבידוד בשלוחה של ביטחון הפנים בדמשק.

● ארבע נשים - רואה ג'עפר, רימה דאלי והאחיות קינדה ולבנה א-זאעאר - הוחזקו במשך שבעה שבועות לאחר מעצרן על ידי אנשי ביטחון ב-21 בנובמבר בעת שהלכו ברחוב בדמשק לבושות בבגדי כלה וקראו לשים קץ לאלמות בסוריה.

עינויים וצורות התעללות אחרות

עינויים וצורות התעללות אחרות כלפי עצירים, לרבות ילדים, היו חזיון נפוץ ובוצעו תוך חסינות מעונש בידי כוחות המשטר והמיליציות שלצדם, במטרה לחלץ מידע או "הודאות" מחשודים

מאות אנשים, לרבות ילדים ועוברי אורח, שלא היוו כל איום על כוחות הביטחון או אחרים, נהרגו או נפצעו מירי צלפים של המשטר במהלך הפגנות והלוויות המוניות של "קדושים". השלטונות לחצו על חלק ממשפחות הקורבנות לחתום על הצהרות בהן האשימו קבוצות טרור חמושות - ולא את כוחות הביטחון - במות קרוביהם.

כוחות המשטר גם תקפו מרכזים רפואיים מאולתרים, שהקימו מתנגדי המשטר כדי לסייע לפצועים, וכן את הרופאים, האחיות והחובשים שהתנדבו לעבוד בהם.

● מוחמד חאפאר, בעל חנות ממתקים בחאלב, נורה למוות ב-17 במאי. הוא עמד מחוץ לחנותו כשכוחות המשטר פתחו באש על מפגינים.

● מועז לאבאצ'ידי, תלמיד בן 16, היה אחד מעשרה אנשים שנהרגו ב-25 במאי על ידי אנשי ביטחון ואנשי מיליציות בלבוש אזרחי. הוא נהרג מחוץ לתחנת משטרה בחאלב, שעה שהשתתף בהלווייתם של ארבעה מפגינים שנורו אך הם למוות קודם לכן באותו יום.

פגיעה מכוונת בפצועים ובאנשי רפואה

כוחות המשטר והמיליציות שלצדם ניהלו מצוד אחר אזרחים ולוחמי אופוזיציה פצועים, שחלקם גם סבלו מהתעללות בבתי חולים ממשלתיים. כוחות המשטר גם תקפו מרכזים רפואיים מאולתרים, שהקימו מתנגדי המשטר כדי לסייע לפצועים, וכן את הרופאים, האחיות והחובשים שהתנדבו לעבוד בהם.

● גופותיהם החרוכות והמושחתות של הסטודנטים באסל אַקְלָאן, מוסעב באראד וחאזם נְטִיח', שהיו חברים ברשת רפואית שסייעה למפגינים פצועים, נמצאו בחאלב ב-24 ביוני, שבוע לאחר שנעצרו בידי אנשי המודיעין של חיל האוויר. ידיו של אסלאן היו קשורות מאחורי גבו; הוא עונה ונורה בעורפו.

אלו כוללים מאות אזרחים פלסטינים ולבנונים שנעצרו בסוריה או נחטפו מלבנון על ידי כוחות סוריים או מיליציות לבנוניות ופלסטיניות. עם זאת, שחרורו של אזרח לבנון, יעקוב קאמון, כמעט 27 שנה לאחר היעלמותו חיזק את תקוותיהן של חלק מהמשפחות, שיקיריהן עודם בחיים.

● הפעילה זילאל אברהים א-קלחאני נעלמה לאחר שכוחות הביטחון עצרו אותה בביתה בחאלב ב-28 ביולי. נכון לסוף השנה, עדיין לא ידוע מה עלה בגורלה.

עינויים וצורות התעללות אחרות כלפי עצירים, כולל ילדים, היו חזיון נפוץ ובוצעו תוך חסינות מעונש בידי כוחות המשטר והמיליציות שלצדם, במטרה לחלץ מידע או "הודאות" מחשודים בהתנגדות לממשלה, להלך עליהם אימים או להענישם.

חסינות מעונש

השלטונות לא נקטו בצעדים כלשהם לחקירת ההאשמות המרובות נגד אנשי כוחות הביטחון או להעמדת מי מהם לדין בחשד להפרות חמורות של זכויות אדם, פשעי מלחמה או פשעים נגד האנושות. השלטונות הקנו לאנשי הביטחון חסינות מעונש, לרבות חקיקה שנתנה להם חסינות מפורשת במקרים של הרג לא-חוקי, עינויים, היעלמות בכפייה והפרות אחרות של זכויות אדם.

השלטונות גם לא נקטו בצעדים כלשהם לחקירה או העמדה לדין של האחראים להפרות חמורות משנים עברו, לרבות אלפי היעלמויות בכפייה והרג אסירים בכלא סיידנאיה ב-2008 ובכלא תדמור ביוני 1980. בפברואר, מסרה ועדת החקירה הבינלאומית העצמאית לנציב העליון של האו"ם לזכויות אדם (UNHCHR) רשימה סגורה של פקידים בכירים, שלדבריה יש לחקור בחשד לפשעים נגד האנושות.

גם קבוצות האופוזיציה החמושות לא כיבדו את המשפט ההומניטרי הבינלאומי, בין היתר בכך

בהתנגדות לממשלה, להלך עליהם אימים או להענישם. שיטות העינויים כללו הכאות קשות, תלייה מהידיים או הרגליים, תלייה בתוך צמיג, שוקים חשמליים, אונס ותקיפות מיניות אחרות. לעיתים קרובות הוחזקו העצירים בצפיפות גבוהה, ללא תנאים סניטריים מינימליים ונמנע מהם טיפול רפואי או שהם אף עברו התעללות מידי אנשי רפואה.

● סלמה קאילה, עיתונאית פלסטינית בעל אזרחות ירדנית, עונה על ידי אנשי מודיעין חיל האוויר לאחר שנעצר בביתו בדמשק ב-24 באפריל, ככל הנראה בעוון שיחה בפייסבוק והחזקת כתב עת שמאלני. הם הצליפו בכפות רגליו והטיחו בו עלבונות. ב-3 במאי הוא אושפז בבית חולים צבאי, שם הוא ואחרים הוכו, הותקפו מילולית ונמנעה מהם הגישה לשירותים ולתרופות. ב-14 במאי הוא גורש לירדן.

גם מספר קבוצות אופוזיציה חמושות עינו והתעללו באנשי כוחות הביטחון או תומכי המשטר לאחר תפיסתם.

מוות במעצר

על פי דיווחים, לפחות 550 איש, ביניהם ילדים, מתו במעצר, ככל הנראה כתוצאה מעינויים או צורות התעללות אחרות. רבים מההרוגים נחשדו בהתנגדות למשטר. איש לא הועמד לדין בעוון גרימת מותם של עצירים.

● האחים אחמד ויחיא קעקה נעצרו במחסום צבאי ליד חאלב ב-29 בספטמבר. ימים ספורים לאחר מכן, איתר קרוב משפחה את גופתו של אחמד בחדר מתים; היו בה ארבעה פצעי ירי. יחיא קעקה נשאר במעצר בבידוד.

היעלמויות בכפייה

כוחות המשטר הסתירו מידע על גורלם של מאות ואולי אלפי עצירים, שהוחזקו בהקשר לסכסוך בתנאים המגיעים לכדי היעלמויות בכפייה. כמו כן, השלטונות טרם מסרו מידע על כ-17,000 איש שנעלמו במעצר בסוריה מאז סוף שנות ה-70.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

הנציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו פעמים רבות בסוריה ובמדינות השכנות במטרה להתחקות אחר מצב זכויות האדם בסוריה.

- "רצייתי למות": ניצולי העינויים בסוריה מדברים (MDE 24/016/2012)
- פעולות תגמול קטלניות (MDE 24/041/2012)
- דיכוי מוחלט: חיסול ההתנגדות למשטר בחאלב (MDE 24/061/2012)
- סוריה: אזרחים משלמים את המחיר בקרב על חאלב (MDE 24/073/2012)
- התקפות חסרות הבחנה נורמות לבהלה ולבריחה של אזרחים (MDE 24/078/2012)

שלא מנעו פשעי מלחמה, כגון עינויים והוצאה להורג של שבויים.

פליטים ועקורים פנימיים

כוחות המשטר יזמו התקפות אוויריות תכופות וחסרות הבחנה על אזורים שבשליטת האופוזיציה, שגרמו כמעט לכל תושבי האזורים הללו להימלט מבתיהם. אחרים, בפרט בני מיעוטים, נמלטו גם הם מבתיהם מחשש לתקיפות של קבוצות אופוזיציה חמושות. רבים מהם הקימו מחנות ארעיים באזורים כפריים או מצאו מקלט במערות; אחרים עברו להתגורר עם קרוביהם או עזבו את המדינה. פליטים ממקומות אחרים החיים בסוריה, לרבות פליטים פלסטינים, נתקלו בקשיים רבים יותר במציאת מקלט.

השלטונות הקנו לאנשי הביטחון חסינות מעונש, לרבות חקיקה שנתנה להם חסינות מפורשת במקרים של הרג לא-חוקי, עינויים, היעלמות בכפייה והפרות אחרות של זכויות אדם.

בדצמבר, העריך האו"ם כי למעלה משני מיליון סורים הפכו לעקורים פנימיים כתוצאה מהסכסוך, דבר המחייב סיוע הומניטרי. נציבות האו"ם לפליטים (UNHCR) דיווחה, כי כ-600,000 סורים נרשמו כפליטים או ביקשו להירשם כפליטים בטורקיה, ירדן, לבנון, עירק וצפון אפריקה, אולם סבורים שמספרם הכולל של הנמלטים מסוריה גבוה אף יותר. מדינות שכנות אפשרו לאלפי פליטים מסוריה למצוא מקלט ולקבל סיוע בשטחן; יחד עם זאת, באמצע אוגוסט, צמצמו טורקיה ועירק את היקף הפליטים שהותרו להיכנס לשטחן, תוך הפרת החוק הבינלאומי. נכון לסוף השנה, אלפים התגוררו בתנאים מחפירים במחנות לאורך הגבול עם טורקיה.

עונש מוות

עונש המוות לא בוטל. לא ניתן היה לאשר האם נגזרו עונשי מוות או אם בוצעו הוצאות להורג.

מכנינים מציניים חמש שנים לרצח הראוט
דינק, ינואר 2012, איסטנבול, טורקיה. עורך
העיתון אנוס, הראוט דינק, פרסם מאמריו
תחת זהות ארמנית.

חופש הביטוי עדיין הוגבל על אף רפורמות חקיקה מסוימות. המשטרה השתמשה בכוח מופרז לפיזור הפגנות לא-אלימות. החקירות והתביעות במקרים של חשד להפרות זכויות אדם על ידי גורמי שלטון היו פגומות. נמשך הדפוס של משפטים לא-הוגנים תחת החוקים למאבק בטרור. פיגועים גבו את חייהם של אזרחים. לא הושגה כל התקדמות לקראת הכרה בזכות לסרבנות מטעמי מצפון או חקיקה למניעת אפליה על בסיס נטייה מינית או זהות מגדרית. מספר הפליטים מסוריה שמצאו מקלט בטורקיה הגיע לכ-150,000. טורקיה חוקקה חוקים שהקנו לנשים ונערות הגנה חזקה יותר מפני אלימות, אך מנגנונים קיימים לא הוטמעו הלכה למעשה.

רקע

השלטונות לאפשר למוהיג "מפלגת הפועלים של כורדיסטן", עבדאללה אוצ'אלאן, הנמצא בכלא לקבל ביקורים מפרקליטיו, בין יתר הדרישות. שניתות הרעב הסתיימו באפריל ונובמבר, בהתאמה, בעקבות הפצרותיו של אוצ'אלאן.

במאי, העביר הפרלמנט את חוק ההתחדשות העירונית, שהסיר ערבויות מנהליות לדיירים המושפעים מפרויקטים כאלה והגביר את החששות שמא יסתיימו בפינוי בכפייה. באוקטובר, העביר הפרלמנט חוקים הנוגעים לאיגודים מקצועיים, שלא עמדו באמות המידה של ארגון העבודה הבינלאומי (ILO), בפרט בכל הנוגע לזכות לשבות ולזכות למו"מ קיבוצי.

בספטמבר, הורשעו מעל 300 קציני צבא בשירות פעיל ובדימוס בתכנון מבצע "באליוז" (קורנס), קשר לכאורה להפיכה צבאית. פסקי הדין עוררו מחלוקת עזה בטורקיה בין מי שראו בהם ניצחון על חסינות הצבא מפני עונש לבין מי שטענו כי הראיות ששימשו להשגת ההרשעות פוברקו.

חופש הביטוי

הושגה התקדמות מועטה בטיפול בהגבלות על חופש הביטוי בתקשורת ובחברה האזרחית בכלל. לעיתים קרובות, הוגשו כתבי אישום פליליים נגד מי שהתבטאו נגד המשטר באופן לא-אלים, בפרט בסוגיות פוליטיות שנויות במחלוקת ותוך השמעת ביקורת נגד פקידי ומוסדות שלטון.

לאורך השנה כולה נמשכו הדיונים בנוגע לאימוץ חוקה חדשה, אך ללא תמימות דעים משמעותית בין המפלגות או שיתוף משמעותי של החברה האזרחית.

לעיתים קרובות, הוגשו כתבי אישום פליליים נגד מי שהתבטאו נגד המשטר באופן לא-אלים, בפרט בסוגיות פוליטיות שנויות במחלוקת ותוך השמעת ביקורת נגד פקידי ומוסדות שלטון.

באוקטובר, העביר הפרלמנט החלטה שהסמיכה התערבות צבאית בסוריה למשך 12 חודשים והחלטה נוספת המאריכה למשך שנה נוספת את ההסמכה הקיימת להתערבות צבאית נגד "מפלגת הפועלים של כורדיסטן" (PKK) החמושה בצפון עירק. הצבעה זו באה לאחר שפנז מרגמה סורי נחת באקצ'ק'קלה, עיירת גבול במחוז שאנלורפה, והרג חמישה אנשים.

ההתנגשויות המזוינות בין כוחות הביטחון ל"מפלגת הפועלים של כורדיסטן" גברו. הצבא טען, כי "חיסל" 500 חברים חמושים של המפלגה בחודש ספטמבר לבדו. בדצמבר, הודיעה הממשלה כי פתחה במו"מ עם "מפלגת הפועלים של כורדיסטן".

מאות אסירים ברחבי המדינה פתחו בשביתת רעב בפברואר ושוב בספטמבר במחאה על סירוב

התבטאויות שחלקו על דעת המשטר בסוגיות הנוגעות לזכויות הכורדים ולפוליטיקה בלטו במיוחד בין כתבי האישום הללו.

ביולי, העביר הפרלמנט סדרה של רפורמות כחלק מ"החבילה המשפטית השלישית", אשר ביטלו או תיקנו מספר חוקים ששימשו להגבלת חופש הביטוי. הרפורמות לא תיקנו את הגדרות העבירות המשמשות להגבלת חופש הביטוי, ובפרט את אלו הכלולות בחוקים למאבק בטרור.

● בפברואר, נאסר סרבן המצפון ומגן זכויות האדם חליל סאקדה בעוון "הסתת הציבור נגד שירות צבאי" לפי סעיף 318 בחוק העונשין. באפריל, הוא קיבל שחרור על תנאי מ-100 ימי המאסר שנגזרו עליו. בספטמבר, הוא נקנס ונאסר עליו זמנית להמשיך ב"מצעד השלום" שלו במחוז עוקמאנייה שבדרום טורקיה. בדצמבר, הוא זוכה משני אישומים נפרדים לפי סעיף 318. הרשעה נוספת לפי סעיף 318 צפויה להיבחן מחדש בבית הדין העליון לערעורים.

● באוקטובר, נפתח משפטו של הפסנתרן פאזיל סאי. התביעה מאשימה אותו עפ"י סעיף 216 בחוק העונשין ב"ביזוי פומבי של ערכי דת" בציוצים שלו בטוויטר בהם לגלג על אנשי דת ועל מושג גן העדן לפי האסלאם.

● במרץ, שוחררו העיתונאים אחמט שיק ונדים שָןר לאחר 375 ימי מעצר טרום-משפט. ביחד עם עיתונאים אחרים, הם הואשמו ב"ביצוע פשע בשם ארגון טרור" בכפוף לסעיף 220/6 בחוק העונשין, בהליך שטרם הסתיים נכון לסוף השנה. הם הואשמו בסיוע לאסטרטגיה התקשורתית של "אָגְנֶקוֹן", רשת פלילית לכאורה בעלת קשרים לצבא ולמוסדות מדינה אחרים, שהיאשמה בקשירת קשר להפלת הממשלה.

● משפטים רחבי היקף נגד חברים לכאורה ב"איגוד הקהילות הכורדיות" (KCK) המסונף ל"מפלגת הפועלים של כורדיסטן" נמשכו לאורך השנה. משפטים של 44 עיתונאים החשודים

בחברות באיגוד נפתח בספטמבר.

● תביעה נפרדת נגד 193 איש, לרבות האקדמאים ראג'יפ זאראקולו ובושרה אָקְסאנלי, בעוון השתייכות ל"איגוד הקהילות הכורדיות" המשיכה להתנהל בסוף השנה. הראיות נגד השניים התבססו על מעורבותם באקדמיה הפוליטית של מפלגת השלום והדמוקרטיה (PDB) הפרו-כורדית, שפעילותה בטורקיה מותרת. זאראקולו ואָקְסאנלי שוחררו באפריל וביולי, בהתאמה, עד לפסק הדין בעניינם.

נותרו פגמים בחקירות ובתביעות של עובדי ציבור בעוון הפרות לכאורה של זכויות אדם והסיכויים להעמדתם לדין של האחראים נותרו קלושים.

עינויים וצורות התעללות אחרות

המשיכו לעלות האשמות בדבר עינויים וצורות ההתעללות אחרות במתקני מעצר רשמיים. ביוני, אושר בפרלמנט חוק להקמת משרד לתלונות הציבור ומוסד לאומי נפרד לזכויות אדם. המוסד לא נהנה מערבויות לעצמאותו. בסוף השנה, עדיין לא היה ברור כיצד, אם בכלל, יעמוד בהתחייבויות הכלולות בפרוטוקול האופציונאלי של אמנת האו"ם נגד עינויים בכל הנוגע למעקב עצמאי אחר מתקני מעצר. מנגנונים עצמאיים אחרים שהובטחו על ידי השלטונות, כגון נוהל להגשת תלונות נגד המשטרה, לא הוקמו.

● במרץ הועברו נערים שהוחזקו בכלא פּוֹזְאָנְטִי שבמחוז אָדְנָה בדרום המדינה למתקן אחר בעקבות האשמות לפיהן התעללו בהם סוהרים, בין היתר מינית. נכון לסוף השנה טרם הסתיימה החקירה הרשמית בעניינם. הוועדה האירופית למניעת עינויים ביקרה בכלא פּוֹזְאָנְטִי ביוני, אך הדו"ח שלה טרם התפרסם ברבים.

שימוש מופרז בכוח

במהלך השנה הועלו לעיתים קרובות האשמות בדבר שימוש מופרז של המשטרה בכוח לפיזור

הפגנות, לרבות הכאות. דווח על שלושה מקרי מוות בהפגנות, ככל הנראה עקב שימוש מופרז בכוח.

טרם הונהגו רפורמות כלשהן להכרה בזכות לטרב לשירות צבאי מטעמי מצפון או למניעת התביעות הפליליות החוזרות-ונשנות נגד סרבני מצפון.

● בדצמבר, נפצעו קרוב ל-50 סטודנטים בהתנגשויות עם המשטרה בקמפוס האוניברסיטה הטכנית המזרח-תיכונית באנקרה. ההתנגשויות אירעו בעקבות ניסיונות של המשטרה לפזר הפגנה לא-אלימה במהלך ביקורו של ראש הממשלה באוניברסיטה. סטודנט אחד אושפז עקב חשד לשטף דם במוח כתוצאה מפגיעת מיכל גז משטרתי בראשו.

חסינות מעונש

נותרו פגמים בחקירות ובתביעות של עובדי ציבור בעוון הפרות לכאורה של זכויות אדם והסיכויים להעמדתם לדין של האחראים נותרו קלושים. עובדי ציבור שהורשעו קיבלו במקרים רבים עונשי מאסר על תנאי ונשארם בתפקידיהם.

● בינואר, הורשעו ארבעה נאשמים בהשתתפות ברצח העיתונאי ומגן זכויות האדם הראנט דינק ב-2007. הם קיבלו עונשי מאסר שנעו בין עשרה שבועות (בעוון החזקת נשק) למאסר עולם (בעוון הסתה לרצח). בית המשפט פסק, כי המורשעים לא היו חלק מארגון גדול יותר וזיכה אותם מ"חברות בארגון בלתי חוקי". מידת אשמתם של עובדי מדינה ברצח טרם נחקרה במלואה.

● ביולי, סדאת סלים אַי, קצין משטרה שהורשע ב-2004 בעינויים של עצירים, קודם לתפקיד בכיר במפלג הלוחמה בטרור באיסטנבול.

● טרם בוצעה חקירה יעילה של הפיגוע שביצעו בדצמבר 2011 הכוחות המזוינים של אולינך/קילבאן, נפה במחוז שירנאק שעל גבול עירק. הכוחות המזוינים טענו, כי התכוונו לפגוע

בחמושים מ"מפלגת הפועלים של כורדיסטן", אך תחת זאת הרגו 34 כפריים. התובעים לא ביצעו חקירה נאותה של זירת הפשע או ראינו עדים להתקפה.

● באוקטובר, הרשיע בית משפט באיסטנבול שלושה סוהרים ב"גרירת מוות בעינויים" במסגרת משפטם החוזר של עובדי ציבור בעקבות מותו במעצר של אנגין צ'ֶקֶר ב-2008. המשפט החוזר בא בעקבות דחיית פסק דין קודם של בית המשפט על ידי בית המשפט העליון לערעורים בתואנות פרוצדוראליות. נכון לסוף השנה, טרם התקבל פסק דינו של בית הדין העליון לערעורים בתיק זה.

משפטים לא-הוגנים

המשיכו להתקיים משפטים לא-הוגנים, בפרט במקרים של כתבי אישום בכפוף לחוקי המאבק בטרור שהוגשו לבתי דין מיוחדים לענישה כבדה. מעצרים ממושכים טרום-משפט במהלך משפטים מתמשכים המשיכו להוות בעיה, על אף שינויי החקיקה שבוצעו ביולי במטרה להגביל את השימוש בהם. הצהרות סודיות של עדים, שלא ניתן להעמידם לחקירה נגדית, שימשו בבתי המשפט והרשעות המשיכו להינתן בתיקים חסרי ראיות מהימנות ומשמעותיות. אלפי תיקים כאלה, שנפתחו בכפוף לחוקי המאבק בטרור, היו קשורים להשתתפות לכאורה בהפגנות. רבים מהנאשמים היו סטודנטים. רפורמות בבתי הדין המיוחדים לענישה כבדה, אותן אישר הפרלמנט ביולי, לא יושמו עד סוף השנה.

● במרץ, שוחרר מהכלא הסטודנט ג'יהאן קימ'יזיגול לאחר 25 חודשי מעצר טרום-משפט. במאי, הוא הורשע בגרירת נזק פלילי וב"ביצוע פשע בשם ארגון טרור". הוא נידון ל-11 שנות מאסר ושלושה חודשים. הרשעתו הייתה מבוססת על כך שלבש צעיף מסורתי שתאם לאלו שלבשו חשודים אחרים שהשתתפו בהפגנה שבמהלכה הושלכו בקבוקי תבערה. שוטר אחד גם זיהה אותו כמשתתף בהפגנה, בסתירה

לתצהיריהם של שוטרים אחרים. נכון לסוף השנה, הליך הערעור בתיק זה טרם הוכרע.

הפרות שבוצעו על ידי קבוצות חמושות

אזרחים המשיכו להיהרג בפיגועים שביצעו קבוצות או יחידים לא-מזוהים. "מפלגת הפועלים של כורדיסטן" חטפה אזרחים תוך הפרת עקרונות המשפט ההומניטרי הבינלאומי.

● באוגוסט נהרגו תשעה אזרחים ולמעלה מ-60 נפצעו בפיצוץ בסמוך לתחנת אוטובוס במחוז ג'יאנגטפ שבדרום-מזרח טורקיה. השלטונות האשימו את "מפלגת הפועלים של כורדיסטן" בפיגוע, אך הקבוצה הכחישה את מעורבותה.

● באוקטובר נהרגו שני אזרחים כשמכוניתם עלתה על מוקש בסמוך לתחנת הז'נדרמריה אשאי טוראנבה שבמחוז טאןצ'לי/נ'ר'סטים.

● באוגוסט, חטפה "מפלגת הפועלים של כורדיסטן" את חוסיין אַייגן, חבר פרלמנט המייצג את מחוז טאןצ'לי/נ'ר'סטים. הוא שוחרר ללא פגע לאחר 48 שעות.

סרבני מצפון

טרם הונהגו רפורמות כלשהן להכרה בזכות לסרב לשירות צבאי מטעמי מצפון או למניעת התביעות הפליליות החוזרות-ונשנות נגד סרבני מצפון. גם המביעים תמיכה פומבית בזכות לסרב מטעמי מצפון עמדו בפני תביעה פלילית.

● באוקטובר, שוחרר מהכלא אינאן סאָר, כיוון שתקופת המעצר שריצה עד למשפטו נוכתה מעונשו. טרם יושם עונש מאסר נוסף בעוון סירוב לשרת בצבא.

● בית הדין האירופי לזכויות אדם הוציא סדרה של פסקי דין נגד טורקיה בעקבות אי-הכרתה בזכות לסרב מטעמי מצפון. פקידי ממשלה השמיעו הצהרות סותרות בתשובה לשאלה מתי יכירו בזכות זו.

● במרץ קבעה ועדת האו"ם לזכויות אדם, כי העובדה שטורקיה לא הכירה בזכות לסרב מטעמי מצפון במקרים של ג'נק אטאסוי וארדה סרקוט מהווה הפרה של סעיף 18 באמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות.

הממשלה דחתה קריאות של החברה האזרחית להחשיב בחוקה החדשה אפליה על רקע נטייה מינית וזהות מגדרית כלא-חוקית. לא הושגה כל התקדמות באימוץ חקיקה מקיפה נגד אפליה.

פליטים ומבקשי מקלט

עשרות אלפי בני אדם שנמלטו מהאלימות והרדיפות בטוריה חצו את הגבול כדי לבקש מקלט בטורקיה. עפ"י נתוני ממשלת טורקיה, שהציגה נציבות האו"ם לפליטים (UNHCR), בסוף השנה היו בטורקיה למעלה מ-148,000 פליטים מסוריה, ששוכנו ב-14 מחנות, בעיקר במחוזות שלאורך הגבול. בעוד שהמחנות היו מאורגנים היטב ונהנו מאספקה נאותה, רבים מהם נמצאו בסמוך לאזורי הקרבות בטוריה וכולם נותרו סגורים בפני ביקורת בלתי-תלויה. מהמחצית השנייה של אוגוסט, סגרה טורקיה באופן חלקי את גבולה עם סוריה תוך הפרת החוק הבינלאומי. בסוף השנה, התגוררו אלפי עקורים בתנאים קשים במחנות ליד הגבול עם טורקיה.

בניגוד להבטחתה, לא העבירה ממשלת טורקיה חוקים להגנה על זכויותיהם של פליטים ומבקשי מקלט בטורקיה. עדיין נותרו בעיות בנוגע ליישום תקנות קיימות, בפרט בכל הקשור לקבלת בקשות למקלט ממתקני מעצר, דבר שהוביל לכך שמבקשי מקלט הוחזרו למקומות שבהם היו נתונים לסכנת רדיפה.

זכויות לסביות, הומואים, טרנסג'נדרים וביסקסואלים

הממשלה דחתה קריאות של החברה האזרחית להחשיב בחוקה החדשה אפליה על רקע נטייה

● טורקיה: התנגדותו העזה של ראש ממשלת טורקיה להפלות פוגעת בזכויות אדם (EUR 44/008/2012)

● טורקיה: יש להבטיח את שלומם של פליטים סורים ואת נגישותם לפקחים לאומיים ובינלאומיים (EUR 44/009/2012)

● טורקיה: הגיעה העת להכיר בזכות לסרב מטעמי מצפון (EUR 44/010/2012)

● טורקיה: יש לכבד את זכויותיהם של שובתי רעב (EUR 44/020/2012)

● טורקיה: יש לחקור את פעולות המשטרה נגד מפגינים (EUR 44/025/2012)

מינית וזהות מגדרית כלא-חוקית. לא הושגה כל התקדמות באימוץ חקיקה מקיפה נגד אפליה. ארגוני זכויות להט"ב המשיכו לדווח על חשדות למקרי רצח על רקע נטייה מינית או זהות מגדרית של הקורבן, לרבות רציחתן של חמש טרנסג'נדריות.

בסוף השנה היו בטורקיה למעלה מ-148,000 פליטים מסוריה, ששוכנו ב-14 מחנות, בעיקר במחוזות שלאורך הגבול.

אלימות נגד נשים ונערות

במרץ, אשררה טורקיה את אמנת מועצת אירופה למניעת אלימות נגד נשים ואלימות במשפחה ומאבק בהן, והעבירה חוק שחיזק את ההגנות ואיפשר את יישומה הישיר של האמנה. עד סוף השנה, היו בטורקיה רק 103 מקלטים לנשים מוכות, הרבה מתחת למספר הנדרש עפ"י חוק.

במאי הודיע ראש הממשלה על חקיקה צפויה בנוגע להפלות אשר, אם תאושר, תגביל עוד יותר את גישתן של נשים ונערות לטיפול רפואי נדרש ותכר את זכויות האדם שלהן. במהלך השנה לא הוגשו הצעות לשינוי חוק ההפלות שנחקק ב-1983.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

בנציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בטורקיה בינואר, פברואר, מרץ, אפריל, יוני, אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר ודצמבר, בין היתר לצורך מעקב אחר משפטים.

● טורקיה: חקירת הפיגוע באולודרה אינה מהימנה (EUR 44/001/2012)

● טורקיה: הליך מעקב לישיבה ה-45 של הוועדה נגד עינויים (EUR 44/007/2012)

הוא שליבי, תושבת הגדה המערבית, יושבת באוהל סולידריות עם אסירים פלסטינים, עזה, מאי 2012. היא הועברה לעזה על ידי שלטונות ישראל באפריל 2012 בעקבות שביית רעב בת 43 יום במחאה על מעצרה המנהלי.

**ישראל והשטחים
הפלסטינים הכבושים**
מדינת ישראל

**נשיא המדינה:
שמעון פרס
ראש הממשלה:
בנימין נתניהו**

**ישראליים בשטחים
כבוסים: ישראליים
בשטחים כבוסים
בשטחים כבוסים**

נכון לסוף השנה, החזיקו שלטונות ישראל במעל 4,000 אסירים פלסטינים, לרבות 178 עצירים מנהליים, לאחר הפחתה זמנית במספרם בעקבות מחאות פלסטיניות ובינלאומיות. התקבלו דיווחים על עינויים וצורות התעללות אחרות בעצירים במהלך מעצרו וחקירתם. המצור הצבאי הישראלי על רצועת עזה המשיך להשפיע קשות על 1.6 מיליון תושבי עזה. בנובמבר, פתחה ישראל במבצע צבאי בן שמונה ימים נגד קבוצות פלסטיניות חמושות אשר ירו טילים חסרי-הבחנה מתוך עזה אל ישראל; למעלה מ-160 פלסטינים, כמו גם שישה ישראלים, נהרגו, בהם אזרחים רבים. שני הצדדים הפרו את המשפט ההומניטרי הבינלאומי במהלך העימות. שלטונות ישראל המשיכו להגביל את תנועת הפלסטינים בגדה המערבית, לרבות מזרח ירושלים, לבנות את הגדר/חומה ולהרחיב התנחלויות ישראליות לא-חוקיות, בזמן שנכשלו בהגנה על פלסטינים ועל רכושם מפני אלימות מתנחלים. הם גם המשיכו להרוס בתים פלסטינים ולבצע פינויים בכפייה. הצבא הישראלי המשיך להשתמש בכוח מופרז נגד מפגינים בשטחים הפלסטינים הכבושים; בנוסף ל-100 אזרחים שנהרגו במהלך העימות בעזה בנובמבר, הרגו הכוחות הישראליים לפחות 35 אזרחים בשטחים הפלסטינים הכבושים במהלך השנה. פלסטינים אזרחי ישראל עמדו בפני אפליה בזכויות דיור ואזרחות, והמשך הריסות הבתים, בעיקר בנגב. אלפי אנשים שביקשו הגנה בינלאומית הוחזקו במעצר מינהלי תחת חוק חדש שהוחל ביוני. כוחות ישראלים, האחראים להריגתם ופציעתם של אזרחים פלסטינים ולעינויים והתעללויות בעצירים, המשיכו לחמוק מאחריות.

רקע

חדשים, בתמיכת שלטונות ישראל.

המספר העצום של הגבלות שהוטלו על ידי שלטונות ישראל על תנועתם של פלסטינים הגיעו לכדי ענישה קולקטיבית על אוכלוסיית עזה והגדה המערבית, תוך הפרה של החוק הבינלאומי.

מעת לעת במהלך השנה, ביצעו כוחות הצבא הישראלי תקיפות אוויריות בעזה, בעוד קבוצות פלסטיניות חמושות שיגרו רקטות לעבר ישראל. ישראל המשיכה לירות נשק חי על מנת לאכוף את "אזורי החיץ" היבשתיים והימיים בעוקף עזה והמים הטריטוריאליים, והרגה לפחות ששה אזרחים ופצעה נוספים. מנהיגים ישראלים תמכו בפומבי בהפצצת האתרים הגרעיניים של אירן. אזרחי ישראלי אחד נהרג על ידי חמושים מצריים ביוני.

המשא ומתן בין ישראל לרשות הפלסטינית לא נמשך. היחסים החמירו לאחר שפלסטין הוכרה כמדינה משקיפה לא-חברה על ידי העצרת הכללית של האו"ם בנובמבר. בתגובה, הכריזה ישראל על תכנית הרחבת התנחלויות והלינה תשלומי מס המניעים לרשות הפלסטינית. במרץ, נסוגה ישראל משיתוף הפעולה שלה עם המועצה לזכויות אדם של האו"ם, לאחר שהמועצה ייסדה ועדה ל"חקירת ההשלכות של ההתנחלויות הישראליות על פלסטינים בשטחים הפלסטינים הכבושים.

ביולי, ועדה שמונתה על ידי הממשלה הגיעה למסקנה, כי ההתנחלויות הישראליות בגדה המערבית הכבושה לא הפרו חוקים בינלאומיים, למרות כובד הממצאים המשפטיים הבינלאומיים המנוגדים לכך, והמליצה שהממשלה תהפוך מאחזים לא-מורשים לרשמיים. בפעם הראשונה מזה שבע שנים, הוקמו 14 מאחזים והתנחלויות

חופש התנועה - המצור על עזה והגבלות בגדה המערבית

המספר העצום של הגבלות שהוטלו על ידי שלטונות ישראל על תנועתם של פלסטינים הגיעו לכדי ענישה קולקטיבית של אוכלוסיית עזה והגדה המערבית, תוך הפרה של החוק הבינלאומי. מעל 500 נקודות ביקורת ומחסומים ישראלים בגדה המערבית, כמו גם הגדר/חומה, הגבילו את תנועתם של פלסטינים, בפרט במזרח ירושלים, חלק מחברון, עמק הירדן ואזורים הסמוכים להתנחלויות. פלסטינים נדרשו להשיג אישורים משלטונות ישראל, בעוד הישראלים, לרבות מתנחלים, נהנו מתנועה חופשית באזורים אלו. היו דיווחים חוזרים ונשנים על הטרדה והתעללות בפלסטינים בנקודות ביקורת על ידי נציגי ישראל. הגבלות התנועה גם הקשו על גישת פלסטינים לטיפול רפואי, מים ואדמות חקלאיות.

מינהל מקרקעי ישראל הרס אוהלים ומבנים נוספים באל-עראקיב, כפר "לא-מוכר" בנגב, לפחות 13 פעמים במהלך 2012, שבאו לאחר עשרות הריסות קודמות מאז יולי 2010.

כשהמצור הצבאי הישראלי על רצועת עזה נכנס לשנתו השישית, השפעתו על תשתיות בסיסיות, לרבות מים, תברואה ואספקת חשמל, המשיכה להיות קשה. ישראל המשיכה להגביל קשות את הייצוא מעזה והיבוא אליה, לחנוק את כלכלתה ולחזק את ההברחות התת-קרקעיות המסוכנות ממצרים, אשר המשיכו לגבות את חייהם של המשתמשים במנהרות. יותר אנשים יכלו לעבור דרך מעבר רפיח בגבול עם מצרים לעומת שנים קודמות, למרות המשך ההגבלות, אבל אישורים לעבור לגדה המערבית נותרו נדירים וקשים להשגה, אפילו עבור חולים שנזקקו לטיפול רפואי דחוף. בספטמבר, בית הדין הגבוה לצדק של ישראל אישר מדיניות זו, המפרידה בין עזה לגדה המערבית, ודחה עתירה של נשים מעזה שביקשו ללמוד באוניברסיטאות בגדה המערבית.

פינויים בכפייה והריסות בתים

ביותר מ-60% מהגדה המערבית, המוכרים כשטח סי, המשיך הצבא הישראלי לשלוט בתכנון, ייעוד הקרקעות ובביטחון וביצע הריסות בתים באופן קבוע. כ-604 מבנים, כשליש מהם בתים, בהם 36 בורות מים, נהרסו, מה שהביא לפינויים בכפייה של כ-870 פלסטינים מבתיהם והשפיע על לפחות 1,600 נוספים. מתנחלים ישראלים המשיכו לתקוף תושבים פלסטינים ואת רכושם, כשהם נהנים מחסינות וירטואליות. פלסטינים אזרחי ישראל, בפרט אלו המתגוררים ב"כפרים לא-מוכרים" באזור הנגב, היו נתונים כדבר שבשגרה להריסות בתים על ידי מינהל מקרקעי ישראל וגופים מוניציפליים.

● בגדה המערבית, הרס הצבא באופן חוזר ונשנה בתים, בורות מים ומכלאות באום אל-ח'יר וכפרים אחרים בדרום גבעות חברון, בזמן שכפרים דוגמת אל-עקבה, ח'רבת טאנא, חומסה ואל-חדידייה אוימו בהריסה של כל הכפר.

● מינהל מקרקעי ישראל הרס אוהלים ומבנים נוספים באל-עראקיב, כפר "לא-מוכר" בנגב, לפחות 13 פעמים במהלך 2012, שבאו לאחר עשרות הריסות קודמות מאז יולי 2010.

חסינות מעונש

פעם נוספת, לא ערכו השלטונות חקירה עצמאית של הרג אזרחים פלסטינים על ידי חיילים ישראלים בגדה המערבית ועזה או לא העמידו לדין את האחראים. נמשכה החסינות מעונש על פשעי מלחמה שבוצעו על ידי כוחות ישראלים במהלך מבצע "עופרת יצוקה" ב-2009-2008, ולא היו שום סימנים לכך שיערכו חקירות עצמאיות בנוגע להפרות שבוצעו במהלך העימות בין ישראל לעזה בנובמבר 2012. חקירות משטרתיות בנוגע לאלימות מתנחלים ישראלים נגד פלסטינים הובילו לעיתים רחוקות להעמדה לדין.

● במאי, הרשויות הצבאיות סגרו את חקירתן בנוגע למותם של 21 בני משפחת סאמוני, בהם

ילדים צעירים, במהלך מבצע "עופרת יצוקה". בני המשפחה מצאו מחסה בבית, שאליו הורו להם חיילים ישראלים לעבור, כשהם נהרגו, כנראה מהפגזה. הרשויות קבעו, כי מותם לא נגרם כתוצאה מרשלנות של חיילים ישראלים.

● באוגוסט, נידון חייל שירה למוות בשתי נשים פלסטיניות, שהחזיקו דגל לבן במהלך מבצע "עופרת יצוקה", ל-45 ימי מאסר בעוון "שימוש לא-חוקי בנשק". זאת במסגרת עסקת טיעון.

● ב-28 באוגוסט, בית משפט בחיפה פטר את שלטונות ישראל מאחריות למותה של הפעילה האמריקאית רייצ'ל קורי, שנדרסה ונהרגה ב-2003 בזמן שהפגינה נגד הריסות בתים ברפיח, עזה.

מבצע "עמוד ענן"

ב-14 בנובמבר פתחו כוחות ישראלים במבצע צבאי גדול בעזה, עם התקפה אווירית שהרגה את ראש הזרוע הצבאית של חמאס. בשמונת הימים שלאחר מכן, לפני שהושגה הפסקת אש ב-21 בנובמבר בעזרת תיווך מצרי, נהרגו מעל 160 פלסטינים, לרבות מעל 30 ילדים ולפחות 70 אזרחים, ושישה ישראלים, לרבות ארבעה אזרחים. שני הצדדים ביצעו פשעי מלחמה והפרות אחרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי. חיל האוויר הישראלי הפציץ אזורי מגורים, לרבות במסגרת התקפות לא-פרופורציונליות, וגרם לנפגעים אזרחיים רבים. מתקפות אחרות גרמו לנזק או להרס רכוש אזרחי, מתקני תקשורת, בניינים ממשלתיים ותחנות משטרה. ברוב המקרים, ישראל לא הציגה הוכחות לכך שהאתרים הספציפיים הללו שימשו לצרכים צבאיים. חיל הים הישראלי הפגז אזורי חוף מאוכלסים בהתקפות חסרות הבחנה. הזרוע הצבאית של חמאס וקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות ירו רקטות ונשק נוסף לתוך ישראל, הרגו אזרחים וגרמו נזק לרכוש אזרחי.

● ב-18 בנובמבר, נהרגו עשרה מבני משפחת משפחת אל-דאלו, בהם ארבעה ילדים מתחת

לגיל שמונה, נערה וארבע נשים, ושניים משכניהם, כשביתם נפגע בהתקפה אווירית של ישראל על העיר עזה. דוברי הצבא הישראלי הצהירו בדרכים שונות, כי ההתקפה הייתה תאונה, או שכוונה לעבר מטרה צבאית, אך נתנו שמות שונים למטרה, מבלי לספק הוכחות שיתמכו בטענותיהם.

● ב-19 בנובמבר, מוחמד אבו צור בן ה-5 ושתיים מדודותיו נהרגו, ועשרות נפצעו, כשבית שכניהם סומן כמטרה במהלך התקפה אווירית ישראלית.

במהלך מבצע "עמוד ענן" שני הצדדים ביצעו פשעי מלחמה והפרות אחרות של המשפט ההומניטרי הבינלאומי.

מעצר ללא משפט

במהלך השנה, הוחזקו למעלה מ-320 פלסטינים מהשטחים הפלסטינים הכבושים במעצר מנהלי ללא כתב אישום או משפט, אך מספרם פחת באופן משמעותי בעקבות שביתת רעב המונית (ע"ע "תנאי כליאה" למטה). מספר פלסטינים, ששוחררו בחילוף אסירים ב-2011, נעצרו שוב בהוראת ועדה צבאית והוחזקו לתקופות ארוכות מבלי שיוגש נגדם אישום או שגזר דינם הקודם יופעל מחדש באופן רשמי.

● באפריל, הועברה תושבה הגדה המערבית הנא שלבי לעזה, ככל הנראה בניגוד לרצונה, לתקופה של שלוש שנים לפחות, בעקבות שביתת רעב בת 43 יום נגד מעצרה המנהלי, שהחל בפברואר 2012.

תנאי כליאה

ב-17 באפריל, כ-2,000 אסירים ועצירים פלסטינים החלו בשביתת רעב כמחאה נגד תנאי כליאתם, לרבות השימוש בבידוד בצינוק, מעצר ללא כתב אישום או משפט ושליטת ביקורים משפחתיים. הם סיימו את שביתת הרעב ב-14 במאי בעקבות עסקת בתיווך מצרי עם שלטונות ישראל, לפיה הסכימה ישראל להביא לסיום בידודם של 19 אסירים ולהסיר את האיסור על

ביקורים משפחתיים לאסירים מעזה. בסוף 2012, שני אסירים פלסטינים הוחזקו עדיין בבידוד לטווח ארוך, ובידוד לטווח קצר המשיך לשמש לצרכי ענישה.

● חסן שוקה, עציר מנהלי המוחזק ללא כתב אישום או משפט מאז ה-17 בספטמבר 2010, הורשה לקבל ביקור משפחתי מאחיותיו בלבד, בנות 14 ו-8, בכלא קציעות בדרום ישראל; בני משפחה אחרים לא הורשו להיכנס לישראל.

עינויים וצורות התעללות אחרות

עצירים פלסטינים דיווחו, כי עונו וספגו התעללויות אחרות במהלך חקירתם על ידי שירות הביטחון הכללי הישראלי, לרבות כבילה או שילוב הגפיים בצורה כואבת, ריתוק בתנוחות לחץ, מניעת שינה, איומים והתעללות מילולית. מעצירים נמנעה גישה לעורכי דין בזמן שהיו תחת חקירה במשך ימים ולעיתים שבועות. מעצירים ששבתו רעב לתקופה ממושכת נמנעה גישה לרופאים עצמאיים והם עברו התעללויות מצד אנשי שירות בתי הסוהר.

השלטונות לא ערכו חקירות עצמאיות בדבר טענות על עינוי עצירים בידי השב"כ, ובכך יצרו אווירה של חסינות מעונש. החקירות היו באחריותו של נציב התלונות, עובד השב"כ, למרות החלטת היועץ המשפטי לממשלה מנובמבר 2010 להציב את המבקר תחת משרד המשפטים. הוארך תוקפו של חוק הפוטר את משטרת ישראל ואת השב"כ מתיעוד חקירות של אסירים "ביטחוניים", כמעט כולם פלסטינים, מה שסייע בהנצחת החסינות מעונש בגין עינויים והתעללויות אחרות. חרף הגשת למעלה מ-700 תלונות הנוגעות ל-2012-2001, עד סוף 2012 נפתחה רק חקירה פלילית אחת.

● סאמר אלברק שבת רעב שלוש פעמים מאז אפריל 2012, במחאה על מעצרו המנהלי מאז יולי 2010 והתנאים הקשים במרכז הרפואי בכלא ברמלה. נמנע ממנו טיפול רפואי מיוחד והוא עבר

התעללות על ידי סוהרים, שהיכו אותו והתעללו בו מילולית.

● המהנדס העזתי, דיראר אבו סיסי, שהועבר בעל כורחו מאוקראינה לישראל בפברואר 2011, נכנס לשנתו השנייה בבידוד, ללא ביקורים משפחתיים, בכלא שיקמה, בסמוך לאשקלון. לפי דיווחים, מצבו הבריאותי היה רעוע ונמנע ממנו טיפול רפואי הולם. עורך דינו ומשפחתו טענו, כי הוא הוכרח, תחת עינויים, "להודות" שתכנן רקטות לשימוש על ידי הזרוע הצבאית של חמאס.

במהלך השנה, הוחזקו למעלה מ-320 פלסטינים מהשטחים הפלסטינים הכבושים במעצר מנהלי ללא כתב אישום או משפט, אך מספרם פחת באופן משמעותי בעקבות שביתת רעב המונית.

חופש הביטוי וההתאגדות

חיילים ישראלים פתחו באש חיה אל עבר מפגינים פלסטינים במספר אירועים באזורים בתוך עזה, השתמשו באופן שגרתי בכוח מופרז נגד מפגינים בגדה המערבית, והרגו לפחות ארבעה. קבוצות זכויות אדם מקומיות תיעדו חיילים ישראלים יורים מיכלי גז מדמיע ישירות לעבר מפגינים לא-אלימים וגורמים לפציעות קשות. השלטונות גם השתמשו בכוח מופרז נגד הפגנות בתוך ישראל.

● ב-30 במרץ, נהרג מחמוד זאקות ונפצעו עשרות מפגינים, כשחיילים ישראלים השתמשו באש חיה בהפגנות "יום האדמה" ליד מעבר ארז בעזה והשתמשו בכוח מופרז נגד מספר הפגנות בגדה המערבית, לרבות מזרח ירושלים.

● כוחות הביטחון עצרו למעלה מ-100 איש והשתמשו בכוח מופרז על מנת לפזר מאות מפגינים ישראלים שהתאספו בתל אביב ב-22 וב-23 ביוני, בקריאה להורדת מחירי הדיור ושיפור החינוך והבריאות.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

בנציגי אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בישראל ובשטחים הפלסטיניים הכבושים ביוני-יולי ובנובמבר-דצמבר.

• ישראל והשטחים הפלסטיניים הכבושים: לעצור את הגירוש: ישראל עומדת לפנות בדואים מבתיהם כדי להרחיב התנחלויות (MDE 15/001/2012)

• ישראל והשטחים הפלסטיניים הכבושים: רעבים לצדק: פלסטיניים עצורים על ידי ישראל ללא משפט (MDE 15/026/2012)

• ישראל/השטחים הפלסטיניים הכבושים: מכתב לועדת האו"ם נגד עינויים בנוגע לאימוץ רשימת נושאים על ידי הוועדה (MDE 15/029/2012)

• ישראל/השטחים הפלסטיניים הכבושים: הלחץ הבינלאומי גובר בנוגע למצור על עזה (MDE 15/033/2012)

• ישראל: אמנסטי אינטרנשיונל מפציר בממשלה לכבד את חופש התאספות (MDE 15/037/2012).

• באוקטובר, האקטיביסט באסם תמימי נכלא בפעם השנייה ב-2012 בגלל מעורבותו במחאות לא-אלימות נגד ההתנחלויות הישראליות. במשפט לא-הוגן בנובמבר הוא נידון לארבעה חודשי מאסר.

מאנשים שביקשו הגנה בינלאומית עדיין נמנעה הגישה להליך הוגן לקביעת מעמד פליט והם עמדו בפני מעצרים ומאסרים.

סרבני מצפון

לפחות שישה אזרחים ישראלים נשלחו לכלא בעקבות סירובם לשרת בצבא מטעמי מצפון. בסוף השנה, אחד מהם, נתן בלוק, המשיך להיות במעצר.

• נועם גור נעצרה ב-17 באפריל בעקבות סירובה להתגייס לצבא. היא ריצתה שני עונשי מאסר בני 10 ימים כל אחד באפריל ובמאי.

פליטים ומבקשי מקלט

מאנשים שביקשו הגנה בינלאומית עדיין נמנעה הגישה להליך הוגן לקביעת מעמד פליט והם עמדו בפני מעצרים ומאסרים. אלפי מבקשי מקלט נכלאו תחת החוק למניעת הסתננות, שאושר בינואר ויישמו החל ביוני. כשהוא מפר את החוק הבינלאומי בנוגע לפליטים, החוק הסמיך את השלטונות לעצור באופן אוטומטי מבקשי מקלט לצד אחרים החוצים את הגבול לתוך ישראל באופן לא-מוסדר, לתקופה של שלוש שנים לפחות ובחלק מהמקרים התיר מעצר ללא הגבלת זמן. עד סוף השנה, הרחיבו השלטונות את תכולת המעצר בנגב למעל 11,000 איש ולפחות 2,400 מבקשי מקלט נעצרו, רבים הושמו באוהלים.

• מאות מבקשי מקלט גורשו לדרום סודן מבלי שניתנה להם גישה להליכי מקלט הוגנים, עקביים ושקופים.

הן הרשות הפלסטינית (רש"פ) בגדה המערבית והן ממשל החמאס בפועל ברצועת עזה המשיכו לבצע מעצרים ומאסרים באופן שרירותי, בפרט של מתנגדיהם הפוליטיים. בשני האזורים, כוחות הביטחון עינו עצורים והתעללו בהם, תוך שהם נהנים מחסינות מעונש. ארבעה עצורים מתו במעצר בניסבות חשודות; שניים בעזה ושניים בגדה המערבית. בעזה, המשיכו קבוצות פלסטיניות חמושות לבצע פשעי מלחמה, על ידי ירי רקטות חסרות הבחנה לתוך שטח ישראל, במיוחד במהלך עימות מזוין בן שמונה ימים עם ישראל בנובמבר. במהלך אותו עימות, הזרוע הצבאית של חמאס הוציאה להורג שבעה אנשים שהואשמו ב"שיתוף פעולה" עם ישראל. הן הרש"פ והן חמאס הגבילו באופן שרירותי את חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות, וכוחות הביטחון שלהן השתמשו בכוח מופרז נגד מפגינים. בשני האזורים, נשים המשיכו לעמוד בפני אלימות ואפליה; לפחות שש נשים נרצחו על רקע מה שמכונה "כבוד המשפחה". בעזה, נידונו למוות לפחות חמישה אנשים וששה הוצאו להורג. אדם אחד נידון למוות בגדה המערבית; לא היו שם הוצאות להורג. תושבי רצועת עזה, 1.6 מיליון במספר, המשיכו לסבול ממחסור חריף עקב המצור הצבאי המתמשך של ישראל והסנקציות שהטילו מדינות אחרות על החמאס; יחד עם זאת, התנאים השתפרו בהשוואה לשנים עברו.

רקע

שהוטל ב-2007, תוך שהיא שולטת על גבולותיה היבשתיים והחופיים ועל מרחבה האווירי. המצור המשיך להשפיע קשות על אזרחי עזה, לרבות ילדים, קשישים וחולים, אם כי בהשוואה לשנים האחרונות התאפשר לאנשים רבים יותר לעבור למצרים וממנה דרך מעבר הגבול בריח. כ-20 פלסטינים נהרגו בתאונות, כאשר השתמשו במנהרות להברחת סחורות בין מצרים לעזה.

ב-29 בנובמבר, העניקה העצרת הכללית של האו"ם לפלסטין מעמד של מדינה משקיפה שאינה חברה. הגדה המערבית, לרבות מזרח ירושלים, ורצועת עזה נותרו תחת כיבוש ישראלי, ושתי רשויות פלסטיניות נפרדות פעלו עם סמכויות מוגבלות - ממשלת הרש"פ בהנהגת הפתח בגדה המערבית וממשל חמאס בפועל בעזה.

קבוצות פלסטיניות חמושות הקשורות לחמאס, פתח, הג'יהאד האיסלאמי, החזית העממית לשחרור פלסטין וקבוצות סלפיות ביצעו פשעי מלחמה על ידי שיגור רקטות ופגזי מרגמה חסרות הבחנה לתוך שטח ישראל.

נמשכו המאמצים, בתיווך מצרים וקטאר, לפיוס בין פתח לחמאס ולהקמת ממשלה פלסטינית מאוחדת.

בגדה המערבית, המשיכה ישראל בהטלת הגבלות נרחבות על תנועת הפלסטינים ובפיתוח והרחבת התנחלויות ישראליות, שנבנו על אדמה פלסטינית, תוך הפרת החוק הבינלאומי.

באוקטובר, קיימה הרש"פ בחירות מקומיות בגדה המערבית, אך מפלגות הקשורות לחמאס ולג'יהאד האיסלאמי לא השתתפו בהן; רשויות החמאס בעזה מנעו רישום מצביעים שם. גם כן באוקטובר, הרשות השופטת בגדה המערבית שבתה לפרק זמן קצר במחאה על התערבות הממשלה בענייניה.

מעת לעת, ביצעו כוחות ישראלים התקפות אוויריות וארטילריות על רצועת עזה במהלך

ישראל הותירה על כנו את המצור הצבאי על עזה,

השנה, בפרט במהלך העימות הצבאי בן שמונת הימים בנובמבר; בתקריות אלו נהרגו אזרחים רבים ונהרסו בתים ורכוש אזרחי אחר. קבוצות פלסטיניות חמושות ירו מעת לעת רקטות חסרות הבחנה מעזה לתוך ישראל, לרבות מעל 1,500 רקטות במהלך העימות בנובמבר.

הפרות שביצעו קבוצות חמושות

הן לפני העימות בנובמבר והן במהלכו, קבוצות פלסטיניות חמושות הקשורות לחמאס, פתח, הג'יהאד האיסלאמי, החזית העממית לשחרור פלסטין וקבוצות סלפיות ביצעו פשעי מלחמה על ידי שיגור רקטות ופגזי מרגמה חסרי הבחנה לתוך שטח ישראל. חלקם החטיאו את מטרתם ונפלו בעזה, וגרמו למותם של לפחות שני פלסטינים. אחרים פגעו בבתיים ובמבנים אחרים בישראל, הרגו ארבעה אזרחים ישראלים במהלך העימות בנובמבר, פצעו עשרות וגרמו נזק לרכוש אזרחי. האחראים לכך לא הועמדו לדין על ידי שלטונות החמאס.

הנציבות העצמאית לזכויות אדם (ICHR), גוף מעקב שהקימה הרש"פ, דיווחה כי במהלך 2012 הגיעו לידיה תלונות על למעלה מ-685 מעצרים שרירותיים בגדה המערבית ולמעלה מ-470 מעצרים כאלו בעזה.

● חאדיל אחמד חדאד בת השנתיים נהרגה ובת-דודתה בת השמונה נפצעה קשה ב-19 ביוני, כשרקטה ששיגרה קבוצה פלסטינית חמושה פגעה בביתן בשכונת א-זייתון בעזה.

● ב-15 בנובמבר, נהרגו שלושה אזרחים ישראלים - מירה שרף, איציק אמסלם ואהרון סמדג'ה - ואזרחים אחרים נפצעו, כשרקטה חסרת הבחנה ששוגרה על ידי קבוצה פלסטינית חמושה פגעה בביתם בקרית מלאכי.

מעצרים ומאסרים שרירותיים

בגדה המערבית, כוחות הביטחון של הרש"פ

עצרו ואסרו מאות אנשים באופן שרירותי, לרבות חברי פתח; רובם לא נהנו מהליך משפטי נאות. מאות תומכי חמאס נעצרו, לרוב למשך יומיים לכל היותר, בזמן שהנושיא עבאס ביקר באו"ם בספטמבר. בעזה, כוחות הביטחון של חמאס עצרו ואסרו באופן שרירותי מאות חשודים בתמיכה בפתח, בדרך כלל מבלי שניתנה להם גישה לעורכי דין. העצירים סבלו לעתים תכופות מהכאות וצורות אחרות של התעללות מצד כוחות הביטחון של הרש"פ כמו גם חמאס, שנהנו מחסינות מעונש.

הנציבות העצמאית לזכויות אדם (ICHR), גוף מעקב שהקימה הרש"פ, דיווחה כי במהלך 2012 הגיעו לידיה תלונות על למעלה מ-685 מעצרים שרירותיים בגדה המערבית ולמעלה מ-470 מעצרים כאלו בעזה.

תנאי כליאה

בגדה המערבית, מנעה הרש"פ מהנציבות העצמאית לזכויות אדם את הגישה למתקני כליאה של מנגנון הביטחון המסכל, בעת שהכלואים שבתו רעב במחאה על התנאים הקשים והמשך המעצר על אף צווי בית משפט שהורו על שחרורם. באוקטובר, איפשר חמאס לנציבות לחדש את ביקוריה במתקני המעצר של מנגנון ביטחון הפנים בעזה וזאת לראשונה מזה חמש שנים.

עינויים וצורות התעללות אחרות

עצירים סבלו מעינויים ומהתעללויות אחרות, במיוחד מצד המחלקה לחקירות פליליות של המשטרה ומנגנון הביטחון המסכל בגדה המערבית, ומצד המשטרה ומנגנון ביטחון הפנים בעזה. הנציבות העצמאית לזכויות אדם דיווחה, שקיבלה 142 תלונות על עינויים והתעללויות אחרות בגדה המערבית ו-129 בעזה. שיטות שהוזכרו כללו מכות, תלייה בפרקי הידיים או הקרסוליים, ועמידה או ישיבה בתנחות מכאיבות לפרקי זמן ממושכים.

בעזה על ידי אנשי ביטחון הפנים, נעצר ללא כתב אישום או משפט, ונמנעה ממנו הגישה לעורך דין. הוא שוחרר בדצמבר.

חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות

הן הרש"פ והן החמאס המשיכו להטיל הגבלות חמורות על חופש הביטוי, ההתאגדות וההתאספות, הטרידו והעמידו לדין עיתונאים, בלוגרים ומבקרים אחרים. הן בגדה המערבית והן בעזה, השתמשו מנגנוני הביטחון בכוח מופרז נגד מפגינים, שעשרות מהם נעצרו ונכלאו באופן שרירותי.

● העיתונאי מוחמד קונייטה נכלא וסבל מההתעללות, לאחר שאנשי ביטחון פנים עצרו אותו בביתו בעזה ביוני. הוא שוחרר בערבות באוגוסט.

● שוטרי הרשות הפלסטינית, במדים ובלבוש אזרחי, השתמשו בכוח מופרז נגד מפגינים ועיתונאים ברמאללה ב-30 ביוני וב-1 ביולי. עשרות מפגינים נפצעו ואחרים נעצרו. העיתונאי מוחמד ג'רדאת עונה במעצר המשטרתי; הוא הוצמד לרצפה והוכה בכל גופו באמצעות אלה.

● שלטונות חמאס מנעו מנשים להפגין בעזה ב-2 באוקטובר בקריאה לאחדות פלסטינית. המשטרה עצרה חמש נשים לזמן קצר.

מגיני זכויות אדם

מגיני זכויות אדם הוטרדו בידי הרש"פ ושלטונות חמאס ותומכיהם, ואף הותקפו בכמה מקרים.

● בינואר, מחמוד אבו-רחמה, ממנהלי מרכז אל-מיזאן לזכויות אדם, נדקר ונפצע על ידי תוקפים לא-מזוהים בעזה, לאחר שפרסם מאמר ביקורתי על ממשל החמאס.

אלימות נגד נשים ונערות

נשים ונערות המשיכו לסבול מאפליה בחוק ובמעשה וכן מאלימות מגדרית, לרבות רצח, מצד

● באוקטובר, מת מוחמד סייד אל-זקזוק בנסיבות מחשדות בעת שהוחזק בתחנת המשטרה של ח'אן ינוס בעזה. הוכרז על חקירה, אך עד סוף השנה לא דווח על תוצאותיה.

● טארק חריישה טען, כי בינואר אולץ לעמוד מעל שמונה שעות, כשידו האחת קשורה אל הקיר, וכי הוכה במהלך חקירתו על ידי שוטרים מהמחלקה לחקירות פליליות ברמאללה.

מערכת המשפט

כוחות הביטחון של הרש"פ המשיכו לעצור אנשים לתקופות ממושכות, ללא הגשת כתבי אישום או העמדה לדין, וכן לעכב ביצוע צווי בית משפט לשחרור העצירים, או לא לבצעם כלל. בתי דין צבאיים של הרש"פ המשיכו לשפוט אזרחים, שהליכי התביעה נגדם החלו לפני החלטה שנתקבלה בינואר 2010, לפיה אסור לשלוח אזרחים לבתי דין צבאיים. בעזה, חמאס החזיק עצורים ללא הגשת כתב אישום או העמדה לדין וכן שפט אזרחים בבית דין צבאיים.

הן הרש"פ והן החמאס המשיכו להטיל הגבלות חמורות על חופש הביטוי, ההתאגדות וההתכנסות. הטרידו והעמידו לדין עיתונאים, בלוגרים ומבקרים אחרים.

הן בגדה המערבית והן ברצועת עזה, תובעים אזרחיים וצבאיים לא פעלו באובייקטיביות ולא מנעו מהמשטרה ומכוחות הביטחון לעצור אנשים ללא צווים, להתעלל בהם ולהגיש נגדם כתבי אישום בעלי אופי פוליטי.

● בית משפט הורה על שחרורו של עבד אל-פתח אל-חסן ב-2010, אך ב-2012 הוא עדיין הוחזק בידי מנגנון הביטחון המסכל ברמאללה. בספטמבר 2009, בית משפט צבאי דן אותו ל-12 שנות מאסר. באוקטובר, סירב בית המשפט החוקתי הפלסטיני לפסוק בעתירה שהגיש פרקליטו לשחרורו.

● בספטמבר, אסמעיל עבד א-רחמן נלקח מביתו

עונש מוות

בעזה, בתי משפט צבאיים ופלייליים דנו למוות לפחות חמישה אנשים, לאחר שהרשיעו אותם ב"שיתוף פעולה עם ישראל" או בעבירות אחרות. ששה הוצאו להורג. אדם אחד נידון למוות בגדה המערבית; לא היו שם הוצאות להורג.

נשים ונערות המשיכו לסבול מאפליה בחוק ובמעשה וכן מאלימות מגדרית, לרבות רצח, מצד קרוביהן הגברים.

ביקורי/דו"חות אמנסטי אינטרנשיונל

אנציני אמנסטי אינטרנשיונל ביקרו בגדה המערבית ובעזה ביוני-יולי ובעזה לבדה בנובמבר-דצמבר.

• הרשות הפלסטינית: שלושה גברים ותלו; נוספים צפויים להיות מוצאים להורג (MDE) (21/004/2012)

• הרשות הפלסטינית: עשיית צדק עם קורבנות האלימות המשטרית ברמאללה (4 ביולי 2012)

קרוביהן הגברים. על פי צו נשיאותי, הגנה על "כבוד המשפחה" לא נחשבה עוד כנסיבה מקלה במשפטי רצח בגדה המערבית. עם זאת, המשטרה לא הגנה על נשים שהתלוננו על אלימות במשפחה ועל איומים על חייהן. ברצועת עזה, תואנת ה"כבוד" המשיכה להוביל לגזרי דין קלים מאוד - פחות משנתיים - במקרים הנדירים בהם הסתיימו המשפטים בהרשעה.

• רגדה אל-מאחאריק, מהעיירה סמוע שבגדה המערבית, פנתה להגנת המשטרה ורשויות אחרות במשך חודשים עד שאביה ואחיה נעצרו ביולי בחשד שהיכו אותה. הם שוחררו כעבור ארבעה ימים ורצחו אותה זמן קצר לאחר מכן, ככל הנראה כיוון שהתנגדו לגירושה.

• אישה בת 22 נורתה ומתה ב-23 במרץ בבית החולים א-נאסר שבח'אן יונס. דודה ואחיה נעצרו. המשטרה מסרה שמדובר ברצח על רקע "כבוד המשפחה".

הוצאות להורג ללא משפט

בנובמבר, שבעה גברים שהואשמו ב"שיתוף פעולה" עם ישראל והוחזקו בידי ביטחון הפנים ברצועת עזה, נלקחו על ידי אנשי הזרוע הצבאית של חמאס והוצאו להורג ללא משפט. שלטונות חמאס התחייבו לחקור את הנושא, אך עד כה לא ידוע על פעולה כלשהי שנוקטה נגד האחראים למעשה.

חסינות מעונש

שלטונות חמאס לא חקרו חשדות לפשעי מלחמה ולפשעים נגד האנושות, שבוצעו על ידי כוחות חמאס וקבוצות פלסטיניות חמושות אחרות בעזה במהלך המבצע הצבאי הישראלי "עופרת יצוקה" ב-2008-2009 ובמהלך העימות בן שמונת הימים בנובמבר. הן הרש"פ והן החמאס לא חקרו כראוי חשדות לעינויים והפרות אחרות של כוחות הביטחון ולא העמידו את האחראים לדין.

השבועונים

רצח עם
דארפור

מחנה מעצר
בישראל

עינויים
ורדיפה
באריתריאה

מחנה מעצר
בישראל

השבועונים

אדם

למען זכויות האדם

אין סוף

אין סוף
אין סוף

קבוצת הפעילים הפליטים של אמנסטי אינטרנשיונל ישראל, צועדים למען זכויותיהם במצעד זכויות האדם, דצמבר, 2012.

להמשיך ולראות את הקבוצות הללו גדלות ומתחזקות ופועלות איתנו, כתף אל כתף, במאבק לשינוי חיובי ומהותי במציאות זכויות האדם בישראל ובעולם.

זכויות אדם בשטחים הפלסטינים הכבושים

מהסתיו, התחלנו את פעילותנו בנושא הפרות זכויות האדם בשטחים הפלסטינים הכבושים.

עיקר פעילותנו התמקדה בפעילות הקשורה למבצע "עמוד ענן", אשר פרץ בנובמבר. יחד עם משלחת מחקר מלונדון, נחקרה הפגיעה באזרחים בצד הישראלי, במקביל למשלחת שנשלחה לעזה לחקור את הפגיעה באזרחים פלסטינים. במשך המבצע, ובשבועות שלאחר מכן, תמכנו בפעילות המחקר התנועתית בגביית עדויות, איסוף נתונים, עובדות ותמונות. את עמדת הארגון, הקוראת למניעת פגיעה באזרחים על ידי כל הצדדים ולחקירה מיידית של פגיעות אשר התרחשו, הבאנו בפני הרשויות הישראליות ובפני הציבור הישראלי.

זכויות הדיור של החברה הפלסטינית בישראל

במסגרת פעילותנו כנגד אפליית האזרחים הפלסטינים בתחום הדיור בישראל, המשכנו לפעול בשטח ובקמפיינים מקומיים בערים המעורבות במרכז הארץ.

בלוד הפעלנו קורס פעילים בנושא זכויות דיור ותכנון ליותר מ-10 פעילים מרכזיים מהחברה הפלסטינית בעיר. קבוצת פעילים צעירים, אשר התחילה לפעול עוד בשנה שעברה, המשיכה לפעול ולהפיק אקטיביזם מקומי, כגון אירוע הפקת ציורי קיר למען זכויות דיור ואירוע

שנת 2012 נשאה עמה החמרה במצב זכויות האדם בישראל: המשך אפליית האזרחים הפלסטינים בישראל ובתוך כך קידום מתווה פראוור, אשר יביא לפינויים בכפייה של עשרות אלפי בדואים מהכפרים הלא-מוכרים בנגב מביתם ואדמתם; המשך שלילת זכויותיהם של מבקשי המקלט בישראל ויישום החוק למניעת הסתננות, אשר הביא לכליאתם הממושכת של כ-2,400 גברים, נשים וילדים במתקני כליאה; המשך הפרת החוק הבינלאומי בשטחים הפלסטינים הכבושים ובפרט המשך מדיניות המעצרים המנהליים בשטחים, אשר עלתה לכותרות עקב שביתת רעב ממושכת.

בתגובה לכל אותן הפרות זכויות אדם, הגדלנו בשנת 2012 את נפח הפעילות והאקטיביזם כדי להיאבק נגד נהלים וחוקים, פרקטיקות והחלטות, אשר פגעו וביזו את זכויות האדם בישראל ובעולם. קיימנו למעלה מ-25 אירועים ציבוריים (גדולים וקטנים), כולם בהשתתפות וחלקם ביוזמת קבוצות הפעילים/ות; השתתפנו באירועים ציבוריים; ניהלנו עשרות פגישות עם מקבלי החלטות ישראלים וחברי נציגויות זרות; והשתתפנו בקואליציות פעולה מגוונות למען זכויות אדם.

עשרות אלפי ישראלים נחשפו באופן ישיר לנושאים בהם אנו עוסקים/ות ואלפים השתתפו באופן פעיל: הגיעו לפעילויות, חתמו על עצומות, שלחו מכתבים, תמכו והצטרפו לארגון ועוד.

אנחנו גאים/ות בכך שקבוצות הפעילים והפעילות שלנו, הן של ישראלים (יהודים ופלסטינים) והן של מבקשי/ות מקלט, מהוות חלק אינטגרלי מפעילותנו. אנו מקווים/ות

חופש הביטוי והמצפון

על אף שזו איננה תמה מרכזית שתוכנה לעבודתנו בשנת 2012, במספר הזדמנויות מצאנו עצמנו נאלצים לפעול בתחום זה, אל מול אירועים שהתקיימו במהלך השנה.

פינו למשרד לבטחון פנים על מנת לחקור הפרות זכויות אדם והגבלת חופש הביטוי במעצרים שהתקיימו במהלך המחאה החברתית בחודש יוני; יחד עם ארגונים רבים במגזר השלישי, לקחנו חלק במאבק בנסיגות חקיקה אשר נועדו להגביל ולהצר את צעדיהן של עמותות ופעילי זכויות אדם ישראלים.

לקראת סוף 2012 הצטרפנו למאבק לשחרורו של סרבן המצפון נתן בלנק, אשר נכלא פעמים רבות, וממשיך להיכלא עד היום, עקב סירובו לשרת בצבא מטעמי מצפון.

התרמה למען הפליטים בישראל. בנוסף, קבוצה חדשה של נשים צעירות הוקמה ביחד עם ארגון נע"מ (נשים ערביות במרכז) ופועלת על נושאי זכויות נשים.

המשכנו לפעול מול מקבלי ההחלטות כנגד הכוונה להרוס את הכפר הלא-מוכר במרכז דהמש, ובין היתר פעלנו למען הכרה בכפר מול וועדות משרד הפנים. לקראת סוף 2012 התחלנו לפעול גם ביפו, בשיתוף עם ארגוני שטח מקומיים לגיוס פעילים.

בנוסף, המשכנו במאבק נגד המלצות הוועדה להסדרת התיישבות הבדואים בנגב (דו"ח פראוור), אשר צפוי להעסיק אותנו ביתר שאת בשנת 2013.

פעילות קבוצת הפעילים הצעירים מלוד, אשר הזמינו בני נוער לרסס גרפיטי למען זכויות דיור על חומת המפרידה בין לוד לניר צבי, אונסטר, 2012.

חינוך לזכויות אדם - רשת "מורים ומורות לזכויות אדם"

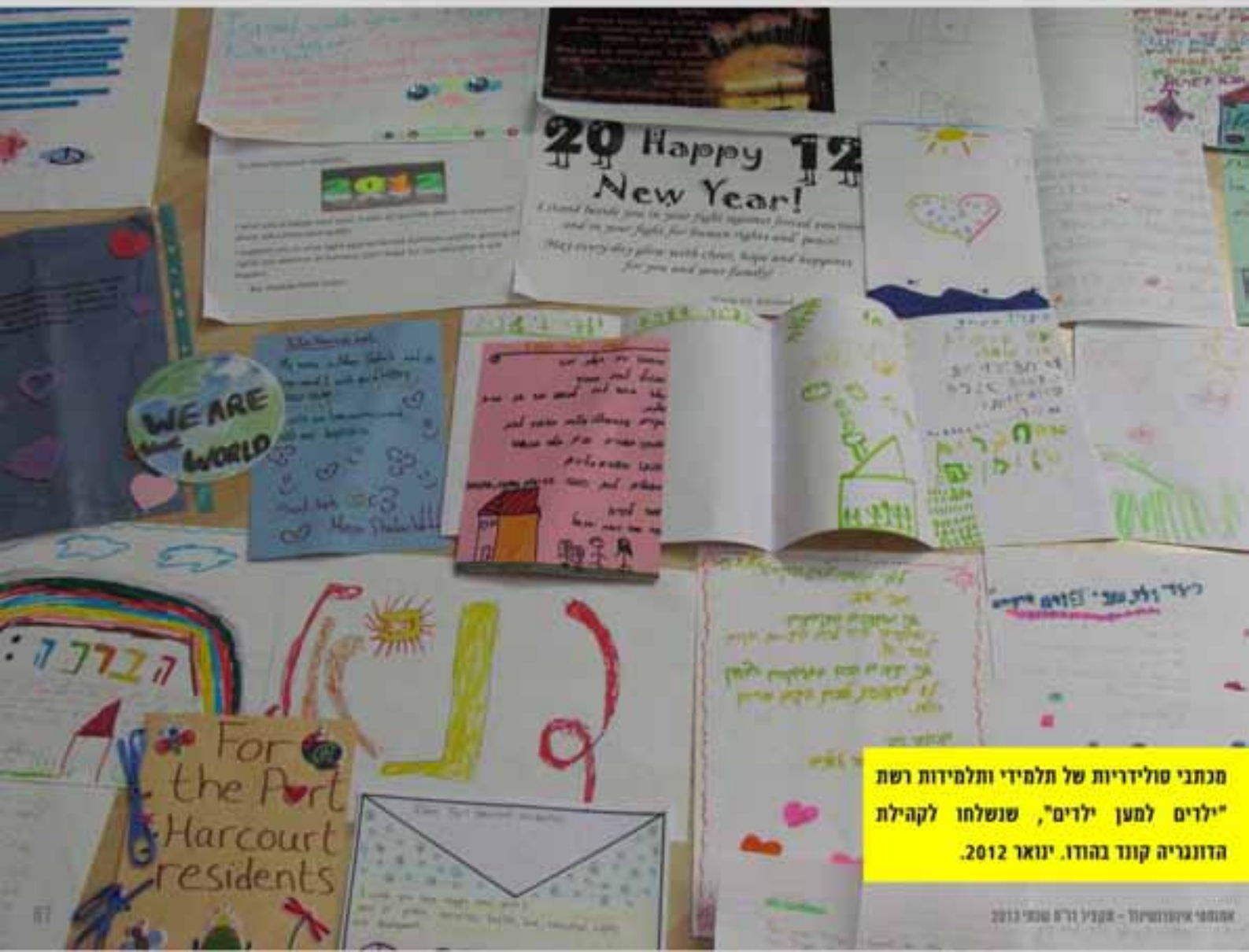
החינוך לזכויות אדם וביוזמות חינוכיות חדשניות. כיום מונה הרשת כ- 1,600 נשות ואנשי חינוך.

במסגרת הרשת, ערכנו השנה מפגשי מורות/ים בכל הארץ ובנושאים מגוונים; הפעלנו את רשת "ילדים למען ילדים", במסגרתה התלמידים נחשפים למקרים אמיתיים של הפרות זכויות אדם של ילדים או בני נוער מרחבי העולם ולוקחים חלק במאבק למענם; הפצנו עלון אינטרנטי חודשי - "מעצבים מציאות"; הפקנו ערכות חינוך לבתי הספר, כגון ערכת "פליטים הם בני אדם" (זכויות פליטים), שמטרתן לסייע למורות ולמורים להתייחס לסוגיות של זכויות אדם במסגרת תכנית הלימודים; ועוד.

בשנת 2012 התחלנו לראשונה לפעול גם יחד עם מורות ומורים בחברה הפלסטינית בישראל, ולרשת המורות והמורים לזכויות אדם החלו להצטרף אנשי חינוך מהחברה הפלסטינית.

החינוך הוא מרכיב חשוב ביצירת עולם המכבד ומגן על זכויות אדם. חינוך לזכויות אדם מגיל צעיר מסייע לצמצם תופעות של אלימות בחברה ומהווה כלי ראשון בחשיבותו לקידום וחיזוק ערכים הומניים, דמוקרטיים ואזרחיים.

רשת "מורים ומורות לזכויות אדם" מאפשרת לנו לעבוד עם נשות ואנשי חינוך, המהווים גורם מוביל ביצירת תרבות המבוססת על זכויות אדם. הרשת בנויה מקהילה מקצועית תומכת, המלווה את חברה לכל אורך השנה ומאפשרת שיתוף בניסיון, בכלים, בדילמות ובאתגרים העולים מתוך העבודה היום-יומית של חינוך לזכויות אדם. היא מספקת הזדמנות להיחשף למגוון תכניות ותכנים חינוכיים, למידע אודות הנעשה בתחום בישראל ובעולם ומהווה פלטפורמה ללמידה, להתפתחות ולהתמקצעות בתחום

מכתבי סולידריות של תלמידי ותלמידות רשת "ילדים למען ילדים", שנשלחו לקהילת הדונגריה קונד בהודו. ינואר 2012.

אקטיביזם

כפי שצינו לעיל, השנה חל גידול משמעותי ומבורך בקבוצות הפעילים והפעילות שלנו. אנו רואים בפעילות זו מרכיב חשוב בעבודתנו.

פתחנו קבוצת פעילים ופעילות ישראלים/ות המונה כ-20 איש. הקבוצה נפגשת מידי שבוע לבניית פעילויות והשנה היא התמקדה בסיוע לקמפיין למען זכויות הפליטים ומבקשי המקלט בישראל. הקבוצה ערכה שלושה אירועים מרכזיים, שכללו מפגש עם פעילים ופעילות מקהילת מבקשי המקלט, שמיעת עדויות ויציאה לפעילות שטח ברחבי תל אביב. באירועים השתתפו סך הכל כ-300 איש.

בנוסף, פתחנו קבוצה בינלאומית הנפגשת מידי שבוע ואשר מתמקדת במאבקם של פליטים ומבקשי מקלט בעולם ובזכויות נשים.

פעילות האקטיביזם שלנו משלבת בתוכה גם פעילות של מתמחים ומתמחות מחו"ל וכל הפעילים והפעילות שלנו שומרים על קשר באמצעות קבוצת פייסבוק, שהוקמה בדיוק למטרה זו.

התכנית הבינלאומית

גם השנה המשכנו לפעול לקידום והגנה על זכויות אדם מחוץ לגבולות ישראל. במסגרת זו, התמקדנו בשלושה תחומים עיקריים: זכויות נשים, חופש הביטוי וההתאגדות, וזכויות פליטים, מבקשי מקלט ומהגרים. פעלנו ביחד עם סניפי אמנסטי אינטרנשיונל בעולם על למעלה מ-10 מקרים ממוקדים של הפרות זכויות אדם ברחבי העולם.

הפעילות למען חופש הביטוי, אחד מנושאי הליבה של אמנסטי מאז הקמתו, התבטאה בהשקת רשת פעולה אינטרנטית בשם "דברו חזק" להנעת ישראלים לפעול כנגד הפרות חופש הביטוי ברחבי העולם. בעיקר יש לציין את הפקת עיתון מיוחד לכבוד יום חופש העיתונות בו ולקחו חלק אנשי תקשורת מובילים, כגון גיא רולניק,

אלכס ליבק וחגי מטר, ואשר חולק במאות עותקים ברחבי תל-אביב.

במסגרת רשת "נשים למען נשים" פעלנו למען חברות הלהקה הרוסית "פוסי ריוט", אשר נכלאו על הפגנת מחאה מוזיקלית. בנוסף, לרגל יום האישה הבינלאומי הפקנו יום עיון, בשיתוף עם מחלקת החינוך שלנו ועם המרכז לסיוע לנפגעות תקיפה מינית, וביום המאבק באלימות נגד נשים השתתפנו במצעד ופעלנו לחיזוק המאבק נגד החסינות לפושעי מין בקולומביה.

בנושא זכויות פליטים ומהגרים בעולם פעלנו למען זכויות מהגרי עבודה מנפאל, נגד מעצר מהגרים ופליטים ביוון ובקפריסין, ולקחנו חלק באירועי יום המהגר הבינלאומי. בראשית ספטמבר יצאנו בקמפיין ציבורי בשם "אריתריאה נגד אזרחיה", בו יצאנו לרחוב, גייסנו אנשים למאבק והפגנו מול שגרירות אריתריאה ברמת גן במחאה על תנאי המעצר במדינה, המעצרים הפוליטיים והיעדר החופש האזרחי.

זכויות פליטים ומבקשי מקלט בישראל

ישראל ממשיכה להתעלם ממחויבויותיה הבינלאומיות כלפי כ-57,000 הפליטים ומבקשי המקלט החיים במדינה. 2012 הייתה השנה בה אושר ויושם החוק למניעת הסתננות, שהביא לכליאתם של מבקשי מקלט. חוק זה מאפשר מעצר אוטומטי של כל אדם, לרבות מבקשי מקלט, שנכנס לישראל באופן בלתי-מוסדר. החוק מתיר להחזיק אותם במעצר, ללא הגשת כתב אישום או משפט, לתקופה של שלוש שנים או יותר. בסוף 2012, הוחזקו 2,400 מבקשי מקלט במעצר, לרבות עשרות ילדים, מעל 200 נשים ועשרות נפגעי ונפגעות סחר, אונס ועינויים במהלך מסעם/ן לישראל.

אלו שנותרו מחוץ למתקני הכליאה המשיכו לסבול מידה הקשה של ממשלת ישראל, שהמשיכה למנוע מרובם את הגישה להליך בקשת מקלט, לקבלת אישורי עבודה ולשירותי

ייעוץ ותמיכה, ומנוחה מהיומיום.

פעילות חינוכית להעלאת מודעות בקרב הקהל הישראלי

כחלק מהעבודה עם אוכלוסיית הפליטים ובשיתוף עם א.ס.ף - ארגון סיוע לפליטים ולמבקשי מקלט בישראל, אנו מקיימים מפגשי חשיפה בנושא מבקשי המקלט והפליטים בישראל. במפגשים משתתפים קהלים מגוונים, כגון מורות ומורים, עובדות סוציאליות, סטודנטים/ות, שוטרים/ות, רופאים/ות ותלמידים/ות.

המפגשים מאפשרים היכרות חווייתית עם מציאות חייהם של הפליטים בישראל והם כוללים הרצאות, מפגשים עם פליטים וסיורים מונחים בדרום תל אביב. מפגשים אלו הם פתח להסתכלות על תופעות חברתיות, כגון עוני, פליטות והגירה, עינויים וסחר בבני אדם, דרך משקפי זכויות אדם ומתן אפשרות להיכרות מעמיקה במיוחד עם נושא הפליטים בישראל. ב-2012 השתתפו במפגשים כ-500 איש ואישה.

אנו מזמינים אותך להצטרף לקהילת החברים/ות והפעילים/ות של אמנסטי אינטרנשיונל ישראל. להצטרפות ותרומות: www.amnesty.org.il

עורכת ומפיקה ראשית: שני סוקול-בר-לביא
תרגום: עמי אשר
עיצוב: אורית חיים גרשטור

Special thanks to Begoña Agueda,
Director of AILRC, Anna Zak-Davies, AIR2013
Translations Coordinator

© Amnesty International 2013
Index: POL 10/001/2013
ISBN: 978-0-86210-480-1
ISSN: 0309-068X

© כל הזכויות שמורות לאמנסטי אינטרנשיונל, אין להעתיק, לאחסן בנאג'ר חיצוני, לשכור, להעתיק או לשדר כל חלק שנוגע במסמך זה ללא אישור מראש של המייצג.

בריאות ורווחה. במהלך 2012, ישראל גירשה באופן שיטתי מאות מבקשי מקלט לדרום סודן ולחוף השנהב, מבלי לאפשר להם קודם לכן גישה להליכי בקשת מקלט הוגנים ושקופים. 2012 תיזכר גם כשנה בה גברה ההסתה הציבורית והאלימות נגד אוכלוסיית מבקשי המקלט והפליטים בישראל, שכללה התפרעויות לאורך הקיץ ומספר התבטאויות מסתות מצידם של נבחרי ועובדי ציבור.

השנה, המשכנו בפעילותנו נגד מדיניות המעצר של ישראל, השוללת את חירותם של אלו הזכאים להגנה בינלאומית. פעלנו ברחוב וברשת, בכנסת ובתקשורת, בזירה המקומית והבינלאומית.

פרויקט השתתפות פעילה

פרויקט "השתתפות פעילה" הוא פרויקט ייחודי וארוך טווח הפועל בתל אביב, אשדוד וערד, בשיתוף מבקשי מקלט מאריתריאה ומסודן. במסגרת הפרויקט עוברים המשתתפים קורסים בנושא זכויות אדם וזכויות פליטים, פוליטיקה וחברה בישראל והחוק הבינלאומי. בנוסף, נלמדים כלים ודרכים למאבק ולשינוי חברתי. את הקורסים מנחים גם נציגים מהקהילה והם נערכים באנגלית, ערבית וטיגרינית.

חלק מבוגרי הקורסים ממשיכים להיות פעילים באמנסטי וכיום ישנן שש קבוצות פעילים/ות פליטים/ות בתל אביב, אשדוד וערד. קבוצות אלו יזמו עשרות פעילויות קהילתיות, במטרה לקדם סעד יעיל לנושאי זכויות אדם. בנוסף, הן פעלו יחדיו עם הפעילים/ות הישראלים/ות לקידום זכויות מבקשי המקלט והפליטים בקרב הציבור הישראלי. במהלך 2012, עבדנו ביחד עם מעל 200 מבקשי מקלט ופליטים.

בין היוזמות של בוגרי הקורס, ראוי לציין את הקמתם של מרכזים קהילתיים לנשים ולגברים, אשר הפכו למוקד קהילתי למפגשים ואירועים חברתיים, ובהם מתקיימים לימודי אנגלית, עברית, מחשבים, תכנון משפחה ועוד. המרכזים הקהילתיים הם מרחב בטוח ללמידה, קבלת